

ГОРИ С ВИСОКА КОНСЕРВАЦИОННА СТОЙНОСТ

НА ТЕРИТОРИЯТА НА ТП ДГС САМОКОВ

2016 год.

СЪДЪРЖАНИЕ

ВКС 1. РАЗНООБРАЗИЕ ОТ ВИДОВЕ. КОНЦЕНТРАЦИИ НА БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ ВКЛ. ЕНДЕМИЧНИ, РЕДКИ, ЗАЩИТЕНИ И ЗАСТРАШЕНИ ОТ ИЗЧЕЗВАНЕ ВИДОВЕ, С ГЛОБАЛНО, РЕГИОНАЛНО ИЛИ НАЦИОНАЛНО ЗНАЧЕНИЕ	7
ВКС 1.1. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ	7
ВКС 1.2 ЗАСТРАШЕНИ, ИЗЧЕЗВАЩИ И ЕНДЕМИЧНИ ВИДОВЕ	19
ВКС 2. ЕКОСИСТЕМИ И МОЗАЙКИ ОТ ЕКОСИСТЕМИ НА НИВО ЛАНДШАФТ. НЕПОКЪТНАТИ ГОРСКИ ЛАНДШАФТИ ГОЛЕМИ ЕКОСИСТЕМИ* НА НИВО ЛАНДШАФТ И МОЗАЙКИ ОТ ЕКОСИСТЕМИ* С ГЛОБАЛНО, РЕГИОНАЛНО ИЛИ НАЦИОНАЛНО ЗНАЧЕНИЕ, В КОИТО СЪЩЕСТВУВАТ ЖИЗНЕНИ ПОПУЛАЦИИ НА ПОВЕЧЕТО ЕСТЕСТВЕНО СРЕЩАЩИ СЕ ВИДОВЕ В ЕСТЕСТВЕНИТЕ ИМ МОДЕЛИ НА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ОБИЛИЕ	37
ВКС 3. ЕКОСИСТЕМИ И МЕСТООБИТАНИЯ. РЕДКИ, ЗАЩИТЕНИ ЗАСТРАШЕНИ ОТ ИЗЧЕЗВАНЕ ЕКОСИСТЕМИ ИЛИ РЕФУГИИ.	39
ВКС 4. ЕКОСИСТЕМНИ УСЛУГИ ОТ КРИТИЧНО ЗНАЧЕНИЕ. ОСНОВНИ ЕКОСИСТЕМНИ УСЛУГИ ОТ КРИТИЧНО (НЕЗАМЕНИМО) ЗНАЧЕНИЕ В ОПРЕДЕЛЕНИ СИТУАЦИИ ВКЛ., ОПАЗВАНЕ НА ВОДОСБОРИ И КОНТРОЛ НА ЕРОЗИЯТА НА УЯЗВИМИ ПОЧВИ И СКЛОНОВЕ.	56
ВКС 4.1 ГОРИ – ЕДИНСТВЕНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ПИТЕЙНА ВОДА	56
ВКС 4.2. ГОРИ С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА ВОДНИЯ ОТТОК ВЪВ ВОДОСБОРИТЕ.....	60
ВКС 4.3 ГОРИ С РЕШАВАЩО ПРОТИВОЕРОЗИОННО ЗНАЧЕНИЕ	64
ВКС 4.4. ГОРИ, КОИТО ПРЕДСТАВЛЯВАТ БАРИЕРА ЗА РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО НА ПОЖАРИ	66
ВКС 4.5. ГОРИ С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА СЕЛСКОСТОПАНСКИТЕ ДЕЙНОСТИ (ЗЕМЕДЕЛИЕ, РИБНИ ЗАПАСИ) И ЗА ЗАЩИТАТА НА ИНФРАСТРУКТУРНИТЕ ОБЕКТИ	67
ВКС 5. ОСНОВНИ ПОТРЕБНОСТИ НА НАСЕЛЕНИЕТО. МЕСТА И РЕСУРСИ ОТ ФУНДАМЕНТАЛНО ЗНАЧЕНИЕ ЗА ЗАДОВОЛЯВАНЕ НА ОСНОВНИТЕ ПОТРЕБНОСТИ НА МЕСТНИТЕ ОБЩНОСТИ И КОРЕННОТО НАСЕЛЕНИЕ (ВКЛ. ПОМИНЪК, ЗДРАВЕ, ХРАНА, ВОДА), ИДЕНТИФИЦИРАНИ С ТЯХНО УЧАСТИЕ).	68
ВКС 6. КУЛТУРНИ ЦЕННОСТИ. МЕСТА, РЕСУРСИ, МЕСТООБИТАНИЯ И ЛАНДШАФТИ ОТ ГЛОБАЛНО ИЛИ НАЦИОНАЛНО КУЛТУРНО, АРХЕОЛОГИЧНО ИЛИ ИСТОРИЧЕСКО ЗНАЧЕНИЕ, И/ИЛИ ОТ КРИТИЧНО (НЕЗАМЕНИМО) ЗНАЧЕНИЕ ЗА ТРАДИЦИОННАТА КУЛТУРА НА МЕСТНИТЕ ОБЩНОСТИ И КОРЕННОТО НАСЕЛЕНИЕ, ИДЕНТИФИЦИРАНИ С ТЯХНО УЧАСТИЕ, ВКЛ. КУЛТУРНО, ЕКОЛОГИЧНО, ИКОНОМИЧЕСКО ИЛИ РЕЛИГИОЗНО/ДУХОВНО ЗНАЧЕНИЕ.	70

Настоящото проучване е извършено в периода август – декември 2016 година, във връзка с определяне на горите с висока консервационна стойност (ГВКС) за територията на Държавно горско стопанство Самоков (“ДГС Самоков”) и в изпълнение на принцип 9 от стандарта за сертификация управлението на гори по схемата на FSC. Инвентаризацията и проучванията са направени съгласно указанията на Практическо ръководство “Определяне, управление и мониторинг на ГВКС в България” (юни 2016г.), изготвено от WWF Дунавско-Карпатска програма България.

В Практическото ръководство е дадена дефиниция за ГВКС, включваща в себе си шест различни характеристики на гората или комбинации от тях, които определят нейната консервационна стойност. В общ план Ръководството дава и насоки за управление и стопанисване, които ще запазят или повишат тези консервационни стойности. При разработката на настоящия документ, екипът се е водил изцяло от определенията, праговете и оценките посочени в Практическото ръководството. Съответните дефиниции са адаптирани конкретно за земите и горите от горския фонд, управлявани от ТП “ДГС Самоков”. Посочените указания за стопанисване и мониторинг са разписани конкретно и съобразно спецификата на горите и начина им на управление на проучваната територия. Разработени са всички консервационни стойности, установени на територията на стопанството. Инвентаризацията на ГВКС, свързани с наличието на наличието на редки, застрашени и изчезващи видове е продължителен процес излизащ извън рамките на един сезон. Препоръчва се базата данни за разпространението на тези ВКС да бъде постоянно актуализирана от персонала въз основа на периодични техни наблюдения.

ТП “Държавно горско стопанство-Самоков” носи името на гр.Самоков, където е седалището му. На север от него се намира ТП “Държавно горско стопанство София”, на северозапад граничи с ТП “Държавно ловно стопанство “Витошко-Студена”, на запад - с ТП “Държавно горско стопанство “Радомир”, на югозапад - с ТП “Държавно горско стопанство “Дупница”, а на юг - с Национален парк “Рила”. На югоизток се намира бившето държавно лесничество “Боровец”, което в момента вече е част от стопанството, като отделен горскостопански участък. То граничи на изток с ТП “Държавно горско стопанство Костенец” и на югоизток с ТП “Държавно горско стопанство Ихтиман”.

Общата площ на териториите управлявани от ТП “Държавно горско стопанство-Самоков” е 31144 ха (горска територия държавна собственост), от която: залесена-29889 ха, незалесена-335 ха, недървопроизводителна-920 ха.

Горите и горските площи са разположени по северните склонове на Рила планина, по североизточните и северозападни склонове на Верила планина, по южните и югоизточни склонове на Плана планина и по склоновете на най-южната част на Ихтиманска Средна гора.

В морфографско отношение, релефът в района на стопанството обхваща части от две физикогеографски области в България – Рило-Родопския масив и Краищенско-Средногорската блоково-разломна област.

Хидроложките условия на стопанството се отличават с твърде голяма гъстота на хидрографската мрежа. Почти всички водни течения се намират във водосборните басейни на река Искър и река Марица, и само реките Дервена и Голяма река, горните течения на които попадат на територията на стопанството, гравитират на запад към река Струма.

В климатично отношение, територията на ТП “Държавно горско стопанство Самоков” се намира в Европейско-континенталната климатична област - Умерено-континенталната климатична подобласт и обхваща три климатични района, а именно:

Климатичен район на високите полета на Западна Средна България;

Планински и нископланински климатичен район на Западна Средна България;

Планински климатичен район.

Съществува връзка между географското райониране и горскорастителното райониране според “Горскорастително райониране на България” (Захариев и др. 1979). Закономерните изменения на климата във вертикална посока, водят до закономерни изменения във видовия състав, производителността на насажденията и типовете месторастения и очертават горскорастителните пояси и подпояси. Според класификационната схема на типовете горски месторастения, територията на ТП “Държавно горско стопанство-Самоков” попада в две области - Мизийска област – Краищенско-Ихтиманска подобласт и Тракийска област – подобласт Рила. Във вертикално отношение горските масиви са разположени съответните им пояси и подпояси, а именно:

Мизийска област – Краищенско-Ихтиманска подобласт

Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни (600-1800 м н.в.) - М-II

- Подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела (600-1000 м н.в.) - М-II-1

Естествената растителност е представена основно от чисти бялборови насаждения, рядко смесени със смърч (*Picea abies* Karst.). Следват ги буковите, като в зависимост от изложенията, надморските

височини и месторастенията в по-ниските части се срещат горунови и церови насаждения. В ниския подпояс се срещат и много други широколистни като габър (*Carpinus betulus* L.), черна елша (*Alnus glutinosa* Gaertn.), бяла върба (*Salix alba* L.), трепетлика (*Populus tremula* L.), горскоплодни и други. Бялборовите насаждения (*Pinus sylvestris* L.) са разпространени навсякъде, независимо от изложенията и наклоните на терена и месторастенията. Те обитават по-високите части на подпояса. Буковите насаждения (*Fagus sylvatica* L.) заемат по-ниските части на склоновете и предпочитат сенчестите изложения. Те имат предимно издънков или смесен издънково-семенен произход. Насажденията от зимен дъб (*Quercus petraea* (Matuschka) Liebl.) и цер (*Quercus cerris* L.), се намират предимно в този подпояс, но дори и тук високата надморска височина, климатичните и почвени условия не са особено благоприятни за развитието им, затова имат предимно издънков произход. Трепетликата (*Populus tremula* L.) единично влиза в състава на някои букови и бялборови насаждения, но понякога образува самостоятелни формации, а черната елша (*Alnus glutinosa* Gaertn.) и бялата върба (*Salix alba* L.) са разпространени ограничено само по долините на реките Искър и Палакария.

На много места под склопа на насажденията, а и на голи площи в самостоятелни формации са се развили различни храстови видове. Например под буковите и горунови гори, леската (*Corylus avellana* L.) оформя на места доста гъст подлес. В дъбовите комплекси и особено в покрайнините на насажденията са се формирали смесени храстови съобщества от червен глог (*Crataegus monogina* Jacq.), шипка (*Rosa canina* L.), трънка (*Prunus spinosa* L.), дрян (*Cornus mas* L.), различни видове чашкодрян (род. *Euonymus*), птиче грозде (*Ligustrum vulgare* L.) и други. Не малко участие под склопа на иглолистните гори имат и някои полухрастови видове като къпините (*Rubus* sp. *diversae*) и малините (*Rubus idaeus* L.). Индикатор за по-бедни и сухи месторастения се явява косматият зановец (*Chamaecytisus hirsutus* Link.).

Богатството на растителни видове в подпояса става още по-внушително, ако разгледаме и разпространените тук тревни видове. В този район те са предимно сухоустойчиви и заемат голите площи и изредените места. По-масово разпространение имат овсигата (*Bromus ramosus* Huds.), ветрогонът (*Eryngium campestre* L.), различните видове мащерки (*Thymus* sp. *diversae*), сребристият очиболоц (*Potentilla argentea* L.), синята жлъчка (цикория) (*Cichorium intybus* L.), дебелецът (*Semprevivum leucanthum* Panс.), лютивата тлъстига (*Sedum acre* L.), подрумичето (*Anthemis tinctoria* L.) и други.

- Подпояс на среднопланинските гори от бук, ела и смърч (1000-1500 м н.в.) - М-II-2

Обликът на естествената растителност тук определено се дава от буковите насаждения от всички насаждения в подпояса. Те се развиват на среднобогати и богати месторастения с много добро овлажняване по северните части на склоновете. Успоредно с бука (*Fagus sylvatica* L.) доста често се среща трепетликата (*Populus tremula* L.), която участва и в състава на буковите насаждения и в отделни чисти насаждения. И в този подпояс все още се срещат отделни насаждения от габър (*Carpinus betulus* L.), зимен дъб (*Quercus petraea* (Matuschka) Liebl.) и даже цер (*Quercus cerris* L.). Бялборовите насаждения заемат 40.4 % от всички насаждения в подпояса. В състава на формираните от него насаждения често се срещат по 1-2 десети смърч (*Picea abies* Karst.) и ела (*Abies alba* Mill.).

Като подлес и в този район преобладава леската (*Corylus avellana* L.), а в боровите насаждения се среща предимно обикновената хвойна (*Juniperus communis* L.). Тук е мястото да споменем и широкото разпространение на полухрастовите видове. На сенчестите склонове и под по-гъстите иглолистни гори се развиват черните боровинки (брусници) (*Vaccinium myrtillus* L.). По билата, на южните склонове и в поизредените борови насаждения се срещат предимно червени боровинки (кокози) (*Vaccinium vitis-idaea* L.). На тези места се среща и една от най-ценните билки в България мечото грозде (*Arctostaphylos uva-ursi* Spreng.).

Трудно може да се обхване цялото видово разнообразие на тревистите растения, но могат да се споменат някои от тях характерни за подпояса. Например светликата (*Luzula silvatica* Huds.) е един от най-разпространените видове под склопа на иглолистните гори. В светлите и по-изредени борови насаждения образува гъст чим, докато в смъчовите и буковите гори се среща на туфи. Планинска власатка (*Festuca drymeja* M.B.) предпочита средно богатите месторастения в дъбовите гори. По най-влажните места под склопа на смъчовите и елови дървостои най-добре вирее заешкия киселец (*Oxalis acetosella* L.), а характерен вид за буковите гори е лазаркинята (*Galium odoratum* L.). Най-популярното и повсеместно разпространено растение навсякъде е горската ягода (*Fragaria vesca* L.). Здравецът (*Geranium macrorrhizum* L.) най-често се среща по влажни, но силно каменливи терени, докато мащерките (*Thymus* sp. *diversae*) предпочитат сухите била и по-откритите площи. Покрай реките и потоците никнат хигрофитни видове като коприва (*Urtica dioica* L.), мента (*Mentha piperita* L.), чернокос (*Telekia speciosa* Baumg.). По голините растат камбанки незабравка (*Mysotis silvatica* Hofm.), делтовиден карамфил (*Dianthus deltoideus* L.) и много други. Под склопа на насажденията могат да се намерят лечебни растения като горската (бадемолистна) млечка

(*Euphorbia amygdaloides* L.), горската теменуга (*Viola silvestris* Lam.), лечебната иглика (*Primula veris* L.). Всред тревните съобщества по планинските поляни и ливади могат да се срещнат десетки билки като жълт кантарион (*Hypericum perforatum* L.), лечебен риган (*Origanum vulgare* L), същинско еньовче (*Galium verum* L.), трицветна теменуга (*Viola tricolor* L.), бял равнец (*Achillea millefolium* L.), магарешки бодил (*Oenothera asanthium* L.) и т.н. Накрая трябва да се спомене и повсеместно разпространената орлова папрат (*Pteridium aquilinum* Kuhn.), която расте добре и под склопа на насажденията и по голите площи.

Тракийска област – подобласт Рила

Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни (700-2000 м н.в.)- T-II

- Подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела (700-1200 м н.в.) - T-II-1

Повече от половината площ е заета от букови насаждения. Тук се намират повечето зрели букови насаждения – 100-150 годишни семенни или 70-80 годишни издънкови дървостои. Трепетликата (*Populus tremula* L.), както и в предишната област се явява като спътник на бука (*Fagus sylvatica* L.) и се среща почти във всички букови насаждения единично или с по 1-2 десети. По-ограничено в ниските части на подпояса са се настанили единични насаждения от габър (*Carpinus betulus* L.) и зимен дъб (*Quercus petraea* (Matuschka) Liebl.). Бялата върба (*Salix alba* L.) и черната елша (*Alnus glutinosa* Gaertn.) заемат алувиално-делувиалните наноси по реките Черни и Бели Искър. Бялборовите насаждения (*Pinus sylvestris* L.) имат широко разпространение и заемат както по-бедни, така и по-богати месторастения. Освен бялборови в този подпояс се появяват и отделни насаждения от смърч (*Picea abies* Karst.) и ела (*Abies alba* Mill.). В този район леската (*Corylus avellana* L.) оформя доста гъст подлес, а на места е заета изцяло голите площи всред гората. Обикновената хвойна (*Juniperus communis* L.) се е настанила под склопа на боровите дървостои. По-свежите местообитания тук предполагат разпространението на мезофитни полухрастови видове като черните боровинки (брусници) (*Vaccinium myrtilloides* L.), малината (*Rubus idaeus* L.) и иглолистката (*Bruckenthalia spiculifolia* Salisb.).

От тревните видове най-разпространена е светликата (*Luzula sylvatica* Huds.) под склопа на иглолистните гори, но на места се срещат момкова сълза (*Polygonatum odoratum*), лепка (*Galium aparine* L.), различни видове звездици (род. *Stellaria*), лазаркиня (*Asperula odorata* L.). По крайречните ливади на реките Черни и Бели Искър расте бодлив гръмотрън (*Ononis spinosa* L.). По поляните в тревните формации са смесени червена детелина (*Trifolium pratense* L.), киселец (*Rumex acetosa* L), лютиче (*Ranunculus acris* L.), червен кантарион (*Centaureum erythraea* Raf.), широколистен живовляк (*Plantago major* L.), кафявоцветен здравец (*Geranium phaeum* L.), див джоджен (*Mentha spicata* L.) и много други. Както и в Мизийска горскорастителна област повсеместно е разпространена горската ягода (*Fragaria vesca* L.), а през есента цъфти есенният мразовец (*Colchicum autumnale* L.).

От широколистните видове в този район е залесявано само с Бреза (*Betula pendula* Roth.) на отделни места заедно с боровите култури и с клонови тополи по речните тераси.

- Подпояс на среднопланинските гори от бук, ела и смърч (1200-1700 м н.в.) - T-II-2

Облика на естествената растителност тук определено се дава от бялборовите насаждения. В състава на формираните от него насаждения често се срещат по 2-3 десети смърч (*Picea abies* Karst.) и ела (*Abies alba* Mill.). Освен в състава на бялборовите насаждения, в падините и по високите северни склонове на Рила са се настанили чисти смърчови и по-рядко елови насаждения. В районите с надморска височина над 1600 метра се появяват и отделни насаждения от бяла мура (*Pinus peuce* Griseb.).

Освен иглолистните, в среднопланинския пояс все още се срещат букови насаждения (*Fagus sylvatica* L.). Трепетликата (*Populus tremula* L.) и тук съпътства бука, а по деретата се е настанила черна елша (*Alnus glutinosa* Gaertn.), която с увеличаване на надморската височина се заменя с планинска елша (*Alnus viridis* L.).

В този подпояс под склопа на насажденията преобладават хвойновите формации, като освен обикновената хвойна (*Juniperus communis* L.), в района над селата Бели Искър и Мала Църква е единственото находище в България на казашка хвойна (*Juniperus sabina* L.). По горното течение на притоците р.Искър и изобщо по по-влажните места в планинската част се срещат единични храсти черен бъз (*Sambucus nigra* L.) или червен бъз (*Sambucus racemosa* L.). Тук може да се спомене и бодливо френско грозде (*Ribes uva-crispa* L.), което е рядък вид, но има много добри вкусови качества.

И тук тревните формации са изключително разнообразни, като в тях преобладават хигрофитните видове - често редки видове и ценни лечебни растения – различни видове шапичета (род. *Alchemilla*), салепи (род. *Orchis*), тинтяви (род. *Gentiana*), лютичета (*Ranunculus acris* L.), червено омайниче (*Geum coccineum*), трицветната татеменуга (*Viola tricolor* L.), бяла чемерика (*Veratrum album* L.) и други. От папратите тук се срещат предимно мъжка папрат (*Dryopteris filix-mas* Schott.) и женска папрат (*Athyrium filix-femina* Roth.).

- Подпояс на горнопланинските смърчови гори (1700-2000 м н.в.) - Т-II-3

Естествената растителност е представена почти по равно от три различни дървесни вида – бяла мура (*Pinus peuce* Griseb.), смърч (*Picea abies* Karst.) и бял бор (*Pinus sylvestris* L.). Тук се намират и клековите насаждения (*Pinus mugo* Turra.), които определят горната граница на горите в района.

Храстовите видове са представени основно от обикновената хвойна (*Juniperus communis* L.), но се срещат и някои ниски видове шипки, като бодливата шипка (*Rosa myriacantha* DC.) и остролистната шипка (*Rosa oxyodon* Boiss.).

От високопланинските видове в сред тревните съобщества се намират алпийски лапад (*Rumex alpinus* L.), бяла чемерика (*Veratrum album* L.), синя самакитка (*Aconitum variegatum* L.), *Gentiana lutea* L. - жълта тинтява т.н.

Високопланински пояс(2000-2500 м н.в.)- Т-III

- Подпояс на високопланинските гори от субалпийски смърч и мура(2000-2200 м н.в.)- Т-III-1

Естествената растителност се състои от мурови насаждения и клекови формации с единични надлесни дървета от бяла мура и високопланински смърч.

- Подпояс на субалпийските формации от единични дървета от клек и храсталаци (2200-2500 м н.в.) - Т-III-2

Този подпояс е зает изцяло от клековите формации в горната граница на гората и високопланинските пасища, поляни и спортни съоръжения – ски писти, лифтове, влекае и т.н.

Разнообразието на релефа, почвените характеристики и климата обуславят биологичното разнообразие на стопанството. Горските екосистеми в района са ценни в икономически, екологичен и социален аспект, тъй като поддържат богат растителен и животински свят и имат важни водорегулиращи, противоерозионни, рекреационни и естетически функции.

Основната част от горите на територията на ТП ДГС "Самоков" са включени в различните категории ВКС. В някои случаи един и същи подотдел попада в повече от една консервационна стойност. Това прави гората в този подотдел особено значима за поддържане и повишаване на всички идентифицирани консервационни стойности. В такива случаи се прилагат препоръките и ограниченията за стопанисване и мониторинг, които имат най-строг режим по отношение на прилагането на горскостопанските дейности.

По време на процеса на идентификация на ГВКС за територията на ТП ДГС "Самоков", екипът работи в тясно сътрудничество с ръководството на горскостопанската единица. Ръководният състав е преминал теоретично обучение за основните принципи по прилагането на методиката на Националното ръководство по определяне, управление и мониторинг на гори с висока консервационна стойност.

През периода на проучванията са проведени консултации с представители на местните власти и сдружения за определяне на значимите за местните общности горски територии и съгласуване на режимите за стопанисване. По време на срещите те са информирани за проучването и за основните принципи на горите с висока консервационна стойност и е потърсено тяхното мнение относно възможностите за прилагане.

Настоящият доклад е изготвен въз основа на данни и номерата на горските подотдели в горскостопанския план на ТП ДГС Самоков от 2014 г. Препоръчително е при изработване на новия горскостопански план на ТП ДГС Самоков да се актуализират списъците на подотделите с ГВКС, както и да се интегрират резултатите от изследването и препоръчаните горскостопански мероприятия в него. Това ще допринесе за по-добро и екологосъобразно стопанисване на горските екосистеми в района.

ВКС 1. РАЗНООБРАЗИЕ ОТ ВИДОВЕ. КОНЦЕНТРАЦИИ НА БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ ВКЛ. ЕНДЕМИЧНИ, РЕДКИ, ЗАЩИТЕНИ И ЗАСТРАШЕНИ ОТ ИЗЧЕЗВАНЕ ВИДОВЕ, С ГЛОБАЛНО, РЕГИОНАЛНО ИЛИ НАЦИОНАЛНО ЗНАЧЕНИЕ

При определянето на тази ВКС се прави оценка на управлението на ТП ДГС "Самоков", свързано с опазването на биологичното разнообразие и защитените територии и зони. Извършва се инвентаризация на важните за района видове с природозащитна стойност, както и въздействието на лесовъдските дейности върху тях и техните местообитания.

На национално ниво в ръководството за страната са определени следните компоненти:

- Защитени територии и защитени зони
- Застрашени, изчезващи и ендемични видове
- Критични концентрации на видове

ВКС 1.1. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ

В България за ГВКС се смятат всички защитени територии и зони, както следва:

1. Горски територии в резервати, поддържани резервати, национални паркове, защитени местности, природни забележителности, обявени по ЗЗТ;
2. Горски територии в природни паркове, попадащи в зони предназначени за опазване на биологичното разнообразие, определени с плановете за управление по реда на ЗЗТ или паркоустройствените проекти по реда на Закона за горите (ЗГ);
3. Горски територии, в природни паркове които нямат устройствени документи;
4. Горски територии попадащи в защитени зони обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) – Натура 2000 зони.

На територията на ТП ДГС "Самоков" има обявени пет защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии, които отговарят на т. 1 от ВКС 1.1. Категориите защитени територии са както следва: две резервата, един природен парк, три защитени местности и две природни забележителности.

Има обявени пет защитени зони, които отговарят на т. 4 от ВКС 1.1. и влизат в границите на ТП ДГС "Самоков".

I. Природни забележителности

1. Природна забележителност "Юруковото" (Код в регистъра: 206)

Площ: 12.0 хектара

Местоположение: Област: София, **Община:** Самоков, **Населено място:** с. Ковачевци
Попада на територията на Регионална инспекция по околната среда и водите София.

Попада на територията на Регионална дирекция по горите София и ДГС Самоков

Документи за обявяване: Заповед No.707 от 09.03.1970 г., бр. 34/1970 на Държавен вестник

Цели на обявяване: Опазване на вековна букова гора

Режим на дейности:

1. Забраняват се всякакви действия, с които се уврежда тяхното природно състояние и облик
2. Забранява се откриването на кариери, къртене, копане и драскане по скалите
3. Забранява се отбиване на водните течения
4. Забранява се сечене или чупене на дърветата и храстите, изкореняване или бране на цветя и др.

2. Природна забележителност "Черната скала" (Код в регистъра: 135)

Площ: 8.6 хектара

Местоположение: Област: София, **Община:** Самоков, **Населено място:** гр. Самоков

Попада на територията на Регионална инспекция по околната среда и водите София.

Попада на територията на Регионална дирекция по горите София и ДГС Самоков **Документи за обявяване:** Заповед No.1427 от 13.05.1974 г., бр. 44/1974 на Държавен вестник

Цели на обявяване: Опазване на скално образувание

Режим на дейности:

1. Забранява се сеченето, кастренето на дърветата, както и късането и изкореняването на всякакви растения
2. Забранява се пашата на добитък през всяко време

3. Забранява се да се преследването на дивите животни, птиците и техните малки и развалянето на гнездата и леговищата им

4. Забранява се да се разкриват кариери за камъни, пясък и пръст, с което се провежда и изменя естествения облик на местността и включително водните течения

5. Забранява се чупенето, драскането и повреждането по какъвто и да е начин, сталактити, сталагмити и други скални образувания в пещерите

6. Забранява се воденето на интензивни и голи главни сечи

7. Разрешава се воденето на санитарна сеч и изваждане престарелите дървета с влошени декоративни качества

Отдели и подотдели, попадащи в природни забележителности (държавна собственост): 441 н1, 441 р1 и 441 у1.

II. Защитени местности

1. Защитена местност "Шумнатото тепе - 1" (Код в регистъра: 393)

Площ: 1.5 хектара

Местоположение: **Област:** София, **Община:** Самоков, **Населено място:** с. Ново село

Попада на територията на Регионална инспекция по околната среда и водите София.

Попада на територията на Регионална дирекция по горите София и ДГС Самоков

Документи за обявяване: Заповед No.3813 от 12.12.1974 г., бр. 1/1975 на Държавен вестник.

Документи за промяна: Прекатегоризация със Заповед No.РД-1071 от 18.08.2003 г., бр. 86/2003 на Държавен вестник.

Цели на обявяване: Опазване на територия с характерен ландшафт, който е резултат на хармонично съжителство на човека и природата.

Режим на дейности:

1. Забранява се извеждането на сечи, освен санитарни и ландшафтни с оглед подобряване санитарното и ландшафтното състояние на обекта. Стопанисването да се извършва съгласно устройствения проект с максимално запазване на природната обстановка;

2. Забранява се пашата на добитък през всяко време;

3. Забранява се откриване на кариери, кътенето на камъни, ваденето на пясък и на други инертни материали, изхвърлянето на сгурия и на промишлени отпадъци, както и всякакви действия, чрез които се нарушава или загрозява природната обстановка в тях;

2. Защитена местност " Шумнатото тепе - 2" (Код в регистъра: 374)

Площ: 1.0 хектара

Местоположение: **Област:** София, **Община:** Самоков, **Населено място:** с. Ново село

Попада на територията на Регионална инспекция по околната среда и водите София.

Попада на територията на Регионална дирекция по горите София и ДГС Самоков

Документи за обявяване: Заповед No.3813 от 12.12.1974 г., бр. 1/1975 на Държавен вестник.

Документи за промяна: Прекатегоризация със Заповед No.РД-1052 от 18.08.2003 г., бр. 86/2003 на Държавен вестник.

Цели на обявяване: Опазване на територия с характерен ландшафт, който е резултат на хармонично съжителство на човека и природата.

Режим на дейности:

1. Забранява се извеждането на сечи, освен санитарни и ландшафтни с оглед подобряване санитарното и ландшафтното състояние на обекта. Стопанисването да се извършва съгласно устройствения проект с максимално запазване на природната обстановка;

2. Забранява се пашата на добитък през всяко време;

3. Забранява се откриване на кариери, кътенето на камъни, ваденето на пясък и на други инертни материали, изхвърлянето на сгурия и на промишлени отпадъци, както и всякакви действия, чрез които се нарушава или загрозява природната обстановка в тях;

3. Защитена местност "Чакърви поляни" (Код в регистъра: 377)

Обща площ: 6.3 хектара

Местоположение: **Област:** София, **Община:** Самоков, **Населено място:** с. Бели Искър

Попада на територията на Регионална инспекция по околната среда и водите София.

Попада на територията на Регионална дирекция по горите София и ДГС Самоков
Документи за обявяване: Заповед No.3718 от 28.08.1975 г., бр. 79/1975 на Държавен вестник.

Документи за промяна: Прекатегоризация със Заповед No.РД-1055 от 18.08.2003 г., бр. 86/2003 на Държавен вестник.

Цели на обявяване: Опазване на територия с характерен ландшафт, който е резултат на хармонично съжителство на човека и природата.

Режим на дейности:

1. Забранява се извеждането на сечи, освен санитарни и ландшафтни с оглед подобряване санитарното и ландшафтното състояние на обекта. Стопанисването да се извършва съгласно устройствения проект с максимално запазване на природната обстановка;

2. Забранява се пашата на добитък през всяко време;

3. Забранява се откриване на кариери, къртенето на камъни, ваденето на пясък и на други инертни материали, изхвърлянето на сгурия и на промишлени отпадъци, както и всякакви действия, чрез които се нарушава или загрозява природната обстановка в тях;

Отдели и подотдели, попадащи в защитени местности (държавна собственост): 121 а2, 121 ф, 121 х, 121 1, 652 д.

Обобщени данни за защитените територии в границите на ТП ДГС "Самоков" са дадени в Таблица 1.

Таблица 1. Данни за защитените територии, попадащи в границите на ТП ДГС "Самоков"

Защитена територия	Площ /ха/	Отдел/подотдел	Землище	Заповед за обявяване	Заповед за прекатегоризация	Цел на обявяване
Природна забележителност "Юруковото"	12,0	441"н1", "р1", „у1“	с.Ковачевци	Заповед №707/09.03.1970г. на МГГП, обн.ДВ бр.34 от 1970г. (код в регистъра на защитените територии: 206)		Опазване на вековна букова гора
Природна забележителност "Черната скала"	8,6	1324"в", "1", "3"	гр.Самоков	Заповед №1427/13.05.1974г. на МГОПС		Опазване на скалните образувания, характерния ландшафт и естествените местообитания на редица растителни и животински видове и техните съобщества
Защитена местност "Шумнатото тепе-1"	1,5	121"а2"	с.Долни пасарел	Заповед №3813/12.12.1974г. на МГОПС, обн.ДВ бр.1 от 1975г. като историческо място	Прекатегоризирано като защитена местност със Заповед №РД 1071/18.08.2003г. на МОСВ, обн.ДВ бр.86 от 2003г. (код в регистъра на защитените територии: 393)	Опазване на характерен ландшафт, който е резултат на хармонично съжителство на човека и природата
Защитена местност "Шумнатото тепе-2"	1,0	121"ф", "х", "1"	с.Ново село	Заповед №3813/12.12.1974г. на МГОПС, обн.ДВ бр.1 от 1975г. като историческо място	Прекатегоризирано като защитена местност със Заповед №РД 1052/18.08.2003г. на	Опазване на характерен ландшафт, който е резултат на хармонично

					МОСВ, обн.ДВ бр.86 от 2003г. (код в регистъра на защитените територии: 374)	съжителство на човека и природата
Защитена местност “Чакърви поляни”	5,9	652 “б”, “в”, “г”, “д”, “е”, “ж”, “з”, “м”, “п”	с.Бели Искър	Заповед №3718/28.08.1975г. на МГОПС, обн.ДВ бр.79 от 1975г. като историческо място	Прекатегоризирано като защитена местност със Заповед №РД 1055/18.08.2003г. на МОСВ, обн.ДВ бр.86 от 2003г. (код в регистъра на защитените територии: 377)	Опазване на характерен ландшафт, който е резултат на хармонично съжителство на човека и природата

**4. ГТ попадащи в защитени зони обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР)
- Natura 2000.**

На територията на ТП ДГС "Самоков" попадат пет защитени зони, от които четири са обявени за опазване на местообитанията на дивата флора и фауна и една за опазване на птиците.

I. Защитени зони за опазване на местообитанията:

1. Защитена зона "Черни рид" – BG0000301

Обща площ на зоната: 858.45 ха

Местоположение:

1. Област: София, **Община:** Ихтиман, **Населено място:** с. Венковец, с. Полянци, с. Черньово

2. Област: София, **Община:** Костенец, **Населено място:** с. Очуша

3. Област: София, **Община:** Самоков, **Населено място:** с. Ново село

4. Област: София (столица), **Община:** Столична, **Населено място:** с. Панчарево

Документи за обявяване: Решение No.122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-301-122-2007

Целите на опазване на защитената зона са:

1. Запазване площта на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

2. Опазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.

3. Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

За територията на зоната има определени 5 типа горски местообитания, част от които попадат на територията на стопанството.

Досието с данните за зоната и със списък на местообитанията и видовете е на страницата:<http://natura2000.moew.government.bg/Home/ProtectedSite?code=BG0000301&siteType=HabitatDirective>

2. Защитена зона "Верила" - BG0000308

Обща площ на зоната: 6443.42 хектара

Местоположение:

1. Област: Кюстендил, **Община:** Дупница, **Населено място:** с. Крайници

2. Област: Кюстендил, **Община:** Сапарева баня, **Населено място:** гр. Сапарева баня, с. Сапарево

3. Област: Перник, **Община:** Радомир, **Населено място:** с. Горна Диканя, с. Дрен

4. Област: София, **Община:** Самоков, **Населено място:** с. Белчин, с. Клисура, с. Ковачевци, с. Поповяне, с. Ярлово

Документи за обявяване: Решение No.611 от 16.10.2007 г., бр. 85/2007 на Държавен вестник 2-2-308-611-2007

Целите на опазване на защитената зона са:

1. Запазване площта на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

2. Опазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.

3. Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

За територията на зоната има определени 5 типа горски местообитания, част от които попадат на територията на стопанството.

Досието с данните за зоната и със списък на местообитанията и видовете е на страницата:<http://natura2000.moew.government.bg/Home/ProtectedSite?code=BG0000308&siteType=HabitatDirective>

3. Защитена зона "Палакария" – BG0000617

Обща площ на зоната: 3006.73 ха

Местоположение: **Област:** София, **Община:** Самоков, **Населено място:** с. Алино, с. Белчин, с. Ковачевци, с. Поповяне, с. Райово, с. Рельово, с. Широки дол, с. Ярлово

Документи за обявяване: Решение No.802 от 04.12.2007 г., бр. 107/2007 на Държавен вестник 2-2-617-802-2007

Целите на опазване на защитената зона са:

1. Запазване площта на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

2. Опазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.

3. Възстановяване при необходимост на на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

За територията на зоната има определени 3 типа горски местообитания, части от които попадат на територията на горското стопанство.

Досието с данните за зоната и със списък на местообитанията и видовете е на страницата:<http://natura2000.moew.government.bg/Home/ProtectedSite?code=BG0000617&siteType=HabitatDirective>

4. Защитена зона "Плана" – BG0001307

Обща площ на зоната: 2785.71 ха

Местоположение:

1. Област: София, **Община:** Самоков, **Населено място:** с. Горни Окол, с. Долни Окол

2. Област: София (столица), **Община:** Столична, **Населено място:** гр. София, с. Герман, с. Долни Пасарел, с. Железница, с. Кокаляне, с. Лозен, с. Панчарево, с. Плана

Документи за обявяване:

Решение No.122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-1307-122-2007

Целите на опазване на защитената зона са:

1. Запазване площта на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

2. Опазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.

3. Възстановяване при необходимост на на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

За територията на зоната има определени 7 типа горски местообитания, части от които попадат на територията на горското стопанство.

Досието с данните за зоната и със списък на местообитанията и видовете е на страницата:<http://natura2000.moew.government.bg/Home/ProtectedSite?code=BG0001307&siteType=HabitatDirective>

Обобщен списък на отдели и подотдели, попадащи в защитени зони по Директивата за местообитанията (държавна собственост): 38 1, 38 а, 38 б, 38 в, 38 д, 38 е, 38 ж, 38 з, 38 и, 38 к, 38 н, 39 а, 39 б, 39 д, 39 ж, 39 и, 39 к, 39 м, 39 н, 39 о, 39 п, 39 с, 39 ч, 40 1, 40 а, 40 в, 40 д, 40 е, 40 ж, 40 з, 40 к, 40 л, 40 м, 41 3, 41 7, 41 г, 41 у, 42 е, 42 ж, 42 м, 42 р, 43 8, 43 9, 43 10, 43 а1, 43 б1, 43 к, 43 р, 43 с, 43 я, 44 а, 44 а1, 44 б, 44 в, 44 в1, 44 е, 44 ж, 44 ж1, 44 з, 44 и, 44 к, 44 м, 44 н, 44 ч, 44 ш, 44 щ, 44 ю, 45 1, 45 2, 45 а, 45 б, 45 в, 45 г, 45 д, 45 е, 45 ж, 45 з, 45 и, 45 л, 45 м, 45 н, 45 о, 45 п, 45 у, 45 х, 46 а, 46 б, 46 в, 46 г, 46 д, 46 е, 46 ж, 46 з, 46 и, 46 м, 46 н, 46 о, 46 п, 46 с, 47 б, 47 б1, 47 в, 47 г, 47 л, 47 м, 47 о, 47 п, 47 р, 47 ф, 47 х, 47 ц, 47 ч, 47 щ, 75 1, 75 а, 75 б, 75 к1, 75 м1, 75 н1, 76 1, 76 а, 76 а1, 76 б, 76 б1, 76 в, 76 в1, 76 г, 76 д, 76 е, 76 л, 76 п, 76 у, 76 ф, 76 х, 76 ц, 76 ч, 76 ш, 76 щ, 76 ю, 76 я, 77 а, 77 б, 77 г, 77 г1, 77 д, 77 д1, 77 е, 77 к, 77 л, 77 м, 77 н, 77 о, 77 ф, 77 х, 78 а, 78 б, 78 б1, 78 в, 78 г, 78 е1, 78 ж, 78 ж1, 78 з1, 78 и1, 78 н, 78 ш, 78 щ, 79 1, 79 а, 79 б, 79 в, 79 д, 79 и, 79 л, 79 м, 79 н, 79 с, 79 у, 79 ф, 79 ч, 90 а, 90 б, 90 в, 90 г, 90 з, 90 и, 90 п, 90 с, 91 б, 101 д, 101 ж, 101 у, 101 х, 101 ц, 117 д, 166 ч, 167 2, 167 к, 167 о, 167 п, 167 с, 167 т, 167 у, 167 ф, 167 х, 167 ц, 181 4, 181 5, 181 и, 181 л, 181 с, 181 т, 181 у, 181 ф, 181 х, 181 ш, 181 щ, 182 4, 182 ж1, 182 з1, 183 4, 183 5,

540 1, 540 2, 540 4, 540 5, 540 6, 540 а, 540 б, 540 в, 540 д, 540 е, 540 ж, 540 л, 540 р, 541 1, 541 4, 541 а, 541 б, 541 в, 541 г, 541 д, 541 з, 541 и, 541 к, 541 м, 541 н, 542 1, 542 2, 542 3, 542 а, 542 в, 542 г, 542 д, 542 е, 542 ж, 542 и, 542 к, 542 л, 542 м, 542 н, 542 о, 542 п, 543 1, 543 2, 543 а, 543 д, 543 е, 543 ж, 544 1, 544 а, 544 б, 544 г, 544 ж, 544 к, 544 м, 544 н, 546 а, 549 1, 549 2, 549 б, 549 в, 549 д, 549 е, 549 ж, 549 з, 549 и, 549 к, 549 м, 551 б, 551 г, 551 д, 551 е, 551 ж, 551 з, 551 и, 551 к, 552 а, 552 б, 552 в, 552 г, 552 д, 552 е, 553 1, 553 2, 553 3, 553 4, 553 5, 553 а, 553 б, 553 в, 553 г, 553 д, 553 е, 553 ж, 553 з, 553 и, 553 о, 553 п, 553 т, 553 у, 553 х, 553 ц, 553 ч, 553 ш, 553 щ, 554 а, 555 1, 555 2, 555 3, 555 а, 555 б, 555 в, 555 д, 555 е, 555 ж, 556 1, 556 а, 556 б, 556 в, 556 г, 556 е, 556 ж, 556 з, 557 а, 557 б, 557 в, 557 е, 557 з, 557 и, 557 п, 557 р, 557 с, 558 1, 558 а, 558 б, 558 в, 558 г, 558 ж, 559 1, 559 2, 559 3, 559 4, 559 5, 559 6, 559 а, 559 б, 559 д, 559 л, 559 с, 559 ф, 559 х, 559 ц, 560 а, 562 а, 578 а, 579 1, 579 2, 579 а, 579 б, 579 г2, 579 е, 579 е2, 579 ж2, 579 з, 579 з2, 579 и2, 579 к2, 579 р1, 579 с1, 579 х, 580 3, 580 б, 580 е, 580 ж, 580 п, 580 р, 580 ф, 580 ц, 580 ю, 580 я, 581 1, 581 а, 581 б, 581 в, 581 г, 581 д, 581 е, 581 ж, 581 з, 581 и, 581 п, 581 с, 581 у, 581 ч, 581 ш, 581 щ, 581 ю, 581 я, 582 2, 582 3, 582 б1, 582 в1, 582 г1, 582 г2, 582 д1, 582 д2, 582 е1, 582 е2, 582 ж1, 582 ж2, 582 з1, 582 з2, 582 к1, 582 м1, 582 т, 582 т1, 582 у1, 582 ф, 582 х1, 582 ч1, 582 ш, 582 я, 583 1, 583 б1, 583 в1, 583 г1, 583 д, 583 е1, 583 ж1, 583 з1, 583 и1, 583 к1, 583 н, 583 н1, 584 2, 584 а2, 584 в1, 584 г, 584 г1, 584 г2, 584 ж, 584 к1, 584 м, 584 н1, 584 о, 584 с, 584 с1, 584 ф1, 584 х1, 584 ч1, 584 ш1, 584 ю1, 585 2, 585 3, 585 4, 585 б, 585 в, 585 г, 585 д, 585 е, 585 ж, 585 з, 585 и, 585 о, 585 п, 585 т, 585 у, 585 х, 585 ц, 585 ч, 585 ш, 585 щ, 585 ю, 585 я, 586 а1, 586 е1, 659 л1, 659 м1, 660 о, 662 р, 701 1, 701 е, 708 к, 717 г, 717 е, 717 ж, 717 з, 719 ж, 720 г, 720 д, 720 е, 720 ж, 723 б1, 723 г1, 724 з, 727 к, 736 с, 736 т, 738 г, 739 г, 739 к, 739 л, 739 м, 739 н, 741 и, 741 к, 742 а, 742 р, 742 с, 757 ж, 757 и, 757 л, 757 м, 757 н, 757 р, 757 с, 757 ф, 757 х, 762 а, 762 б, 768 1, 768 е, 772 б, 772 в, 773 2, 776 4, 776 б, 776 и, 776 л, 780 14, 780 т, 785 ж, 785 и, 786 в, 786 д, 786 ж, 807 4, 807 в, 807 д, 808 д, 808 е, 809 д,

II. Защитени зони за опазване на птиците:

1. Защитена зона "Палакария" - BG0002084

Обща площ на зоната: 15798.7 хектара

Местоположение:

Област: София, **Община:** Самоков, **Населено място:** с. Алино, с. Белчин, с. Доспей, с. Драгушиново, с. Злокучене, с. Ковачевци, с. Поповяне, с. Продановци, с. Райово, с. Рельово, с. Широки дол, с. Ярлово

Документи за обявяване: Заповед No.РД-133 от 10.02.2012 г., бр. 26/2012 на Държавен вестник 2-1-2084-133-2012

Цели на обявяване:

1. Опазване и поддържане на местообитанията на посочените в т. 2 видове птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние;

2. Възстановяване на местообитания на видове птици по т. 2, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Предмет на опазване (видове и местообитания):

1. **Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 3 от ЗБР:** Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), Планински кеклик (*Alectoris graeca*), Бухал (*Bubo bubo*), Козодой (*Caprimulgus europaeus*), Бял щъркел (*Ciconia ciconia*), Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Ливаден дърдавец (*Crex crex*), Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), Черен кълвач (*Dryocopus martius*), Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*), Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), Черночела сврачка (*Lanius minor*), Горска чучулига (*Lullula arborea*), Сив кълвач (*Picus canus*), Ястребогушо коприварче (*Sylvia nisoria*);

2. **Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 4 от ЗБР:** Речен дъждосвирец (*Charadrius dubius*), Обикновена калугерица (*Vanellus vanellus*).

Режим на дейности:

1. Забранява се премахването на характеристики на ландшафта (синори, единични и групи дървета) при ползването на земеделските земи като такива;

2. Забранява се залесяването на пасища, ливади и мери, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;

3. Забранява се използването на пестициди и минерални торове в пасища, ливади и мери;

4. Забранява се косенето на ливадите преди 1 юли;

5. Забранява се разкриването на нови баластриери в речните корита и речните тераси с изключение на тези, за които към датата на обнародване на заповедта в Държавен вестник има започната процедура или са съгласувани по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие;

6. Забранява се изграждането на фотоволтаични системи и ВЕЦ за производство на електроенергия с изключение на тези, за които към датата на обнародване на заповедта в Държавен вестник има започната процедура или са съгласувани по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие. Режимът не се прилага за изграждане на наземни, покривни и фасадни фотоволтаични системи, използвани като собствени източници на електрическа енергия;

7. Забранява се разкриването на нови кариери и разширяването на концесионните площи на съществуващи кариери за добив на подземни богатства с изключение на тези, за които към датата на обнародване на заповедта в Държавен вестник има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване по ЗПБ и/или за предоставяне на концесия за добив по ЗПБ и по Закона за концесиите или са съгласувани по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие.

Досието с данните за зоната е на страницата:
<http://natura2000.moew.government.bg/Home/ProtectedSite?code=BG0002084&siteType=BirdsDirective>

Обобщен списък на отдели и подотдели, попадащи в защитени зони по Директивата за птиците (държавна собственост): 144 5, 144 м, 144 н, 144 с, 144 х, 144 ц, 145 5, 145 7, 145 8, 145 з1, 145 к1, 145 м1, 145 о1, 165 в, 165 и, 165 л, 165 р, 165 с, 165 ц, 166 б, 166 п, 166 х, 166 ч, 167 к, 167 с, 167 у, 167 ф, 167 х, 167 ц, 180 н1, 183 4, 183 5, 183 6, 183 7, 206 1, 206 10, 206 13, 206 14, 206 о, 288 2, 288 4, 288 5, 288 6, 288 7, 288 8, 288 9, 288 10, 288 11, 288 12, 288 13, 288 15, 288 16, 288 а, 288 б, 288 в, 288 г2, 288 д, 288 д2, 288 ж, 288 з, 288 и, 288 л, 288 м, 288 о, 288 п, 288 с, 288 т, 288 у, 288 ф, 288 ф1, 288 х, 288 ц, 288 ч1, 288 ш, 288 щ1, 289 4, 289 10, 289 а1, 289 б1, 289 и1, 289 у1, 289 х, 311 а, 312 в, 313 б, 315 б, 315 в1, 315 г, 315 з, 315 л, 315 н, 315 п, 315 с, 315 у, 315 х, 332 1, 333 1, 333 д, 333 з, 333 л, 334 а, 335 3, 335 а, 335 в, 335 и, 335 к, 335 л, 336 1, 336 д, 336 з, 336 и, 340 м, 345 к, 345 т, 345 у, 346 п, 347 д, 349 у, 351 з, 354 1, 354 о, 354 п, 354 р, 354 с, 354 т, 354 у, 354 х, 354 ч, 354 ш, 355 3, 355 р, 355 с, 355 т, 355 у, 355 ф, 355 х, 364 2, 364 а, 364 б1, 364 е1, 364 ж1, 364 з1, 364 х, 364 ц, 365 2, 365 3, 365 н1, 370 ш, 379 а, 379 з, 379 т, 379 у, 379 х, 379 ц, 380 2, 380 3, 380 4, 380 а, 380 а1, 380 б, 380 б1, 380 г, 380 г1, 380 д, 380 д1, 380 е, 380 е1, 380 ж1, 380 з1, 380 и1, 380 с, 380 ф, 380 ц, 380 ш, 380 щ, 380 ю, 380 я, 403 2, 403 3, 403 г, 403 д, 403 е, 403 ж, 403 з, 403 и, 404 5, 404 7, 404 п, 421 с, 421 ц, 422 5, 422 6, 422 7, 422 ш, 422 я, 423 1, 423 2, 423 3, 423 4, 423 6, 423 7, 423 8, 423 9, 423 10, 423 м, 423 т, 423 х, 423 ц, 426 1, 426 2, 426 3, 426 4, 426 5, 426 а, 426 б, 426 в, 426 г, 426 е, 426 ж, 426 з, 427 1, 427 2, 427 3, 427 4, 427 б, 427 е, 427 ж, 427 з, 427 к, 427 л, 427 м, 427 н, 427 о, 428 1, 428 2, 428 4, 428 а, 428 б, 429 6, 429 7, 429 р, 432 е, 433 7, 433 8, 433 9, 433 10, 433 11, 433 12, 433 13, 433 14, 433 15, 433 в, 433 в2, 433 г2, 433 е2, 433 ж2, 433 з2, 433 и2, 433 к2, 433 л, 433 н2, 433 с2, 433 т1, 433 у, 433 у1, 433 ф1, 433 х1, 433 ц1, 433 ш1, 433 щ1, 433 я1, 434 2, 434 а, 434 б, 434 в, 492 ф, 493 б, 493 в, 493 е, 495 а, 495 м, 496 г, 496 о, 497 а, 497 б, 497 в, 497 г, 497 д, 497 к, 497 л, 497 о, 497 п, 498 1, 498 2, 498 3, 498 а1, 498 б1, 498 в1, 498 г, 498 г1, 498 д, 498 д1, 498 е, 498 ж, 498 ж1, 498 з, 498 з1, 498 к, 498 п, 507 б, 508 1, 508 б, 508 г, 508 д, 509 2, 509 е, 509 ж, 509 з, 509 л, 510 2, 510 4, 510 в, 510 г, 510 е, 510 з, 510 и, 510 м, 510 п, 513 а, 513 г, 514 а, 514 в, 514 е, 514 ж, 514 и, 514 к, 514 с, 515 2, 515 а, 515 б, 515 в, 515 з, 516 а, 516 б, 516 в, 529 а, 529 б, 529 в, 529 в2, 529 д, 529 м, 529 н, 529 п, 529 с, 530 и, 531 а, 532 1, 532 2, 532 3, 532 4, 532 5, 532 а, 534 г, 535 а, 535 в, 539 1, 539 3, 539 а, 539 б, 539 е, 539 ж, 539 и, 539 у, 544 а, 544 б, 544 г, 579 б, 581 1, 581 з, 581 и, 582 2, 582 3, 582 б1, 582 в1, 582 г1, 582 г2, 582 д1, 582 д2, 582 е1, 582 ж1, 582 з1, 582 з2, 582 к1, 582 м1, 582 т, 582 т1, 582 у1, 582 ф, 582 х1, 582 ч1, 582 ш, 582 я, 582 я1, 583 1, 583 б1, 583 в1, 583 г1, 583 д, 583 е1, 583 н, 583 н1, 584 2, 584 а2, 584 в1, 584 г, 584 г1, 584 г2, 584 ж, 584 к1, 584 м, 584 н1, 584 о, 584 с, 584 с1, 584 ф1, 584 х1, 584 ч1, 584 ш1, 584 ю1, 585 2, 585 3, 585 4, 585 6, 585 7, 585 8, 585 9, 585 а, 585 б, 585 г1, 585 з2, 585 и, 585 и2, 585 к2, 585 л, 585 л2, 585 м, 585 н2, 585 о, 585 о1, 585 о2, 585 п2, 585 р, 585 р2, 585 с2, 585 т1, 585 у2, 585 ф2, 585 х1, 585 х2, 585 ц2, 585 ч, 585 ч1, 585 ч2, 585 ш2, 585 щ, 585 щ1, 585 щ2, 585 ю, 585 ю1, 585 ю2, 585 я1, 586 а, 586 ж, 586 л, 586 м, 586 о, 586 п, 586 с, 588 г, 588 к, 588 ш, 589 б, 589 в, 590 л, 590 м, 591 б1, 591 в1, 591 г, 591 г1, 591 д, 591 н, 591 о, 591 р, 591 с, 591 у, 591 ф, 591 ч, 591 ш, 591 щ, 591 ю, 592 1, 592 а, 592 а1, 592 а4, 592 б, 592 в, 592 в2, 592 г, 592 д1, 592 ж, 592 ж1, 592 з, 592 к, 592 к1, 592 л, 592 л1, 592 м, 592 м2, 592 о5, 592 п1, 592 р, 592 с, 592 т, 592 т1, 592 т3, 592 у2, 592 х, 592 ц, 592 ц2, 592 ч, 592 ш, 592 ш2, 592 щ2, 592 ю3, 592 я, 600 и, 601 1, 601 д, 601 з, 601 о, 601 п, 601 с1, 601 у, 601 у1, 601 ф1, 601 х, 601 ц1, 601 щ1, 608 а1, 608 з, 608 з1, 608 и, 608 к1, 608 л, 608 м, 608 н, 608 н1, 608 о, 608 х, 608 ш, 608 щ, 608 ю, 608 я, 609 а, 609 б, 609 в, 609 г, 609 д, 609 е, 609 ж, 609 к, 609 н, 609 о, 609 п, 659 л1, 659 м1, 660 о, 662 р, 701 1, 701 е, 708 к, 717 г, 717 е, 717 ж, 717 з, 719 ж, 720 г, 720 д, 720 е, 720 ж, 723 б1, 723 г1, 724 з, 727 к, 736 с, 736 т, 738 г, 739 г, 739 к, 739 л, 739 м, 739 н, 741 и, 741 к, 742 а, 742 р, 742 с, 757 ж, 757 и, 757 л, 757 м, 757 н, 757 р, 757 с, 757 ф, 757 х, 762 а, 762 б, 768 1, 768 е, 772 б, 772 в, 773 2, 776 4, 776 б, 776 и, 776 л, 780 14, 780 т, 785 ж, 785 и, 786 в, 786 д, 786 ж, 807 4, 807 в, 807 д, 808 д, 808 е, 809 д.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

1. За защитените територии в обхвата на ДГС да се спазват стриктно разпоредбите, посочени в заповедите за обявяване.
2. За защитените зони в границите на ДГС няма изготвени и приети планове за управление. До изготвянето на такива, стопанисването да се извършва съгласно Закона за биологичното разнообразие и заповедта за обявяване, след тяхното обнародване.
3. За защитените зони в обхвата на ДГС са в сила и следните допълнителни норми и ограничения:
 - ✓ За природните горски местообитания, включени в Приложение 1 на Закона за биологичното разнообразие, се прилагат нормите и режимите за горскостопанските мероприятия, дефинирани в наръчника "Режими за устойчиво управление на горите в Натура 2000", издаден от Изпълнителна агенция по горите.
 - ✓ Да се извърши оценка на благоприятното природозащитно състояние за горските екосистеми на територията на ДГС, включени в границите на защитените зони. По линия на превенцията, прилаганите горскостопански дейности да бъдат изцяло съобразени с поддържането и подобряването на благоприятното природозащитно състояние на горските видове и местообитания.
 - ✓ Санитарни сечи и изваждане на мъртва дървесина и стари дървета в местообитанията от Приложение 1 на ЗБР, се водят само в случаите когато има големи природни нарушения (ветровали, снеговали, пожари) или каламитети. Санитарни сечи при каламитети се провеждат само при наличие на повреди и съхнене на дървета, съставляващи не по-малко от 20% от запаса на насаждението, при спазване нормите за запазване на количествата мъртва дървесина посочени по-долу.
 - ✓ При провеждане на сечи се запазват стояща и лежаща мъртва дървесина и загиващи дървета, които са не по-малко от 10% от запаса на насаждението преди сечта, като не по-малко от 5% е стояща мъртва дървесина. Мъртви дървета, застрашаващи безопасността на хора и съоръжения в гората, се повалят и оставят като лежаща мъртва дървесина.
 - ✓ Прилаганите лесовъдски мероприятия да се съобразяват с естествената динамика на горските екосистеми и сукцесионните процеси.
 - ✓ В горите в които се планира провеждане на отгледни сечи са в сила следните ограничения и норми:
 - не се допуска еднократно отсичане на повече от 25% от запаса на насаждението;
 - прилага се само комбиниран метод с преобладаване на върхов уклон;
 - склопеността и пълнотата на насаждението след провеждане на отгледни сечи не се допуска да бъде по-малка от 0,7;
 - за осигуряване на акумулация на мъртва дървесина при отгледните сечи се запазват подтиснати и част от некачествените, повредените и особено загиващи дървета, които не конкурират директно качествени дървета.
 - ✓ Не по-малко от 10% от площта на всяко природно горско местообитание (Приложение I от Закона за биологичното разнообразие) в защитените зони на територията на ДГС се обособява като „гори във фаза на старост“ както границите и местоположението на тези площи не се променят.
 - ✓ Приоритет имат възобновителните сечи с дълъг възобновителен период;
 - ✓ В насажденията с изведени подготвителни и осеменителни и осветителни фази на постепенна сеч, следващите фази на сечта да се изведат в съответствие с принципите на дългосрочните възобновителни сечи;
 - ✓ При провеждане на възобновителни сечи не се допуска еднократно отсичане на повече от 25 % от запаса на насаждението;
 - ✓ Площта на първоначално отворените при възобновителните сечи прозорци е не по-голяма от 0,05 ха;
 - ✓ Клоните и остатъците от сечта се оставят равномерно разпръснати в местата на падане на дърветата извън местата с подраст;
 - ✓ Извозът на отсечената дървесина се извършва само на секции;
 - ✓ Използват се техника и технологии, с които в минимална степен се нарушава растителната и почвената покривка и пътната инфраструктура;
 - ✓ След прекратяване на горскостопанските дейности се извършва рехабилитация на нарушените терени (напр. задръстване с вършина на ровините по извозните горски пътища).

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Поради липсата на изготвени и приети планове за управление на представените защитените територии и зони е необходимо ръководството на ТП ДГС "Самоков", да следи за неблагоприятни въздействия върху ВКС на горските местообитания в зоните. Съвместно с РИОСВ София трябва да се определят стандартните

Доклад за определяне, управление и мониторинг на гори с висока консервационна стойност
2016г.

процедури и индикатори за мониторинг, с цел идентификация и предотвратяване на отрицателните въздействия от дейностите върху ВКС на защитените зони. Например може да се следи за въздействия на горскостопанските дейности върху горските екосистеми, нарушаване на миграционни пътища на дивите животни, повишаване на риска от пожари, влошаване на благоприятното природозащитно състояние и др.

ВКС 1.2 ЗАСТРАШЕНИ, ИЗЧЕЗВАЩИ И ЕНДЕМИЧНИ ВИДОВЕ

ВКС притежават териториите от горскостопанските единици, в които се среща всеки вид от *Приложение 1* към ръководството. Това са видове с толкова голяма консервационна значимост, че е достатъчно наличието на един такъв вид, постоянно обитаващ горскостопанската единица, за да представлява тя ГВКС. Всяка ГТ, включваща местообитания на видовете, включени в *Приложение 1* към ръководството е ГВКС.

Растителни видове включени в *Приложение 1* към Националното ръководство, установени на територията на ТП ДГС "Самоков"

Листообхващащ стрептопус
Streptopus amplexifolius (L.) DC.
Сем. *Liliaceae* – Кремови

Описание на вида: Многогодишно тревисто растение с късо подземно коренище. Стъблата са прости или в горната си част разклонени, достигат височина до 50-100 cm. Листа са последователни, яйцевидни и обхващат стъблото. Цветовете са единични, разположени в пазвите на листата, с дълги до 5 cm съчленени дръжки. Околоцветникът е звънчевиден, 6-делен, околоцветните листчета ланцетни, дълги до 1 cm, извити назад. Плодът е червена многосеменна ягода.

Период на цъфтеж и плодосенене:

Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Цъфтеж				x	x	x						
Плодоносене							x	x				

Природозащитен статут: Включен в Червена книга на България т. 1 с категория: **Застрашен**.

Местообитания: Среща се по влажни сенчести места в смърчови гори и засенчени каменливи места.

Разпространение в България: Разпространен е в диапазона от 1200 до 2000 m н.в. в Западна Стара планина (вр. Три чуки, непотвърдено от 1891 г.), Витоша, Рила. Част от популациите са включени в защитени територии (национален парк „Рила“, природните паркове „Рилски манастир“ и „Витоша“).

ЗАПЛАХИ

Пряко унищожение на индивиди и промяна в условията на средата в резултат на горскостопанските дейности.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Инвентаризиране и картиране на потенциалните находища на вида, като това е препоръчително да се извършва през периода април-юни (по време на цъфтежа), когато растението може да бъде идентифицирано най-лесно. Дейностите могат да се извършват и от служители на стопанствата. При установяването на наличие на вида, дърветата в съседство се запазват и не подлежат на сеч, с оглед да не се променят условията на микросредата. Склопеността да не пада под 0.6. Всички лесовъдски дейности в установените находища да бъдат съобразени с екологията на вида, който се среща във влажни и склопени иглолистни гори.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Ежегодна проверка състоянието на находището на вида – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодосенещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

Да се извършва предварително планиране и оценка на лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида.

Преходна мурава

Pyrola media Sw.

Сем. Муравови - Pyrolaceae

Описание на вида: Многогодишно вечнозелено тревисто коренищно растение. Листата са прости и овални, разположени в приосновна розетка са вечнозелени и преживяват зимата, затрупани под снега. Цветовете са бели до бледорозови, събрани в изправено гроздовидно съцветие. Дяловете на чашката са триъгълни и са до 2 пъти по-дълги, отколкото широки. Средната мурава се отличава по правото си стълбче, по-дълго от завръза. Плодовете са дребни сферични кутийки. Семената са дребни и се разпространяват през есента.

Период на цъфтеж и плодоносене:

Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Цъфтеж						x	x					
Плодоносене							x	x				

Природозащитен статут: Няма. Присъства в изданието Червена книга на Н.Р. България (Велчев и др. 1984) с категория „рядък“.

Местообитания: Среща се във влажни и сенчести гори предимно в иглолистния пояс.

Разпространение в България: Разпространена е в диапазона от 1200 до 1900 m н.в. във Витоша, Беласица и Рила. Непубликувани данни има за Стара планина (около х.„Русалка“ над с.Тъжа и в околностите на Тетевен, в близост до Боатин). До 2011 г. не бе съобщавана и за Средна гора, където бе локализирана в едно находище с около 100-150 екземпляра в крайнините на букова гора в ЗМ „Манзул“ на около 1300 m н.в.

ЗАПЛАХИ

Пряко унищожение на индивиди и промяна в условията на средата в резултат на горскостопанските дейности.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Инвентаризиране и картиране на други потенциалните находищата на вида, като това е препоръчително да се извършва през лятото. Дейностите могат да се извършват и от служителите на стопанството.

Мероприятията по маркиране на лесосечния фонд в установените находища на кансилката да се провеждат през месеците юни и юли - по време на цъфтежа ѝ. При установяването на наличие на вида, дърветата в съседство се запазват и не подлежат на сеч. При дейностите да се внимава да не се повредят индивидите на муравата. Склопеността да не пада под 0.6. Да не се допуска паша, утъпкване и събиране на растенията за декоративни цели.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Ежегодна проверка състоянието на находището на вида – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

Да се извършва предварително планиране и оценка на лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида.

**Животински видове включени в Приложение 1 към Националното ръководство, установени на
територията на ТП ДГС "Самоков"**

1. Видра (*Lutra lutra*)

Обитава предимно реки, богати на риба, с незамръзващи бистри и незастояли води, с обрасли с растителност брегове. Също езера, блата, изкуствени водоеми. Леговището обикновено се намира в стръмен бряг и има вход под водата. Застрашен вид, включен в „Червена книга на България. На територията на ДГС “Самоков” се среща рядко в р.Искър и някои от притоците и.

ЗАПЛАХИ

Безпокойство, особено в района на леговищата. Фрагментация на местообитанията и биокоридорите.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Опазване на крайречната дървесна растителност по реките в ДГС, вкл. недопускане на мероприятия по така нареченото “почистване” и коригиране на речните корита. Опазване на рибните ресурси. На места където е необходимо да се възстанови крайречната растителност. При наличие на известни обитаеми леговища да се осигури спокойствие в съответния речен участък, като на по-малко от 100 м. от леговището да не се допускат стопански дейности (вкл. корекции на реки, изграждане на диги, изсичане на крайбрежна растителност, добив на инертни материали и строителство).

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се установят броя на наличните размножаващи се семейни групи от вида и да се мониторира числеността им. Могат да се ползват и следите, видровете пътечки и екскременти, като указание за присъствие на вида.

2. Кафява мечка (*Ursus arctos*)

Защитен вид, включен в Червена книга на България т. 2 с категория рядък. Застрашен от изчезване в европейски мащаб. У нас с разпокъсано разпространение, главно съсредоточено в Рила, Пирин, Славянка, Западни Родопи, Централна и Източна Стара планина.

Установен на територията на ДГС “Самоков”, където се среща във всички отдели попадащи в Рила планина. В Плана и района около яз.Искър се среща спорадично. През територията на ДГС преминава биокоридора между популациите на мечката в Рила, Витоша и Стара планина.

ЗАПЛАХИ

Безпокойство, особено в района на бърлогите. Фрагментация на местообитанията и биокоридорите.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Необходимо е точно изясняване на леговищата за размножаване. В радиус от 300 м около бърлога не се извършват стопански дейности. В горите, попадащи в биокоридора между Рила, Стара планина и Родопитемогат да се извършват съгласувани мероприятия, според ширината на коридора. Не се допускат интензивни сечи или изграждане на дивечови огради в биокоридор от 1000 м.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Установяване на точните местонахождения на леговищата и дългосрочен мониторинг на броя на мечките.

3. Черен щъркел (*Ciconia nigra*)

Обитава обширни широколистни, смесени и иглолистни гори или скални комплекси, предимно в ниските части на планините и в равнините. Гнезди на дървета с височина 6-30 м, но по-често в скални ниши, козирки, и цепнатини. Храни се с дребна риба, земноводни, змии и др, главно покрай чисти и богати на риба реки, както и около рибарници, язовири и др.

Застрашен вид, включен в „Червена книга на България“.

На територията на ТП ДГС „Самоков“ видът е установен през гнездовия период в следните отдели/подотдели: **200 и; 201 а,б,г,е,з,к; 486 а,б,в,г; 487 а,б,в,г,д,е,ж,з,и,к,л,м,н,о; 488 о,ф,х,ц.**

ЗАПЛАХИ

Безпокойство. Извеждането на сечи през гнездовия период. Изсичане на биотопни дървета и дървета с гнезда.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Да се запазват големи стари дървета в отделите, където е регистрирано присъствие на вида, тъй като те са потенциални места за гнездене. Да се предприемат мерки за запазване нормалния воден режим и чистотата на водните течения, както и числеността и видовото разнообразие на рибните популации.

В радиус от 500 м около гнезда на вида не се извършват стопански дейности през гнездовия период 15.03 – 01.09. През останалото време на годината зоната без сечи е с радиус 200 м. В подотделите с регистрирани гнезда на вида не се извеждат интензивни сечи (не повече от 25%).

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Необходимо е да се записват всички наблюдения на вида през гнездовия период. Да се изяснят местата за хранене на вида/реки, язовири/ и там да се проучи за наличие на заплахи за вида.

4. Глухар (*Tetrao urogallus*)

Включен в Червена книга на България с категория „Застрашен“. Ареалът му в Европа е силно редуциран и разпокъсан, почти повсеместно видът намалява заради интензивното горско стопанство и безпокойството.

На територията на ТП ДГС „Самоков“ съществуват находища /токовища/ на вида из старите иглолистни гори в Рила.

Конкретни данни за присъствието на глухари има за следните отдели/подотдели/: **696 а,б,в,г; 697 г,д,е,ж,к,н,о; 699 б,в,г,д; 700 а,б,в,г; 717 г,е,ж,з; 739 д,е,к,л,м; 757 р,ф,х,ц; 772 а,в; 773 г,д; 776 а,б,в,г,д,е,ж,к,п;**

ЗАПЛАХИ

Основни заплахи за вида са фрагментация и промяна на структурата на местообитанията, антропогенен натиск, унищожаване на токовищата, липса на достатъчно хранителна база, интензивни горскостопански мероприятия по време на размножителния период и нерегламентиран отстрел.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В самите токовища не трябва да се извеждат сечи или други горскостопански дейности. В тях не бива да се допуска бране на плодове и билки в периода 1 април – 15 юли. В радиус от 600 м. от центъра на всяко токовище не трябва да се извеждат голи сечи или други дейности, променящи ландшафта. Допустими са само сечи в подотдели с млади насаждения /под 70 год. възраст/ в рамките на отделите с установено присъствие на вида. Сечите да се извеждат извън гнездовия период на птиците - извън периода март-юли. Да се ограничи и пренасочи потока от туристи, гъбари, билкари встрани от тези райони. Да не се допуска застрояване и фрагментиране на местообитанието на глухаря. Да се осигури зимно подхранване на глухаря.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Ежегодно в периода от април до началото на май да се преброяват (най-лесно по следите в снега) глухарите в токовището. Да се установят и запазят от сечи зимовъчните дървета- най-често стари бели борове.

Да се потърсят следи от глухари и в други части на ДГС Самоков и ако се установят да се прилагат същите мерки.

5. Орел змияр (*Circaetus gallicus*)

Рядък вид, включен в Приложение 1 на Директивата за птиците на ЕС и в Червената книга на България. Гнезди предимно в широколистни гори, на стари дървета в малко посещавани горски участъци.

ЗАПЛАХИ

Основни заплахи за вида са фрагментация и промяна на структурата на местообитанията, антропогенен натиск, унищожаване на токовищата, липса на достатъчно хранителна база, интензивни горскостопански мероприятия по време на размножителния период и нерегламентиран отстрел.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Да се запазват силно разклонени дървета, дървета с гнезда и големи стари дървета в крайнините на гората и в отделите, където е регистрирано присъствие на вида, тъй като те са потенциални места за гнездене. Да не се допуска палене на стърнища и храсти, защото така се унищожават хранителната база на вида. Да не се разорават малкото налични ливади и пасищата в района.

В радиус от 300 м около гнезда на вида не се извършват стопански дейности през гнездовия период 01.03 – 01.09.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проучване на южните райони на ТП ДГС "Самоков" за наличие и на други находища освен картираните. Проучването следва да се проведе в периода 1.05.- 31.07. Ежегоден мониторинг на съответните отдели за присъствието на вида.

6. Скален орел (*Aquila chrysaetos*)

Много рядък вид у нас, включен в Приложение 1 на Директивата за птиците на ЕС и в Червената книга на България /застрашен/. Гнезди на скали и на стари дървета - най-често дъбове или борове.

ЗАПЛАХИ

Безпокойство. Извеждането на сечи през гнездовия период. Изсичане на биотопни дървета и дървета с гнезда.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В радиус от 500 м около гнезда на вида (вкл. ако гнездото е на скали) не се извършват стопански дейности през гнездовия период 01.03 – 01.09. През останалото време на годината зоната без сечи е с радиус 300 м. В подотделите с регистрирани гнезда на вида не се извеждат интензивни сечи (не повече от 25%). Да се запазват дървета с гнезда и големи стари дървета в отделите, където е регистрирано присъствие на вида, тъй като те са потенциални места за гнездене. При окончателни фази на възобновителни сечи да се оставят единични или групи дървета от предходното насаждения.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Картиране на гнездещите в ДГС двойки /в периода 10.05 - 31.07/ и ежегоден мониторинг на съответните отдели за присъствието на вида. Наблюденията на гнездата следва да се провеждат с мощна зрителна тръба от разстояние на по-малко от 800-1000 м.

7. Малък креслив орел (*Aquila pomarina*)

Малочислен гнездещ вид у нас, най-разпространен из равнинните и нископланински широколистни гори в Източна България. Включен в Червената книга на България и в Приложение 1 на Директивата за птиците. Гнезди винаги на дървета, обикновено в непристъпни долове. Гнездото му е с диаметър над 1 м. Храни се в прилежащите открити местообитания - ниви, пасища и степи. Ловува най-вече на различни дребни гризачи и насекомоядни. Прелетен, долита във втората половина на март и отлита през октомври. Над страната преминава интензивна транзитна миграция, особено по Черноморското крайбрежие.

На територията на ТП ДГС Самоков през гнездовия период е установен в следните отдели/подотдели: **503 г,д,и,к,л,м,н; 504 з,и,м,п,р; 542 н,о; 543 в,г,е; 548 а1,з1,к1,р1,с1,ш1,щ1,а2,б2,и2,л2,у2,х2,ф2,я2,а3,б3,в3,д3;**

ЗАПЛАХИ

Безпокойство. Извеждането на сечи през гнездовия период. Изсичане на биотопни дървета и дървета с гнезда.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Да се запазват дървета с гнезда и големи стари дървета в крайнините на гората и в отделите, където е регистрирано присъствие на вида, тъй като те са потенциални места за гнездене. Да се опазва в естествен вид крайречната растителност по реките в стопанството. Да не се разорават ливадите и пасищата в района.

В радиус от 300 м около гнезда на вида не се извършват стопански дейности през гнездовия период 01.03 – 01.08. През останалото време на годината зоната без сечи е с радиус 150 м. В подотделите с регистрирани гнезда на вида не се извеждат интензивни сечи (не повече от 20%).

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Картиране на гнездещите в ДГС двойки /в периода 10.05 - 31.07/ и ежегоден мониторинг на съответните отдели за присъствието на вида.

8. Малък орел (*Hieraetus pennatus*)

Малоброен и застрашен от изчезване вид у нас и в Европа. Включен в Червената книга на България и в Приложение 1 на Директивата за птиците на ЕС. У нас има по-малко от 200 двойки, повечето от тях гнездещи в Източна България. Гнезди в равнинни, предпланински и нископланински широколистни гори, най-често дъбови, по-рядко - букови. Гнездата си устройва на високи дървета в труднодостъпни места. Прелетен вид, пристига през април и отлита през септември-началото на октомври. Ловува из пасища и степи като предпочита лалугери, мишевидни гризачи, влечуги и по-рядко - дребни птици.

На територията на ДГС "Самоков" малък орел е установен в отдел **501 б,в,г,д,е,м,н,с,т,у; 502 г,т,у**

ЗАПЛАХИ

Безпокойство. Извеждането на сечи през гнездовия период. Изсичане на биотопни дървета и дървета с гнезда.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Да се запазват дървета с гнезда и големи стари дървета в отделите, където е регистрирано присъствие на вида, тъй като те са потенциални места за гнездене. Да не се допуска палене на стърнища и храсти, защото така се редуцира хранителната база на вида. Да не се разорават, залесяват или застрояват наличните ливади и пасища в района.

В радиус от 300 м около гнезда на вида не се извършват стопански дейности, за да не се допусне нарушаване на микро-хабитата и напускане на местообитанието от гнездящите птици. В частите извън 300 метровата зона от подотделите с регистрирани гнезда на вида не се извеждат интензивни сечи (не повече от 20%).

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Ежегоден мониторинг на посочените отдели за присъствието на вида.

9. Гълъб хралупар (*Columba oenas*)

Обитава стари смесени и широколистни гори, често смесени буково-иглолистни гори, понякога и скалисти места. Гнезди в хралупи на дървета, много рядко и в скални дупки. Застрашен вид, включен в „Червена книга на България. У нас е застрашен от изчезване, с катастрофално намаляла гнездова численост. Силно зависим от старите гори с големи, хралупести дървета.

На територията на ДГС „Самоков“ е установен в стари букови, дъбови и иглолистни гори, в отдели/подотдели: 39 а,б; 43 л,п,т; 75; 76 п,у,ш,я; 79 л,м,н,у,ф,х; 82 ж,з,и,к,о,п,р; 83 д,е,ш; 91 р,с; 102 з,л,ф; 150 к; 219 ж,з,л,м,н,о; 225 е,ж,з,к,л; 228 г,ж,к; 282 ж,з,к; 285 б,в,т,д,ж,к,л,м; 322 е,ж; 441 е,ж,и,к,м,т,у,и1,п1,р1,т1; 488 н,ф,х,ц,ш; 496 ц,ч,ш,щ,ю; 500 н; 518 ж,з,и,к,л,м,н,о; 526 в,ж,к; 536; 543 в,е; 545 б;

ЗАПЛАХИ

Безпокойство и извеждането на сечи през гнездовия период. Фрагментация на местообитанията. Изсичане на старите гори, биотопните дървета и дърветата с гнезда/хралупи.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Препоръчително е местообитанията на вида да се обособят като гори във фаза на старост. Да не се допускат сечи и безпокойство в подотделите, които са в защитени територии и в определените Гори във фаза на старост. В останалите насаждения, в които е установен вида да не се извеждат сечи с интензивност по-голяма от 25%. При всички лесовъдски намеси да се оставят групи от дървета с хралупи и стари живи дървета с гнилоты и наранявания по стъблата, дори и в участъци от по-млади насаждения. За биотопни дървета да не се оставят единични дървета, а групи формиращи устойчиви структури и създаващи условия за гнездене и укритие на птиците.

През гнездовия период 15.03.–15.06. в подотделите с установено присъствие на вида не се извършват стопански дейности.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се установи евентуалната численост и разпространение на вида на територията на ДГС през гнездовия период и евентуалните места на концентрация през есенно-зимния период.

10. Пернатонога кукумявка (*Aegolius funereus*)

Рядък обитател на планинските, главно смърчови и смесени буково-смърчови гори у нас. Защитен вид, включен в Червената книга (под печат) в категория "Уязвим".

Установен в ДГС "Самоков" в **отдели (подотдели):** 38 а,б,и,к,н; 41 д,к,о,р,с,т,у; 42 в,з,л,п; 43 б,в,л; 46 е,о,с; 100 о,п,у; 101 з1,о1,п1,у1,а2,б2,г2,ж2; 605 б,в; 610 з,и,к; 619 а,г,д,ж,и,н; 622 а,б,г,д,е,ж; 625 б,д,ж; 626; 628 и,к,л; 657 т,у,ф,х,ц,ч,ш,щ,ю,я; 659 с,т,у,ф; 662; 699 а,б,в,г,д; 701 а,б,г; 723 ч,ш,щ,ю; 728 н,о,п,р,с,т,у; 737; 739 к,л,м; 747 а,б,в,г; 761 д; 763; 765 з; 776 в,к,л; 779; 780 е,ж,з,и; 808; 819 а,в,д,е,ж,з,к; 835 г,д,е,ж,з,и,к,л,м,н; 837 а,е,и.

ЗАПЛАХИ

Безпокойство и извеждането на сечи през гнездовия период. Фрагментация на местообитанията. Изсичане на старите гори, биотопните дървета и дърветата с гнезда/хралупи.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

През гнездовия период от 01.04. – 01.07. в подотделите с установено присъствие на вида не се извършват стопански дейности.

В тези подотдели не се провеждат санитарни сечи, освен в случаите на големи природни нарушения или доказан каламитет. Санитарните сечи лишават вида от дървета за гнездене и затова в гората трябва да се оставят определен брой съхнещи, хралупести дървета в тези и в съседните подотдели.

Да не се допуска застрояване, изграждане на спортни съоръжения и фрагментиране на горските местообитания в тези отдели и в близост до тях. Препоръчително е местообитанията на видовете да се обособят като гори във фаза на старост.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се поведат допълнителни изследвания за откриване на обитаеми хралупи на вида.

11. Вrabчова кукумявка (*Glaucidium passerinum*)

Много рядък гнездещ у нас вид птица, включен в Червената книга на България. Гнезди в Западните Родопи, Централен Балкан, Рила, Пирин и Славянка. Почти във всички случаи е намерен да живее в стари, вековни смърчови гори, по-рядко мурови и букови. В ДГС "Самоков" се среща във високите части на Рила.

На територията на ДГС Самоков бяха установени заети гнездови територии на вида в **отдели/подотдели:** 604 а,г,д; 620 б,в,г,д,и,к,л,м; 622 а,б,г,д,е,ж; 625 б,д,ж; 631 к,л,м,н; 634 а,в,ж,з,и,л; 660 л,м,н,о,п; 662 з,и,к,л,м,н,о; 696 б,в,г; 711 г,д,ж,з,и; 712 е,и,з; 713 а,б,в,г,д,з,и,к,о,п,р,у,ф,ю; 716; 720 а,б; ;733 а,б,г,д,ж;737;738;748;760 м,н,о,п,т;765 а,б,в,г,д; 774 ж,з; 775 е,и; 776 а,б; 777 д;780 в,г;785 а,в,г,д,и; 834 и,к,л,м,н,о,п,р,с.

ЗАПЛАХИ

Безпокойство и извеждането на сечи през гнездовия период. Фрагментация на местообитанията. Изсичане на старите гори, биотопните дървета и дърветата с гнезда/хралупи.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

През гнездовия период от 01.04. – 01.07. в подотделите с установено присъствие на вида не се извършват стопански дейности.

В тези подотдели не се провеждат санитарни сечи, освен в случаите на големи природни нарушения или доказан каламитет. Санитарните сечи лишават вида от дървета за гнездене и затова в гората трябва да се оставят определен брой съхнещи, хралупести дървета в тези и в съседните подотдели.

Да не се допуска застрояване, изграждане на спортни съоръжения и фрагментиране на горските местообитания в тези отдели и влизост до тях. Препоръчително е местообитанията на видовете да се обособят като гори във фаза на старост.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Видът може да се среща и в други отдели на ДГС Самоков за което са необходими допълнителни изследвания.

12. Трипръст кълвач (*Picoides tridactylus*)

Най-редкия кълвач в Европа и у нас. Обитава само девствени смърчови, мурови и бялборови гори. Защитен вид, включен в Червената книга на България. У нас е пряко застрашен от изчезване. По-малко от 100 дв. са останали у нас, само в Рило-Родопския масив.

В ДГС "Самоков" е установен в **отдели/подотдели - 690 к; 695; 696; 700 а, б, в; 701 а, б, г, д; 709 а, б, д, е, ж;**

фото: П. Шурулинков

ЗАПЛАХИ

Безпокойство и извеждането на сечи през гнездовия период. Фрагментация на местообитанията. Изсичане на старите гори, биотопните дървета и дърветата с гнезда/хралупи.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

През гнездовия период 01.02. – 01.07. в подотделите с установено присъствие на вида не се извършват стопански дейности. В тези подотдели не се провеждат санитарни сечи и събиране на суха и паднала маса, освен в случаите на големи природни нарушения или доказан каламитет.

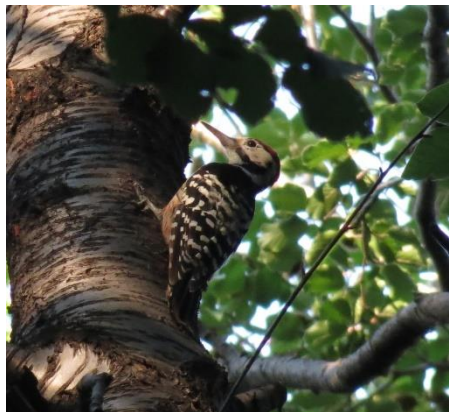
При провеждане на лесовъдски мероприятия в тези и в съседните подотдели задължително се запазват всички стоящи и паднали мъртви дървета, дърветата с хралупи, както и дървета с видими признаци на заболяване и гнилото. Задължително части от насажденията се запазват като острови на старостта (без никакви лесовъдски мероприятия).

Препоръчително е местообитанията на вида да се обособят като гори във фаза на старост.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се поведат допълнителни изследвания за потвърждаване и доказване присъствието на вида в повече части на ДГС и евентуално - намиране на откриване на обитаеми хралупи на вида.

13. Южен белогръб кълвач (*Dendrocopos leucotos lilfordi*)

Застрашен от изчезване в световен мащаб подвид, среща се само в източните и южните части на Балканския полуостров и в Мала Азия. У нас е защитен, включен в Червената книга, категория "Застрашен". Предпочитаното местообитание за вида у нас са старите, без човешка намеса букови, буково-елови и буково-смърчови гори в планинските райони.

В ДГС "Самоков" е установен в **отдели/подотдели: 301 а, б, в, е; 317 ж, з, и, к, л, м; 320 а, б, в, г; 322 е, ж; 325 а, б, д, и, к; 328, 329, 330, 487 а, в, е, к, л, м, н, о; 507 и, к, л; 508 к, л, м, н, о, р, т; 522 ж, з, и, к, л, н; 523 а, б, в, г, д; 536; 568 с, т, у, щ, а, б, в, г; 572 в, г, д, е, з; 688 м, н; 689 и, к, н, о, р, с; 695; 696 1, д; 709 д, ж.**

ЗАПЛАХИ

Безпокойство и извеждането на сечи през гнездовия период. Фрагментация на местообитанията. Изсичане на старите гори, биотопните дървета и дърветата с гнезда/хралупи.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

През гнездовия период 01.02. – 01.07. в подотделите с установено присъствие на вида не се извършват стопански дейности. В тези подотдели не се провеждат санитарни сечи и събиране на суха и паднала маса, освен в случаите на големи природни нарушения или доказан каламитет.

При провеждане на лесовъдски мероприятия в тези и в съседните подотдели задължително се запазват всички стоящи и паднали мъртви дървета, дърветата с хралупи, както и дървета с видими признаци на заболяване и гнилото. Задължително части от насажденията се запазват като острови на старостта (без никакви лесовъдски мероприятия).

Препоръчително е местообитанията на вида да се обособят като гори във фаза на старост.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се проведат допълнителни изследвания за потвърждаване и доказване присъствието на вида в повече части на ДГС и евентуално - намиране на откриване на обитаеми хралупи на вида.

14. Горски бекас (*Scolopax rusticola*)

У нас е много рядък гнездещ вид, разпространен главно в Рила,Пирин, Родопите и Стара планина, по-рядко –и в Странджа. През последните 50 години е драстично намалял у нас както като гнездещ, така и като мигриращ вид. Гнезди в най-разнообразни видове горски местообитания.

Включен в „Червена книга на България“.

На територията на ДГС Самоков е регистриран през гнездовия период в следните отдели: 198 а,б,в,з; 223 у,ф; 244 в,е,ж,з; 300 м,о; 302 к,л; 304 б,в,д,е; 309 в,г,е,и; 319 а,б,е,з,м; 323 б,в,г,д,е,и; 331; 359 п,р; 524 ж1,з1,и1,к1,л1,м1; 528; 572 в,г,д,е,з; 619; 621; 627; 630; 661; 728 о,п,р,с;736; 779 в,г,д,е,ж,з; 780; 807; 824 а,б,в,г,д,е,ж,з,и,к;

ЗАПЛАХИ

Унищожаване и увреждане на местообитанията. Безпокойство. Извеждането на сечи през гнездовия период.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Опазването на старите гори е от първостепенно значение за бекаса. Да не се допускат сечи и безпокойство в подотделите, които са в защитени територии и в определените Гори във фаза на старост. В останалите насаждения, в които е установен вида да не се извеждат сечи с интензивност по-голяма от 25%.

Тъй като гнезди на земята, бекастът е много уязвим по време на мътене. През гнездовия период 01.04 – 01.08 не се извършват стопански дейности в участъци, където е регистрирано присъствие на вида. Препоръчително е такива участъци да бъдат обособени като гори във фаза на старост.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се проведе специализирано търсене за още гнездовища на вида на територията на ДГС Самоков. Най-подходящ за регистрирането на токуващи птици е периода март-май и при установяване на такива, локализиращия район да се опази от човешки дейности.

15. Черен кълвач (*Dryocopus martius*)

Обитава стари букови, иглолистни и смесени планински гори до горната им граница; по-рядко нископланински и равнинни гори. Гнезди в стари дървета с хралупи. Най-рано брачни прояви са установени в началото на март, а напуснали гнездото малки в началото на май. Люпилото е от 4-5 яйца, мътенето продължава 12-14 дни, а престоят на малките в гнездото 24-28 дни. При загуба на първото люпило прави второ люпило. В стари гори гнездовият участък обхваща 100-300 ха, а в горите с малко количество стари и умиращи дървета – 1000-1600 ха. Рядък вид, включен в „Червена книга на България“.

На територията на ДГС „Самоков“ гнезди в отдели/подотдели: **18 а,б,в,г,д,е; 19 л,м,н,о; 32 р; 33 г,е,ж,м,ф,а1,б1; 78 а,б,д,е; 80 а,з,и,к,л,н,ф; 81 в,ж,ш,я,е1,и1; 86 к; 89 я; 93 щ,ю,я; 99 п,р; 125 в,д; 127 г,д,е; 128 а,б,в,г,д; 143 д,к,м,р,ф; 149 ж,к; 150 а; 162 е,п,р,с,ч; 203 д,з,и,м,р,ф; 218 г,д; 219 ж,з,л; 228 г,ж,к; 266 в,г,д,е; 321; 324 р,с,ф; 326 в,д,е,л,н; 327;328; 511 ж,з,и,к,л,у,ф; 518 ж,з,и,к,л,м,н,о; 622;625;657 а1,б1,в1,г1; 659 о,р;750;774;775; 777;818; 832 д,е; 833 ж,и; 835 б,в; 839.**

ЗАПЛАХИ

Безпокойство и извеждането на сечи през гнездовия период. Фрагментация на местообитанията. Изсичане на старите гори, биотопните дървета и дърветата с гнезда/хралупи.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

През гнездовия период 01.02. – 01.07. в подотделите с установено присъствие на вида не се извършват стопански дейности. В тези подотдели не се провеждат санитарни сечи и събиране на суха и паднала маса, освен в случаите на големи природни нарушения или доказан каламитет.

При провеждане на лесовъдски мероприятия в тези и в съседните подотдели задължително се запазват всички стоящи и паднали мъртви дървета, дърветата с хралупи, както и дървета с видими признаци на заболяване и гнилото. Задължително части от насажденията се запазват като острови на старостта (без никакви лесовъдски мероприятия).

Препоръчително е местообитанията на вида да се обособят като гори във фаза на старост.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се картират гнездовите находища на вида и да се следи за тяхното ежегодно състояние.

16. Сив кълвач (*Picus canus*)

Рядък вид с бързо намаляваща численост у нас, включен в Приложение 1 на Директивата за птиците на ЕС, включен новото издание на Червена книга на България. Обитава стари смесени, букови, дъбови и крайречни гори.

На територията на ДГС „Самоков“ гнезди в отдели/подотдели: **84 р; 92 б,в; 151 к,л,о; 223 у,ф; 284 е,з,и; 294 л,м,о; 739 л;741;749; 830 и**

Фото: П.Шуруликов

ЗАПЛАХИ

Безпокойство и извеждането на сечи през гнездовия период. Фрагментация на местообитанията. Изсичане на старите гори, биотопните дървета и дърветата с гнезда/хралупи.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

През гнездовия период 01.02. – 01.07. в подотделите с установено присъствие на вида не се извършват стопански дейности. В тези подотдели не се провеждат санитарни сечи и събиране на суха и паднала маса, освен в случаите на големи природни нарушения или доказан каламитет.

При провеждане на лесовъдски мероприятия в тези и в съседните подотдели задължително се запазват всички стоящи и паднали мъртви дървета, дърветата с хралупи, както и дървета с видими признаци на заболяване и гнилото. Задължително части от насажденията се запазват като острови на старостта (без никакви лесовъдски мероприятия).

Препоръчително е местообитанията на вида да се обособят като гори във фаза на старост.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се картират гнездовите находища на вида и да се следи за тяхното ежегодно състояние.

17. Осояд (*Pernis apivorus*)

Обитава разнообразни стари гори, най-често дъбови и букови в съседство с поляни и ливади. Среща се от 0 м.н.в до около 1800 м.н.в. Гнездото е добре скрито в основата на страничен клон на височина 10-20 м. Застрашен вид, включен в Червена книга на България.

На територията на ДГС "Самоков" гнезди в отдели/подотдели : **94 а,в,з; 98 ч,я; 108 о,х,ц; 132 к,л; 360 а,е,з,и;**

ЗАПЛАХИ

Безпокойство. Извеждането на сечи през гнездовия период. Изсичане на биотопни дървета и дървета с гнезда.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В отделите, в които е регистриран вида, да се запазват стари и силно разклонени дървета, както и дървета с гнезда (вкл. гнезда на други виове, тъй като осоядът често използва стари гнезда на други птици, например врани).

В радиус от 200 м около гнезда на вида не се извършват стопански дейности през гнездовия период 01.03 – 01.08.

Да не се допуска унищожаване/разораване на пасища и ливади, както и палежи на стърнища в съседство.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се картират гнездовите находища на вида и да се следи за тяхното ежегодно състояние.

18. Голям ястреб (*Accipiter gentilis*)

Рядък вид, включен в Червената книга на България. Гнезди в разнообразни гори, както в планините така и в равнини, вкл. и в горски култури. Предпочита дъбови и крайречни гори. Храни се основно с птици.

На територията на ТП ДГС "Самоков" гнезди в отдели/подотдели: 130 в,г,д; 134 е,ж,и,к,л; 146 е,и; 279 а,б,г,з.

ЗАПЛАХИ

Безпокойство. Извеждането на сечи през гнездовия период. Изсичане на биотопни дървета и дървета с гнезда.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Да се запазват дървета с гнезда и големи стари дървета в отделите, където е регистрирано присъствие на вида, тъй като те са потенциални места за гнездене.

В радиус от 300 м около гнезда на вида не се извършват стопански дейности през гнездовия период 01.03 – 01.08. През останалото време на годината зоната без сечи е с радиус 150 м. В подотделите с регистрирани гнезда на вида не се извеждат интензивни сечи (не повече от 25%).

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се картират гнездовите находища вида и да се следи за тяхното ежегодно състояние.

19. Малък ястреб (*Accipiter nisus*)

Включен в Червената книга на България. Гнезди в разнообразни гори, предимно в планините. Предпочита иглолистни и букови гори. Храни се основно с дребни врабчоподобни птици. Среща се целогодишно у нас, като през зимата идват птици от северни райони на Европа. В ДГС Самоков се среща главно в иглолистните и смесени гори.

Отделни птици или двойки са наблюдавани през гнездовия период в следните отдели: **284 е,з,и; 320 а,б,в,г; 330;**

ЗАПЛАХИ

Безпокойство. Извеждането на сечи през гнездовия период. Изсичане на биотопни дървета и дървета с гнезда.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Да се запазват дървета с гнезда и големи стари дървета в отделите, където е регистрирано присъствие на вида, тъй като те са потенциални места за гнездене.

В радиус от 300 м около гнезда на вида не се извършват стопански дейности през гнездовия период 01.03 – 01.08. През останалото време на годината зоната без сечи е с радиус 150 м. В подотделите с регистрирани гнезда на вида не се извеждат интензивни сечи (не повече от 25%).

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се картират гнездовите находища вида и да се следи за тяхното ежегодно състояние.

20. Лещарка (*Tetrastes bonasia*)

Рядък и неизучен вид. У нас се среща само в планините, главно в Рило-Родопския масив. Защитен вид, включен в Червената книга. Предпочита естествени, гъсти смесени и иглолистни гори с богат подлес и наличие на горски плодове, обикновено над 1000 м.н.в.

На територията на ДГС "Самоков" е рядък вид, установен в отдели: **33 г,е,ж,м,ф; 81 г,д,к,н,п; 111 ч; 129 а,б; 140 з,и; 144 д; 161 а,б,г,д,е; 203 д,з,и; 303 в,г,з,и,к; 321; 360 а,е,з,и; 604 а,г,д; 610 з,и,к; 622 а,б,г,д,е,ж; 765 а,б,в,г,д; 774 ж,з; 824,831.**

ЗАПЛАХИ

Унищожаване и увреждане на местообитанията. Безпокойство. Извеждането на сечи през гнездовия период.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В посочените подотдели (ако не е предвиден по-строг режим заради други видове) да не се провеждат интензивни сечи (не повече от 25%), да не се провеждат голи сечи. Да не се унищожават подлеса на гората. Да не се изгражда нова пътна, туристическа и спортна инфраструктура в районите на обитаване на вида. Да не се застроява. Да се контролира потока от събирачи на гъби и горски плодове – да се насочват извън посочените подотдели.

Тъй като често гнезди на земята, лещарката е много уязвима по време на мътене. През гнездовия период 01.03 – 01.08 не се извършват стопански дейности в участъци, където е регистрирано присъствие на вида.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Провеждане на ежегодното преброяване на лещарките през ранна пролет- по следи и екскременти върху снега- от края на март до началото на май. Може да се комбинира с имитация на брачните позиви на вида през деня, главно в ранна сутрин. Да се установят местата за зимуване на вида

21. Благороден елен (*Cervus elaphus*)

Обитава по-високите, отдалечени и недостъпни части във високите части на Рила планина.

ЗАПЛАХИ

Безпокойство. Фрагментация на местообитанията и биокоридорите.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Да се контролира строго браконьерството в района. Да не се допуска безразборно застрояване. Да се ограничат горскостопанските работи в периода 01-30.09 около сватбовищата на благородния елен.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Провеждане на ежегоден преброяване на елените в района и определяне на половото съотношение на животните.

22. Еленов рогач (*Lucanus cervus*)

Сем. Lucanidae -(Рогачи)

Най-едрият български бръмбар (4,5–9,0 cm). Среща се из цялата страна от 0 до 1500–1700 m в широколистни гори. Възрастното насекомо най-често се наблюдава през ранното лято. Мъжките летят по здрач, докато женските пълзят по земята или по дърветата. Ларвата се развива най-често 5–6 години в гнила дървесина на широколистни дървета. Среща се в широколистните гори до 1700 m на територията на цялото стопанство.

ЗАПЛАХИ

Изсичане на биотопни дървета и изнасяне на мъртвата дървесина от горите. Изсичане на горите във фаза на старост.

МЕРКИ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ГОРАТА

Идентификация и запазване на гори във фаза на старост и на острови на старостта и тяхното опазване и изключване от лесовъдски мероприятия. Забрана за сеч на биотопни дървета, маркиране и опазване на бъдещи такива. Забрана за изкореняване на пънове. Изготвяне на планове за противопожарна защита и предотвратяване на пожари. Забрана за използване на инсектициди (освен при крайна необходимост, и то само биологични и видовоспецифични).

23. Трионест сечко (*Prionus coriarius* u *Prionus besicanus*)

Сем. Cerambycidae (Сечковци).

Двата вида са разпространени почти в цяла България, от 0 до 2100–2400 m. Възрастните се срещат по стари, полугнили или мъртви дънери и стъбла. Ларвата се развива в продължение на три и повече години в дървесината на стари, болни и мъртви широколистни и иглолистни дървета. Срещат се на територията на цялото стопанство.

ЗАПЛАХИ

Изсичане на биотопни дървета и изнасяне на мъртвата дървесина от горите. Изсичане на горите във фаза на старост.

МЕРКИ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ГОРАТА

Идентификация и запазване на гори във фаза на старост и на острови на старостта и тяхното опазване и изключване от лесовъдски мероприятия. Забрана за сеч на биотопни дървета, маркиране и опазване на бъдещи такива. Забрана за изкореняване на пънове. Изготвяне на планове за противопожарна защита и предотвратяване на пожари. Забрана за използване на инсектициди (освен при крайна необходимост, и то само биологични и видовоспецифични).

24. Алпийска розалия (*Rosalia alpina*)

Сем. Cerambycidae (Сечковци)

Широко разпространен в цялата страна, от 0 до 1500 m, предимно в планините, но и по Черноморието. Обитава стари широколистни гори, предимно букови. Предпочита места с просвети, огрени от слънцето. Ларвите са ксилофаги, живеят в гниещата дървесина на стари живи или мъртви дървета и се хранят с нея. Среща се в буковите гори на територията на цялото стопанство.

ЗАПЛАХИ

Изсичане на биотопни дървета и изнасяне на мъртвата дървесина от горите. Изсичане на горите във фаза на старост.

МЕРКИ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ГОРАТА

Идентификация и запазване на гори във фаза на старост и на острови на старостта и тяхното опазване и изключване от лесовъдски мероприятия. Забрана за сеч на биотопни дървета, маркиране и опазване на бъдещи такива. Забрана за изкореняване на пънове. Изготвяне на планове за противопожарна защита и предотвратяване на пожари. Забрана за използване на инсектициди (освен при крайна необходимост, и то само биологични и видовоспецифични).

25. Голям буков сечко (*Morimus asper funereus*)

Сем. Cerambycidae (Сечковци)

Широко разпространен вид в цялата страна, от 0 до 2000 m. Обитава широколистни, смесени гори и иглолистни гори. Развива се в гниеща, влажна дървесина, лежаща на земната повърхност. Ларвите се развиват под кората, където се хранят със сърцевината на дървесината. Среща се на територията на цялото стопанство.

ЗАПЛАХИ

Изсичане на биотопни дървета и изнасяне на мъртвата дървесина от горите. Изсичане на горите във фаза на старост.

МЕРКИ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ГОРАТА

Идентификация и запазване на гори във фаза на старост и на острови на старостта и тяхното опазване и изключване от лесовъдски мероприятия. Забрана за сеч на биотопни дървета, маркиране и опазване на бъдещи такива. Забрана за изкореняване на пънове. Изготвяне на планове за противопожарна защита и предотвратяване на пожари. Забрана за използване на инсектициди (освен при крайна необходимост, и то само биологични и видовоспецифични).

26. Четириточкова меча пеперуда (*Euplagia quadripunctaria*)

Едра и лесна за разпознаване красива нощна пеперуда (50–62 mm с разперени криле). Среща се в цялата страна, в планините до към 1900 m н.в. Пеперудата лети и се храни предимно денем през юли и август на сенчести места край храсталаци и в покрайнините на горите. Среща се потенциално на територията на цялото стопанство.

ЗАПЛАХИ

Лимитиращ фактор са промяната в характера на основния хабитат на вида; редуцирането или унищожаване на микрохабитатите на вида; пожарите; замърсяването с битови, строителни и други отпадъци; използването на пестициди в горското стопанство; голите сечи, светлинното замърсяване.

МЕРКИ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ГОРАТА

Опазване на храстовата растителност и подлеса; забрана за подмяна на широколистни насаждения с иглолистни и несвойствени видове; изготвяне на планове за противопожарна защита и предотвратяване на пожари; забрана за отводнявания и промяна на хидрологичния режим; забрана за използване на инсектициди (освен при крайна необходимост, и то само биологични и видовоспецифични).

27. Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*)

Широко разпространен вид за Централна и Западна България, в районите с надморска височина между 500 и 2000 m. Най-често се среща в мътна вода, но може да бъде открита и в бързотечащи потоци. Обитава реки, езера, язовири, блата, канали и дори наводнени коловози по черни пътища. Среща се на територията на цялото стопанство.

ЗАПЛАХИ

Пряко унищожение на индивиди при горскостопанските дейности. Пресушаване на местообитанията на вида в резултат на голи сечи.

МЕРКИ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ГОРАТА

Да се опазват от нараняване и убиване индивидите на вида. Да не се водят сечи в горите в радиус от най-малко 50 m около водните басейни, където бъде регистрирано присъствие на вида. Да не се пресушават водните тела, използвани от вида.

28. Южен гребенест тритон (*Triturus ivanbureschi*)

Видът се среща почти в цялата страна, до 1500 m н.в. Обитава плитките и обраснали с водна растителност стоящи водоеми. Среща се в бавните течения на реки, разливи, напоителни и отводнителни канали, езера, блата и други застояли водоеми и техните околности. Среща се потенциално на територията на цялото стопанство.

ЗАПЛАХИ

Пряко унищожение на индивиди при горскостопанските дейности. Пресушаване на местообитанията на вида в резултат на голи сечи.

МЕРКИ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ГОРАТА

Да се опазват от нараняване и убиване индивидите на вида. Да не се водят сечи в горите в радиус от най-малко 50 m около водните басейни, където бъде регистрирано присъствие на вида. Да не се пресушават водните тела, използвани от вида.

29. Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*)

Видът се среща в реките и стоящите водоеми на територията на цяла България до 1200 m н.в. Обитава обрасли с водна растителност места, като особено висока е числеността в рибарници и микроязовири, обрасли с папур, тръстика и дзука. Среща се потенциално на територията на цялото стопанство.

ЗАПЛАХИ

Пряко унищожение на индивиди при горскостопанските дейности. Пресушаване на местообитанията на вида в резултат на голи сечи.

МЕРКИ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ГОРАТА

Да не се събират, местят или убиват индивидите от вида. Да не се водят сечи в горите в радиус от най-малко 50 m около водните басейни, където бъде регистрирано присъствие на вида. Да не се пресушават водните тела, използвани от вида. Да не се премахват падналите гниещи дървета в радиус от най-малко 50 m около водните басейни, където бъде регистриран видът.

ВКС 1.3 КРИТИЧНИ КОНЦЕНТРАЦИИ НА ВИДОВЕ

Целта на този елемент е да осигури запазването на гори с важни концентрации на видове, които използват дадената горска територия постоянно или само през определено време или в отделни фази от жизнения си цикъл. Тук се включват критични места за размножаване и миграции, миграционни маршрути и коридори (по отношение на географската ширина или надморската височина). В тази ВКС могат да бъдат използвани съществуващите системи за определяне на територии с високи концентрации на видове, например Орнитологично важни места, Ботаническо важни места, Херпетологично важни места и т.н.

Примери за важни временни концентрации:

- Концентрации на мигриращи птици
- Концентрации на зимуващи птици (нощувки и др.)

Доклад за определяне, управление и мониторинг на гори с висока консервационна стойност
2016г.

- Гнездовища (колонии на птици)
- Токовища на глухари
- Колонии от прилепи
- Миграции на риби до местата за хвърляне на хайвер
- Сватбовища на елени
- Струпвания на земноводни и/или техните малки във водоеми или места за зимуване
- Концентрации на мигриращи земноводни
- Зимовища на влечуги.
- Струпвания на влечуги на границата гори-открити територии.
- Струпвания на безгръбначни в стари хралупести дървета, стоящи мъртви и покрити с гъби дървета и гниеща дървесина.

Критична концентрация: Освен при глухаря при други видове не са регистрирани критични концентрации. При глухаря концентрациите са установени в токовищата и зимовищата, които са в посочените по-горе отдели: **696 а,б,в,г; 697 г,д,е,ж,к,н,о; 699 б,в,г,д; 700 а,б,в,г; 717 г,е,ж,з; 739 д,е,к,л,м; 757 р,ф,х,ц; 772 а,в; 773 г,д; 776 а,б,в,г,д,е,ж,к,п;**

В самите токовища не трябва да се извеждат сечи или други горскостопански дейности. В тях не бива да се допуска бране на плодове и билки в периода 1 април – 15 юли. В радиус от 600 м. от центъра на всяко токовище/в съседните отдели/ не трябва да се извеждат голи сечи, реконструкции или други дейности променящи ландшафта.

ВКС 2. ЕКОСИСТЕМИ И МОЗАЙКИ ОТ ЕКОСИСТЕМИ НА НИВО ЛАНДШАФТ. НЕПОКЪТНАТИ ГОРСКИ ЛАНДШАФТИ ГОЛЕМИ ЕКОСИСТЕМИ* НА НИВО ЛАНДШАФТ И МОЗАЙКИ ОТ ЕКОСИСТЕМИ* С ГЛОБАЛНО, РЕГИОНАЛНО ИЛИ НАЦИОНАЛНО ЗНАЧЕНИЕ, В КОИТО СЪЩЕСТВУВАТ ЖИЗНЕНИ ПОПУЛАЦИИ НА ПОВЕЧЕТО ЕСТЕСТВЕНО СРЕЩАЩИ СЕ ВИДОВЕ В ЕСТЕСТВЕНИТЕ ИМ МОДЕЛИ НА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ОБИЛИЕ.

Гори, които съдържат жизнеспособни популации на повечето или всички местни видове, трябва да имат голяма площ и да са сравнително неповлияни от човешка дейност и с ниско ниво на фрагментация (% незалесени територии). Целта на определяне на тази консервационна стойност е да бъдат включени типични ландшафти и тяхното биологично многообразие от съответния горско-растителен район.

ВКС 2 представляват значими горски територии, формиращи ландшафт от регионално и национално значение, в които всички естествено срещащи се видове съществуват при естествени условия на разпространение и обилие.

Съгласно Националното ръководство за определяне на ГВКС, следните отдели в ТП ДГС "Самоков", попадат в обхвата на ВКС 2: 13-47, 75-205, 207-259, 261-270, 274-287, 290-378, 381-402, 404-442, 485-660, 662-664, 687-701, 708-717, 719-720, 723-724, 727-728, 732-733, 736-739, 741-742, 747-752, 757, 759-768, 772-780, 785-786, 807-839

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 2

1. Планираните лесовъдски и стопански мероприятия не трябва да водят до намаляване на процента на лесистост на ДГС.
2. Да се използват лесовъдски системи, които да поддържат видовото, възрастовото и структурното разнообразие в насажденията и на ниво ландшафт. Да се прилагат природосъобразни и разнообразни лесовъдски системи в съответствие с особеностите на конкретното насаждение.
3. Най-малко 5 % от територията на горскостопанската единица трябва да бъдат отделени за осигуряване на гори от основно представените горскодървесни видове, които са във фаза на старост (Old-growth forests).
4. Да се спазват екологични принципи и практики при планиране и извеждане на лесовъдските мероприятия. При провеждане на лесовъдски дейности да се поддържат определено количество мъртва дървесина в насаждението, дървета с хралупи, единични и групи стари дървета.
5. Да се дава приоритет на естественото възобновяване. Да се прилагат лесовъдски системи, които осигуряват естествено възобновяване.
6. Не се допуска смяна на коренния дървесен състав.
7. При възстановителни дейности (залесяване) да се използват само местни видове и произходи. Да не се внасят чуждоземни дървесни видове и произходи с изключение на дендрариумите и географските култури, както и животински видове извън естественият им ареал на разпространение на територията на ТП ДГС "Самоков".
8. Да не се допуска изкуствено залесяване на естествени открити пространства в горските масиви, с изключение на мероприятията за контрол на ерозионни процеси.
9. Да не се допускат дейности (в това число и лесовъдски), които да увеличават антропогенната фрагментираност на територията. При планиране на пътищата и инфраструктурата, трябва максимално да се запази целостта на ландшафта. Необходимо е да се осигурят подходящи елементи, намаляващи влиянието на фрагментираността на територията, които да подпомагат движението на организмите – например да се предвиждат коридори за придвижване, връзки и зони на спокойствие на животните и т.н.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 2

1. При провеждане на мониторинга се следят и количествените показатели на трите критерия – естественост, фрагментираност и лесистост.
2. Мониторингът се извършва всяка година по документи и снимки. Да се използват действащите лесоустройствени проекти, планове за управление, териториално устройствени планове, процедури, свързани с промяна на предназначението на земи и гори от горския фонд, стопански планове и т.н.
3. Да се осъществява контрол върху изпълнение на дърводобивните дейности.
4. На всеки 5 години да се прави ревизия на теренни обекти, в които са проведени дейности, касаещи някой от критериите. Да се провеждат консултации със заинтересованите групи, обществеността и съответните власти, за да се осигури информираността на всяка от страните за дейностите на другата

страна и работа за смекчаване на потенциалните бъдещи заплахи, като незаконна сеч, разработване на мини, неустойчиво земеделие и др.

5. Да се извършва мониторинг на въздействието на външни заплахи от антропогенен характер, например пожари, както и мониторинг на условията за възникване на екстремни събития, например нападения на вредители и др. и прилагане на превантивни мерки когато е възможно.

ВКС 3. ЕКОСИСТЕМИ И МЕСТООБИТАНИЯ. РЕДКИ, ЗАЩИТЕНИ ЗАСТРАШЕНИ ОТ ИЗЧЕЗВАНЕ ЕКОСИСТЕМИ ИЛИ РЕФУГИИ.

За България ГВКС представляват всички горски територии, включващи екосистеми от списъка на Приложение 4 към ръководството. За ВКС се считат и гори, притежаващи характеристики, отличаващи ги като гори във фаза на старост (ГФС, Old-growth forests), които със своята възрастова структура и степен на естественост представляват местообитание на комплекс видове от специфични екологични и таксономични групи.

За определяне на горите, отговарящи на критериите на ВКС 3, са използвани данни от ГСП на ТП ДГС "Самоков". Извършено е и теренно обследване на идентифицираните за тази консервационна стойност типове екосистеми. Съгласно списъка към Приложение 4 на Националното ръководство за определяне на ГВКС, за територията на ТП ДГС "Самоков" са идентифицирани 12 типа редки, застрашени или изчезващи екосистеми. Границите на отделните гори, представляващи ВКС 3, не са отбелязани на терена тъй като в повечето случаи съвпадат с границите на насаждението.

G1.1216 Balkan Range grey alder galleries / Планински галерии от бяла елша (*Alnus incana*)

Бялата елша (*Alnus incana*) е студоустойчива и непретенциозна по отношение на почвеното богатство и светлината, което ѝ позволява да се развива успешно при по сурови климатични условия. Планинските галерии с преобладаване на бяла (сива) елша (*Alnus incana*) са формирани върху алувиални почви по протежение на реките в средния планински елово буков пояс, при по големи надморски височини в сравнение със сходните гори на черна елша и планински ясен. Дървесният етаж е с проективно покритие от около 60 до 80 %. На места, сравнително високо обилие имат и *Abies alba*, *Alnus glutinosa*, *Betula pendula*, *Fagus sylvatica*, *Fraxinus excelsior*, *Picea abies* и други дървесни видове. От храстовите видове се срещат *Corylus avellana*, *Crataegus monogyna*, *Ribes petraeum*, *Salix triandra*, *Sambucus nigra*, *Sorbus aucuparia* и др. Тревният етаж е с покритие от 40 до 80%, като по голямо обилие имат *Impatiens noli tangere*, *Oxalis acetosella*, *Urtica dioica* и *Galium aparine*. Често се срещат *Aremonia agrimonoides*, *Cardamine pectinata*, *Cirsium appendiculatum*, *Dryopteris filix mas*, *Euphorbia amygdaloides*, *Filipendula ulmaria*, *Geranium robertianum*, *Lamiastrum galeobdolon*, *Mycelis muralis*, *Petasites albus*, *Poa nemoralis*, *Pulmonaria officinalis*, *Telekia speciosa* и др. (Димитров и Ташев 2015).

Този тип гори са включени в ЗБР и в Червена книга на Р. България том 3 Природни местообитания с категория "уязвимо местообитание" (Бисерков и др. /ред./ 2015).

На територията на ДГС „Самоков“ местообитанието е установено в подотдели: 441 ш, 656 г, 657 р, 658 в, 658 к1, 658 м1, 658 н1, 664 а, 780 в.

ЗАПЛАХИ

Унищожаване на горите при прочиствания на речните корита, промени в хидрологичните условия (корекции, строителство и т.н.), подмяна с тополови култури и поддържане на хомогенни структури.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Крайречни ивици от елша по поречията на реките. Местообитанието е интразонална растителност, разпространението на която е свързано с постоянно високо количество на влагата през целия вегетационен период. Заплаха за разпространението му представлява пресушаването на реките – изграждане на водоземни съоръжения. Представлява части от насажденията, през които преминава водното течение. За горите от елша не бива да се прилагат насоките на стопанисване, предвидени за целите насаждения. Не се препоръчва да се водят стопански мероприятия, чиято цел е дърводобив. Ако се вземе решение за стопанисване на тези гори, то лесовъдските мероприятия трябва да се провеждат с внимание към отделното дърво и биогрупа. Не трябва да се прилагат голи и постепенни възобновителни сечи. Дърветата и биогрупите разположени по протежението на водни течения не трябва да бъдат обект на сечи. При необходимост от извеждане на технически сечи да се отсичат само дървета, които създават опасност от задръстване на речното легло и изместване на водното течение.

Да се осигури запазването на ключови елементи на биоразнообразието – мъртва дървесина, дървета с хралупи и т.н.

G1.2116 Dacio-Moesian ash-alder woods / Крайречни гори от елши (*Alnus* spp.) и планински ясен (*Fraxinus excelsior*)

Смесени крайречни галерийни съобщества с основен едификатор черна елша (*Alnus glutinosa*). На места едификатори и съедификатори са бялата елша (*Alnus incana*), източният чинар (*Platanus orientalis*) и обикновеният ясен (*Fraxinus excelsior*). Участват още различни видове върби, най-често трошлива върба (*Salix fragilis*) и бяла върба (*S. alba*). Този тип галерийни гори се срещат по-често в ниския планински пояс и рядко в средния планински пояс. Развиват се върху влажни до мокри, спорадично заливани, отцедливи и проветриви почви. В тревната покривка най-често се срещат *Aegopodium podagraria*, *Carex remota*, *C. sylvatica*, *Circaea lutetiana*, *Cirsium appendiculatum*, *Equisetum* spp., *Filipendula ulmaria*, *Galium aparine*, *Impatiens noli-tangere*, *Lycopus europaeus*, *Lythrum salicaria*, *Myosotis scorpioides*, *Ranunculus repens*, *Rumex sanguineus*, *Scirpus sylvaticus*, *Stellaria media*, *S. nemorum*, *Urtica dioica* и др. Смесените крайречни галерийни съобщества с основен едификатор черна елша се отличават от съобществата с доминиране и участие на този вид в низините и в долните течения на големите реки. В тях участието на увивни растения и термофилни видове е силно ограничено. Заливанията са редки и краткотрайни поради по-големия наклон и по-тесните крайречни долини. В по-високите части на планините, галериите с преобладаване на черна елша отстъпват място на галериите с преобладаване на бяла елша и участие на по-голям брой видове с бореален произход (Димитров 2015).

Този тип гори са включени в ЗБР и в Червена книга на Р. България том 3 Природни местообитания с категория "уязвимо местообитание" (Бисерков и др. /ред./ 2015).

На територията на ДГС „Самоков“ местообитанието е установено в следните подотдели: 168 в, 169 м, 173 п, 191 в, 191 г, 286 г1, 286 о1, 287 в2, 287 г2, 287 д2, 321 а, 323 а, 370 у, 398 и, 421 у, 424 п1, 424 р1, 429 п, 434 с1, 435 з, 442 з1, 442 п1, 442 с1, 442 щ1, 508 б, 514 ж, 514 с, 651 т, 651 у, 651 ф, 651 я, 653 б, 653 в1, 654 у, 691 з, 692 ж.

ЗАПЛАХИ

Унищожаване на горите при прочиствания на речните корита, промени в хидрологичните условия (корекции, строителство и т.н.), подмяна с тополови култури и поддържане на хомогенни структури.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Тези крайречни съобщества образуват повече или по-малко обширни насаждения. Елшите са разположени неравномерно по площта, по-често на вдлъбнатите части на терена и покрай водни течения с пороен характер (непериодичност в изменението на водния отток, зависеща от интензивността и количеството на падналите валежи). Тъй като в по-голямата си част тези насаждения растат върху стръмни, каменливи терени те имат изключително важна противоерозионна и водорегулираща роля. Поради тази причина част от тях са включени и в ГВКС 4.2 и 4.3. При необходимост от извеждане на технически сечи да се отсичат само дървета, които създават опасност от задръстване на речното легло и изместване на водното течение.

Не се препоръчва да се водят стопански мероприятия, чиято цел е дърводобив. Ако се вземе решение за стопанисване на тези гори, то лесовъдските мероприятия трябва да се провеждат с внимание към отделното дърво и биогрупа. Не трябва да се прилагат голи и постепенни възобновителни сечи. Дърветата и биогрупите разположени по протежението на водни течения не трябва да бъдат обект на сечи.

Да се осигури запазването на ключови елементи на биоразнообразието – мъртва дървесина, дървета с хралупи и т.н.

G1.3155 Rhodopide Mediterranean poplar galleries /

Върбово-тополови галерии в Южна България
Крайречни гори, срещащи се в равнините и низините с преходно-континентален климат в Южна България. Заемат тесни ивици от поречието на по-големите реки (Марица, Тунджа, Струма, Места и др.) и техните притоци. Развиват се върху богати алувиални (наносни) почви. Характерни са периодични пролетни заливания с различна продължителност. Основни едификатори са бялата (*Populus alba*), черната топола (*P. nigra*), бялата (*Salix alba*) и трошливата върба (*S. fragilis*). Срещат се също черна елша (*Alnus glutinosa*), по-рядко полски бряст (*Ulmus minor*), полски ясен (*Fraxinus oxycarpa*), източен чинар (*Platanus orientalis*) и летен дъб (*Quercus robur*). Характерно е и присъствието на увивни растения – хмел (*Humulus lupulus*), повети (*Clematis vitalba*, *C. viticella*), бръшлян (*Hedera helix*), къпини (*Rubus* spp.), гръцки гърбач (*Periploca graeca*), обикновено чадърче (*Calystegia sepium*), горска лоза (*Vitis sylvestris*). Местообитанието

в повечето случаи е подложено на антропогенен натиск в резултат от създаване на високопродуктивни хибридни тополови култури. В тревно-храстовия етаж обликът се определя от голям брой подвижни видове и антропофити, като *Aegopodium podagraria*, *Aristolochia clematidis*, *Berula erecta*, *Bidens tripartita*, *Bromus sterilis*, *Chelidonium majus*, *Galium aparine*, *Heracleum ternatum*, *Parietaria erecta* (= *Parietaria officinalis*), *Solanum dulcamara*, *Urtica dioica* и др. Върбово-тополовите галерии в Южна България се отличават от крайречните върбово-тополови гори в Северна България по наличието на повече видове с южен произход като *Bryonia alba*, *Clematis flammula*, *C. viticella*, *Parietaria erecta*, *Periploca graeca*, *Platanus orientalis*, *Salix xanthicola*, *Tamarix tetrandra* и др. (Димитров и Ташев 2015).

Този тип гори са включени в Червена книга на Р. България том 3 Природни местообитания (Бисерков и др. /ред./ 2015) с категория "уязвимо местообитание".

На територията на ТП ДГС "Самоков" са установени в следните отдели:

23 б, 23 к, 23 о, 23 п, 23 р, 23 с, 24 о1, 24 п1, 24 р1, 121 б1, 144 ц, 183 а, 183 г, 185 д1, 192 а, 192 б, 192 в, 192 г, 192 д, 193 а, 193 б, 193 г, 193 е, 193 ж, 193 и, 193 л, 193 н, 193 о, 270 п, 364 ж1, 364 з1, 368 а, 497 а, 497 б, 525 п, 525 р.

ЗАПЛАХИ

Унищожаване на горите при прочиствания на речните корита, промени в хидрологичните условия (корекции, строителство и т.н.), подмяна с тополови култури и поддържане на хомогенни структури.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Това са съобщества с голямо биоразнообразие, често поддържащи уникални растителни или животински видове. Те играят много важна защитна и протиерозивна роля, като не трябва да се пренебрегва и естетическата им стойност. Поради факта, че са гранични екосистеми, те оказват благотворно влияние върху водните екосистеми посредством регулация на температурния режим и създаване на нови местообитания.

През последните десетилетия тези гори са обект на негативно антропогенно влияние. То е особено интензивно през изминалите няколко години, в резултат на изискванията за почистване на речните корита. Това на практика води до унищожаване на тези изключително важни за речните екосистеми гори. За да бъдат запазени се препоръчва в тези гори да се спре всякаква дейност с изключение на санитарни сечи за отстраняване на част от сухите дървета. При това мероприятие все пак трябва да се осигури и запазването на ключови елементи на биоразнообразието – мъртва дървесина, дървета с хралупи и т.н. При необходимост от прилагане на мероприятиято "почистване на речните корита" да се дефинират конкретни параметри на намесата. Допустимо е да се премахват само дървета в рамките на речното легло, които при екстремни нива на водите има реална опасност да създадат условия за задръстване и/или пречат на речния отток.

Да се извърши инвентаризация на териториите, заети от този тип местообитания. На местата където тези горски екосистеми са изчезнали или деградирани е необходимо да се приложат възстановителни мерки, които могат да включват възстановяване на нарушен хидрологичен режим, подпомагане естественото възобновяване на местните видове (върби, каваца, елши) и изкуствено залесяване с местни видове. При залесяване на изкуствени тополови култури, да се запазват ивиците от естествена крайречна растителност по бреговете на реките. Да не се извършва почистване на площта, чрез избутване на дънерите в речното корито или в площите заети от естествени гори.

Не се допуска трансформация на тези гори в интензивни култури.

Необходимо е да се предприемат мерки за подобряване охраната на горите и преустановяване на незаконните сечи на крайречни дървета.

Да се осигури запазването на ключови елементи на биоразнообразието – мъртва дървесина, дървета с хралупи и т.н.

Въвеждане на забрани за редуциране на площите на този тип местообитания с цел инфраструктурни и други проекти, увеличаване на земеделските земи и т.н.

G1.6921 Southeastern Moesian acidophilous beech forests / Ацидофилни гори от обикновен бук (*Fagus sylvatica*)

Гори с преобладание на бук, разположени на бедни кисели и влажни почви. Местообитанието включва ацидофилни широколистни и смесени широколистно-иглолистни гори с основен едификатор обикновен бук (*Fagus sylvatica*). Развиват се на сравнително бедни (понякога ерозирани), кисели кафяви светли горски

почви и ранкери, формирани главно върху диорит, гранит, риолит, пясъчници, кристалини шисти и др. Заемат най-често стръмни склонове с различни изложения - както сенчести, така и слънчеви. Имат голям вертикален диапазон - от 700 до 1700 m надм. вис. В долната част на този диапазон (700-1100 m надм. вис.) горите са монодоминантни букови и смесени широколистни със сравнително голямо участие на обикновен габър (*Carpinus betulus*) и зимен дъб (*Quercus dalechampii*), а на места и на бяла бреза (*Betula pendula*). На по-големи надморски височини (1300-1700 m надм. вис.) обикновеният бук формира както чисти, така и смесени гори с обикновена ела (*Abies alba*) и обикновен смърч (*Picea abies*). Единично участие имат офиката (*Sorbus aucuparia*), трепетликата (*Populus tremula*), бялата бреза и белият бор (*Pinus sylvestris*). Ацидофилните букови гори имат добре развит тревен синузий с преобладаване на видове, чието разпространение е свързано с кисели почви. В някои съобщества се формира мъхова покривка. На територията на ТП ДГС Самоков са представени подтипите:

Типични ацидофилни букови гори от асоциация *Luzula luzuloidis-Fagetum sylvaticae*. Към този подтип се отнасят голяма група ацидофилни букови гори, с широко разпространение в България - Стара планина, Средна гора, Осоговска планина, Западни Родопи, Врачанска планина, Васильовска планина и Беласица. Развиват се най-често в диапазона 1000-1500 m надм. вис. и заемат предимно стръмни склонове с различни изложения. Почвите са сравнително плитки и бедни кисели кафяви горски ненаситени, ранкери, и по-рядко кафяви горски наситени. Константни и доминиращи видове са *Luzula luzuloides* и *Deschampsia flexuosa*. Други често срещани видове са *Calamagrostis arundinacea*, *Hieracium murorum* gr., *Mycelis muralis*, *Poa nemoralis*. В отделни фитоценози доминанти и субдоминанти са *Bruckenthalia spiculifolia*, *Calamagrostis arundinacea*, *Juniperus communis*, *Vaccinium myrtillus*, *V. vitis-idaea*, *Veronica officinalis*, както и някои мъхове – *Leucobrium glaucum*, *Pleurozium schreberi*, *Polytrichum juniperinum* и др.

Ацидофилни букови гори върху сипеи и каменисти терени (групировка *Geranium macrorrhizum-Fagus sylvatica*). Този подтип включва букови гори на терени със скални разкрития, големи камъни и на сипеи. Разпространени са най-често в диапазона 1100-1500 m надм. вис. на склонове с различни, но предимно източни изложения в Осоговска планина, Васильовска планина, Източни Родопи, Средна гора, Стара планина, Северен Пирин, Беласица, Руй планина и Рила. Тревният синузий е разпокъсан и е развит главно между камъните, където се е формирала кафява горска ненаситена почва. Преобладаващи видове са *Geranium macrorrhizum*, *Luzula sylvatica* и *Rubus hirtus*. В сипейните участъци има добре развит мъхов синузий, доминиран главно от *Brachytheciastrum velutinum*, *Homalothecium lutescens*, *Isothecium alopecuroides*, *Plagiomnium affine*, *Polytrichum juniperinum* и др. (Димитров 2015).

Този тип гори са включени в Червена книга на Р. България том. 3 Природни местообитания с категория "уязвимо местообитание" (Бисерков и др. /ред./ 2015).

На територията на ТП ДГС Самоков местообитанието е установено в следните отдели:
154 ж, 383 д, 383 з, 390 в, 405 л1, 562 б, 562 в.

ЗАПЛАХИ

Фрагментацията, пашата на животни, поддържане на хомогенни структури, трансформация на семенни гори в издънкови, изваждане на биотопната дървесина и изсичане на горите във фаза на старост.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Насажденията в преобладаващата си част се характеризират с неравномерна пространствена структура. Това предполага използването на лесовъдски системи, които да поддържат тази структурна неравномерност и ще подпомогнат запазването и увеличаване на дендрологичното разнообразие. Подходящи за целта са групово-постепенната, неравномерно-постепенната и групово-изборната. При лесовъдските мероприятия трябва да се вземе предвид и опасността от зачимяване.

Да се осигури запазването на ключови елементи на биоразнообразието – мъртва дървесина, острови на старостта, дървета с хралупи и т.н. Приоритет при стопанисването на издънковите букови гори от тази група трябва да бъде тяхното превръщане в семенни.

G1.6922/G1.6923 Southeastern Moesian neutrophile beech forests / Неутрофилни букови гори
Неутрофилните букови гори са най-разпространените в България букови гори. Формирани са на относително по-големи надморски височини от около 700 до около 1800 (2100) m при типичен планински климат. Заемат предимно северни склонове, долове и клисури. Почвите са неутрални, слабо кисели или слабо алкални, богати на хранителни вещества, влажни кафяви горски. Тези гори се развиват при среден хидротермичен режим и се характеризират с участието на редица бореални и средноевропейски видове,

което ги прави сходни със средноевропейските букови гори. Преобладаващ дървесен вид е обикновеният бук (*Fagus sylvatica* subsp. *sylvatica* и *Fagus sylvatica* subsp. *moesiaca*), който понякога в по-ниските части формира смесени широколистни гори с участие на *Acer heldreichii*, *A. pseudoplatanus*, *Betula pendula*, *Carpinus betulus*, *Fraxinus excelsior*, *Populus tremula*, *Sorbus aucuparia*, *Ulmus glabra*, а в по-високите части на планините образува смесени широколистно-иглолистни гори с *Abies alba*, *Picea abies* и *Pinus sylvestris*. Храстов етаж обикновено не се формира, но сравнително постоянно участие имат *Daphne mezereum*, *Lonicera xylosteum*, *Rubus idaeus*, *Salix caprea*, *Sambucus racemosa*. Мезофилните букови гори се отличават с богат и разнообразен по флористичен състав и обилие тревен етаж в сравнение с останалите букови гори в България. Доминиращи видове най-често са *Anemone nemorosa*, *Dentaria bulbifera*, *Galium odoratum*, *Lamium galeobdolon*, *Sanicula europea*, *Melica uniflora* (Димитров 2015).

Този тип гори са включени в Червена книга на Р. България том. 3 Природни местообитания с категория "потенциално застрашено местообитание" (Бисерков и др. /ред./ 2015).

На територията на ТП ДГС Самоков неутрофилните букови гори са представени от следните подтипове:

1. Типични неутрофилни букови гори (асоциация *Asperulo-Fagetum*). Типичните неутрофилни букови гори са най-разпространения тип букови гори в България. Заемат главно средната част на буковия пояс в диапазона 1000-1500 m надм. вис. в Стара планина, Средна гора, Осоговска планина, Беласица, Родопи, Рила, Пирин, Руй планина, Влахина, Конявска, Васильовска планина и Микренски възвишения. Отличават се със сравнително ниско покритие на тревния синузий, в който най-често доминират *Dentaria bulbifera*, *Galium odoratum* и *Mycelis muralis*.

2. Букови гори с горска светлика (групировка *Luzula sylvatica-Fagus sylvatica*). Тези гори заемат много стръмни склонове във височинния диапазон от 850 до 1500 m. Развиват се върху слабо кисели почви от кафяви горски почви. Имат преходен характер между ацидофилните и неутрофилните букови гори. Срещат се главно в Стара планина, Беласица, Ихтиманска Средна гора, Рила, Врачанска планина и Западни Родопи. Характерният облик на тревния синузий се определя от видовете *Amblystegium serpens*, *Hieracium sabaudum* gr., *Luzula sylvatica*, *Mycelis muralis*, *Poa nemoralis*, *Polypodium vulgare*.

3. Смесени елово-букови и смърчово-букови гори (групировка *Abies alba-Fagus sylvatica*). В този подтип се включват смесени гори на *Fagus sylvatica* с *Abies alba*, *Picea abies* и *Pinus sylvestris*. Съотношението между дървесните видове е динамично, като в днешно време се наблюдава тенденция на изместване на иглолистните от бука. Смесените иглолистно-букови гори имат фрагментарно разпространение в пояса на иглолистните гори във височинния диапазон 1000-1500 m (1800). Почвите са кафяви горски. Най-голямо разпространение имат в Рило-Родопския масив, районът с най-широко разпространение на иглолистни гори на Балканския полуостров. Техният интразонален характер се потвърждава чрез участието на видове от иглолистните гори (*Melampyrum sylvaticum*, *Moehringia pendula* и *Picea abies*). Имали са по-широко разпространение в България през атлантическия период, когато климатът е бил по-благоприятен в сравнение с наши дни (Димитров 2015).

Местообитанието е включено в Червена книга на Р. България том. 3 Природни местообитания с категория "потенциално застрашено местообитание" (Бисерков и др. /ред./ 2015).

На територията на ДГС „Самоков“ местообитанието е установено в следните подотдели:

26 о1, 27 а1, 27 г1, 28 в, 29 б, 29 ж, 30 г, 32 з1, 32 ш, 32 я, 33 и1, 33 к1, 34 а1, 34 в1, 34 о1, 34 р1, 34 ш, 34 ю, 34 я, 35 б, 35 г, 35 п, 38 а, 38 б, 38 в, 38 ж, 38 з, 39 а, 39 б, 39 д, 39 ж, 39 ч, 44 а1, 45 а, 75 а1, 75 в1, 75 д, 75 ж1, 75 з, 75 к1, 75 л, 75 м, 75 м1, 75 н1, 75 р, 75 х, 75 ч, 75 ю, 76 а, 76 б, 76 в1, 76 л, 76 п, 76 у, 76 ш, 79 ф, 80 а, 80 г, 80 з, 80 к, 80 л, 80 м, 80 н, 80 х, 80 ч, 80 щ, 80 я, 81 а1, 81 г1, 81 д1, 81 е1, 81 ж, 81 к, 81 н, 81 р, 81 т, 81 х, 81 ч, 81 ш, 82 а, 82 е1, 82 з, 82 и, 82 л1, 82 м, 82 п, 82 р, 82 ю, 83 а1, 83 б1, 83 д, 83 н, 83 ч, 83 ш, 84 а, 84 р, 85 а, 85 б1, 85 н, 85 т, 85 у, 85 ю, 85 я, 86 а, 86 б, 86 л, 86 р, 86 х, 86 ц, 87 г, 87 и, 87 н, 87 о, 87 т1, 87 ш, 89 в1, 89 л, 89 о, 89 п, 89 ц, 90 б, 90 з, 90 и, 90 л, 90 п, 91 г, 91 р, 92 а, 92 б, 92 в, 92 е, 92 ж, 92 з, 92 м, 93 л, 93 р, 93 с, 93 ф, 93 ц, 93 ч, 93 ю, 93 я, 94 а, 94 в, 94 ж, 94 з, 94 у, 94 ч, 95 а1, 95 е1, 95 х, 96 с, 96 с1, 96 у, 96 ц1, 98 з, 98 и, 98 л, 98 о, 98 ю, 99 ж, 99 п, 99 р, 100 в1, 100 г1, 100 х, 100 ц, 101 ш, 102 л, 102 ф, 103 в, 103 м, 106 а1, 106 в, 106 г, 106 е, 106 я, 108 в, 108 и, 108 л, 108 о, 108 у, 108 ц, 109 а, 114 в, 114 ф, 114 ш, 115 а, 115 р, 115 т, 117 с, 117 т, 117 ф, 119 о, 119 п, 138 б, 138 ж, 139 б, 139 х, 139 ш, 140 л, 141 ш, 142 м, 142 р, 142 ч, 145 з, 148 л, 149 а, 149 в, 150 б, 150 и, 153 а, 153 г, 154 е, 158 б, 159 б, 159 г, 162 ш, 172 а, 175 р, 176 д, 176 е, 203 к, 204 ф, 205 а1, 205 в1, 205 г1, 205 т, 209 е, 213 з1, 213 щ, 213 ю, 214 в1, 214 г, 214 м, 214 н, 214 у, 214 ю, 216 и, 216 л, 216 м, 217 ж, 217 и, 217 о, 218 к, 219 ж, 219 и, 219 к, 219 н, 219 о, 220 и, 220 к, 220 л, 220 м, 221 е, 221 з, 221 н, 222 к1, 222 л, 222 ю, 225 з, 225 к, 225 л, 226 н, 226 с, 229 д, 229 р, 230 а, 230 в, 230 в1, 230 е, 230 у, 230 ф, 230 щ, 230 ю, 231 г, 231 н, 237 р, 237 т, 237 х, 238 б, 238 к, 238 н, 238 о, 238 ц, 238 щ, 238 ю, 239 а1, 239 б1, 239 в1, 239 г1, 239 д1, 239 ж, 239 з1, 239 р, 239 у, 239 ч, 240 г1, 240 щ, 241 а2, 241 г2, 241 е2, 241 з1, 241 н1, 241 о1, 241 о2, 241 с1, 241 у, 241 х1, 241 ч, 241 ш, 241 ш1, 241 щ, 242 а, 242 в, 242 о,

242 п, 242 с, 243 ж, 243 м, 243 п, 245 д, 245 е, 245 м, 245 н, 245 р, 246 в1, 246 е, 246 ж1, 246 з1, 246 и, 246 к, 246 л, 246 н, 246 о, 246 п, 246 с, 246 ч, 246 ш, 246 щ, 246 ю, 246 я, 247 г, 247 с, 247 т, 247 у, 247 ф, 247 х, 247 ц, 248 б1, 248 д1, 248 ж1, 248 и1, 249 а, 249 б, 249 в, 249 ж, 249 п, 249 с, 249 т, 249 ф, 249 х, 251 а, 251 б, 251 в, 251 д, 251 ж, 251 з, 251 л, 251 у, 252 а, 252 б, 252 ж, 252 з, 253 б, 253 г, 253 д, 253 е, 253 з, 254 о, 254 п, 254 с, 254 ф, 254 щ, 255 б, 255 г, 255 м, 255 о1, 255 с, 256 б1, 256 з, 256 с, 256 ш, 256 я, 257 в, 257 с, 259 и, 259 м, 260 а1, 260 з, 260 з1, 260 и, 260 п1, 260 р1, 260 ш, 261 з, 262 д, 262 к1, 262 л1, 262 м1, 262 н1, 262 р, 266 ц, 268 с, 268 я, 270 о1, 270 х, 270 ц1, 270 щ, 271 р, 279 к, 282 ж, 282 л, 282 ф, 282 ц, 282 ч, 283 т, 283 у, 284 а, 291 т, 305 д, 305 с, 305 щ, 319 с, 319 у, 320 г, 331 ж, 334 з, 336 н, 336 с, 336 ч, 336 щ, 337 б, 337 н, 337 о, 338 а, 338 б, 338 е, 339 а, 339 в, 339 г, 339 е, 339 ж, 343 а, 343 ш, 356 ж1, 357 г, 357 е, 357 у, 358 а, 358 в, 358 е, 358 ж, 358 з, 358 и, 359 и, 362 в, 362 т, 373 б, 373 д, 373 ж, 373 л, 377 з, 378 а, 378 л, 378 м, 384 ж, 384 и, 385 у, 388 и, 393 а, 394 л, 394 м, 394 н, 394 п, 394 х, 395 а, 395 г, 395 и, 396 в, 396 п, 396 у, 397 а, 397 б1, 397 м, 397 н, 397 о, 398 г, 398 ж, 398 м, 398 р, 399 в, 399 г, 407 г, 409 в, 409 д, 409 м, 409 н, 410 а, 410 л, 410 о, 412 о, 413 б, 413 в, 413 з, 414 г, 414 е, 415 а1, 415 е, 415 з1, 415 к1, 415 р, 415 у, 415 я, 416 н, 416 х, 417 к, 417 н, 432 р, 432 х, 436 з, 441 а, 441 в, 441 д, 441 д1, 441 ж, 441 и, 441 к, 441 м, 441 т, 441 у, 441 у1, 485 а, 485 а1, 485 г, 485 е, 485 з, 485 и, 485 л, 485 ч, 486 б, 486 г, 486 ж, 486 и, 486 к, 486 м, 486 п, 486 р, 486 ц, 486 ч, 486 ю, 487 а, 487 а1, 487 г, 487 д, 487 е, 487 ж, 487 з, 487 к, 487 о, 487 п, 487 с, 487 т, 487 у, 487 ф, 487 ш, 487 я, 488 ф, 489 а, 489 в, 489 з, 490 а, 490 б, 490 в, 490 е, 490 к, 490 л, 490 н, 490 р, 490 т, 490 у, 490 ф, 492 е1, 492 ф, 492 ц, 492 щ, 493 б, 493 в, 493 м, 493 с, 493 х, 494 л, 494 о, 494 т, 495 а1, 495 в1, 495 е, 496 р, 496 у, 496 ц, 497 н, 500 ч, 501 а, 501 г, 501 н, 501 с, 501 ф, 502 г, 502 т, 502 у, 503 в, 503 г, 503 е, 503 з, 503 и, 503 л, 503 п, 504 а, 504 и, 504 л, 504 п, 504 т, 505 а, 505 г, 505 е, 505 ж, 505 к, 505 м, 505 н, 505 о, 505 р, 505 с, 505 т, 505 х, 505 ш, 505 щ, 506 з, 506 о, 506 у, 507 ж, 507 и, 507 л, 508 о, 508 п, 508 р, 508 т, 511 д, 511 з, 511 и, 511 м, 511 н, 511 о, 511 п, 511 с, 512 б, 512 г, 512 з, 513 а, 513 л, 513 р, 513 у, 513 ф, 515 ш, 516 а1, 516 м, 516 о, 516 п, 516 с, 516 ц, 516 ш, 517 д, 517 к, 517 о, 518 а, 518 в, 518 г, 518 д, 518 е, 518 з, 518 к, 520 б1, 520 е, 520 з, 520 л, 520 н, 520 п, 520 р1, 520 с, 520 ц, 520 ч, 520 щ, 521 в1, 521 е1, 521 и1, 521 м, 521 р1, 522 в, 522 ж, 522 и, 522 н, 522 с, 524 г, 524 е, 524 ж, 524 к, 524 л, 524 н, 524 о, 524 п, 524 р, 524 т, 524 у, 524 ф, 524 ц, 525 в, 525 д1, 525 е, 525 е1, 525 к, 525 ч, 525 ш, 525 щ, 526 а, 526 в, 526 г, 526 ж, 526 з, 526 и, 527 в, 527 г, 528 в1, 528 г1, 528 е1, 528 ж, 528 ж1, 528 з, 528 к1, 528 л1, 528 м1, 529 ж1, 529 з, 529 з1, 529 у1, 529 ф1, 529 ц1, 529 ч1, 529 щ1, 529 я, 530 а, 530 б, 530 в, 530 д, 530 з, 530 и, 530 л, 530 м, 530 о, 530 п, 530 с, 530 у, 531 г, 531 з, 531 к, 531 л, 531 м, 531 н, 531 р, 532 и, 533 г, 533 и, 533 о, 534 а, 534 ж, 534 з, 534 к, 534 м, 534 н, 534 о, 534 т, 535 е, 536 б, 536 в, 536 ж, 536 з, 536 и, 536 м, 537 б, 537 г, 537 з, 537 и, 537 к, 537 л, 537 м, 537 н, 537 о, 538 м, 538 р, 538 т, 538 ф, 538 х, 538 ш, 541 д, 541 з, 541 и, 542 е, 542 м, 542 н, 542 о, 542 п, 543 е, 544 к, 544 м, 544 н, 554 а, 554 в, 554 д, 554 л, 555 а, 555 б, 555 в, 555 д, 555 е, 555 ж, 556 а, 556 б, 556 ж, 556 с, 557 а, 557 в, 557 п, 557 с, 557 ф, 558 б, 558 в, 558 г, 558 ж, 561 и1, 561 м, 561 т1, 561 ф1, 561 х, 562 а, 562 и, 562 л, 562 п, 562 р, 562 ц, 562 ш, 563 а, 563 г, 563 з, 564 а, 564 к, 564 п, 565 а, 565 в, 565 г, 565 д, 566 б, 566 в, 566 в1, 566 и, 566 л1, 566 н, 566 п1, 566 р, 566 с1, 566 у1, 566 х1, 566 ц, 566 ю, 567 а, 568 в, 568 г1, 568 д1, 568 ж, 568 з, 568 л, 569 б, 569 т, 569 ш, 570 а, 570 б, 570 о, 570 с, 570 ц, 570 ю, 571 а, 571 б, 571 г, 571 м, 572 а, 572 д, 572 п, 573 а, 573 а1, 573 н, 573 т, 574 а, 574 г1, 574 м1, 574 о1, 574 т1, 574 х1, 574 ш1, 575 б, 575 е, 575 ж, 575 з, 575 и, 578 а, 578 б, 578 ж, 578 з, 578 и, 578 м, 578 н, 579 г2, 579 е2, 579 з2, 579 р1, 579 с1, 579 х, 580 б, 580 п, 581 ч, 581 ш, 581 щ, 581 ю, 582 е2, 582 з2, 583 е1, 584 н1, 584 с1, 584 ф1, 586 м1, 586 ч, 587 ж, 588 в, 588 г, 588 к1, 589 б, 589 ж1, 589 ч, 591 г, 591 г1, 591 ж2, 591 з2, 592 а, 592 к5, 592 л5, 592 м5, 592 р, 592 т3, 592 щ2, 593 г, 594 м, 596 а, 599 а, 600 и, 600 у, 600 х, 601 в1, 601 г1, 601 д1, 601 з, 601 о, 601 с1, 601 т1, 601 у, 601 ю, 602 а, 602 б, 602 г, 602 ж, 602 и, 602 л, 602 о, 602 п, 602 р, 602 т, 603 а, 603 б, 604 а, 604 б, 605 а, 605 б, 605 в, 605 г, 605 о, 606 а, 606 б, 606 в, 607 а, 607 б, 607 в, 607 г, 607 е, 607 и, 607 к, 608 а1, 609 е1, 609 к1, 609 м1, 609 н1, 609 р1, 609 х1, 609 ц1, 610 а, 610 г, 611 а, 611 м, 823 г1, 835 а2, 835 б2, 835 в2, 835 ц1.

ЗАПЛАХИ

Фрагментацията, пашата на животни, поддържане на хомогенни структури, трансформация на семенни гори в издънкови, изваждане на биотопната дървесина и изсичане на горите във фаза на старост.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

В неутрофилните букови гори могат да се прилагат различни лесовъдски системи, които трябва да осигурят тяхното структурно разнообразие и разнообразието на фази на развитие. Приоритет трябва да имат сечите с дълъг възобновителен период, а именно групово-постепенната, неравномерно-постепенната и групово-изборната. Те ще спомогнат за формиране на неравномерна пространствена структура, която ще осигури по-голямо разнообразие от местообитания и ще спомогнат за запазването на

дендрологичното разнообразие. Препоръчително е да се избягва прилагане на краткосрочни постепенни сечи, тъй като това води до формиране на едновъзрастни млади насаждения с хомогенна структура. Структурната хетерогенност при буковите гори се изразява в различните възрасти и диаметри на дърветата при еднаква височина. За постигането и е необходимо отгледните мероприятия в стопанисваните млади насаждения да се извършват навреме за да се подобри тяхната устойчивост и качествени им параметри. Отгледните сечи да се насочат към отделните дървета с цел производство на ценни сортименти и хетерогенизиране на структурата. В буковите гори, с участие на смърч и ела да се прилагат сечи поддържащи смесения характер на насажденията. Подходяща е единично изборната сеч и изборното прореждане, като система за трансформация на чистите букови младинаци, получени след постепенни сечи в смесени насаждения. При възникване на едроплощни природни нарушения /ветровали, каламитети и пожари/ е препоръчително част от засегнатата площ да не се залесява, а да се остави на естествената сукцесия. Това ще допринесе за повишаване на структурното и видовото разнообразие на територията.

Приоритет при стопанисването на издънковите букови гори, трябва да бъде тяхното превръщане в семенни.

При планирането и извеждането на лесовъдските мероприятия да се осигури пространственото представяне на различните сукцесионни фази, както и отделните етапи в развитието на буковите съобщества. Особено внимание трябва да се обърне за запазването на насаждения, които са достигнали "фаза на старост" (old growth forests).

Да се осигури запазването на ключови елементи на биоразнообразието – мъртва дървесина, острови на старостта, дървета с хралупи и т.н.

G1.69 Thermophilous Moesian beech forests / Мизийски букови гори

Чисти и смесени широколистни гори с основен едификатор обикновен бук (*Fagus sylvatica* subsp. *sylvatica* и *Fagus sylvatica* subsp. *moesiaca*). Срещат се предимно в предпланините, ниските планини и долните части на високите планини в диапазона от 100 до 1300 m надм. вис. при условия на умерено-континентален и преходно-континентален климат. Заемат главно сенчести изложения и участъци в доловете с относително по-висока въздушна и почвена влажност. Почвите са кафяви горски и по-рядко канелени горски и рендзини. Мизийските букови гори се отличават с термофилен характер, подчертан чрез присъствието на видове от съседно разположените дъбови, липови, габъррови и др. широколистни гори. В горната част от вертикалния си диапазон на разпространение, мизийският бук формира смесени гори с участие най-вече на обикновен габър (*Carpinus betulus*) и обикновен горун (*Quercus dalechampii*). В по-ниските участъци съедификатори са предимно дървесни видове сюжен произход и разпространение – *Acer hyrcanum*, *Corylus colurna*, *Ostrya carpinifolia*, *Quercus cerris*, *Q. frainetto*, *Sorbus torminalis* и *Tilia tomentosa*. Храстов етаж обикновено не е формиран. По-често се срещат единични храсти от *Cornus mas*, *Crataegus monogyna*, *Rosa arvensis*, *Rubus hirtus*, *Ruscus aculeatus*, *R. hypoglossum*. Общото покритие на тревния етаж варира в широки граници в зависимост от покритието на дърветата и се характеризира с мозаична структура. Най-често се формират микрогупировки с преобладаване на следните видове: *Aremonia agrimonoides*, *Dentaria bulbifera*, *Euphorbia amygdaloides*, *Galium odoratum*, *Luzula forsteri*, *Melica uniflora* и *Sanicula europaea*. Други видове с висока срещаемост са *Dryopteris filix-mas*, *Hedera helix*, *Lamiaeum galeobdolon*, *Melissa officinalis*, *Mycelis muralis*, *Piptatherum virescens*, *Polygonatum latifolium*, *P. odoratum*, *Potentilla micrantha*, *Sanicula europaea*, *Tamus communis*, *Viola odorata*, *V. reichenbachiana* и *V. riviniana*. Присъствието на *Glechoma hederacea*, *Arum maculatum*, *Geum urbanum*, *Helleborus odoratus*, *Lathyrus niger* и *Physospermum cornubiense* е указателно за термофилния характер на този тип букови гори. Характерен е и пролетният синюзий от *Arum maculatum*, *Geum urbanum*, *Glechoma hederacea*, *Helleborus odoratus*, *Lathyrus niger*, *Physospermum cornubiense* и др. Местообитанието е разпространено в цялата страна, но най-вече в Стара планина, Васильовска планина, Беласица, Влахина, Конявска, Средна гора, Пирин, Източни Родопи, Руй планина, Витоша, Микренски възвишения (Димитров 2015).

Местообитанието е включено в Червена книга на Р. България том. 3 Природни местообитания с категория "потенциално застрашено местообитание" (Бисерков и др. /ред./ 2015).

На територията на ТП ДГС Самоков местообитанието е установено в следните отдели: 26 я, 27 р, 28 а, 28 к1, 33 г1, 35 а, 35 в, 75 а, 76 ф, 76 щ, 76 я, 77 д, 77 л, 77 н, 77 ф, 77 х, 78 и1, 78 к1, 78 л1, 78 м1, 78 н1, 78 х, 78 щ, 78 ю, 78 я, 81 б, 81 в, 81 в1, 81 д, 81 я, 82 ж1, 82 з1, 82 л, 83 е, 83 л, 83 о, 83 п, 85 б, 85 ж, 85 о, 86 и, 86 к, 88 н, 89 я, 90 г, 90 ж, 90 с, 91 и, 91 к, 93 и, 93 м, 93 щ, 95 а, 95 с1, 96 и, 96 ю1, 101 а1, 101 б1, 101 д, 101 з1, 101 л1, 101 н1, 101 о1, 101 у, 101 х, 101 ц, 101 я, 102 к, 105 е, 107 ч, 117 н, 121 з, 121 т, 142 о, 154 а, 154 в, 186 а, 186 г1, 186 ч, 200 б, 210 т1, 211 ф1, 211 х1, 212 б1, 212 р, 212 щ, 213 в2, 213 г2, 213 ж2, 213 м1, 213 р, 213 ф, 213 ф1, 213 ф3, 213 ц2, 213 ц2, 215 в, 217 в, 217 д, 217 е, 217 м, 217 н, 218 б, 218 д,

219 д, 219 з, 219 л, 219 р, 219 с, 219 у, 219 ф, 220 б, 220 в, 220 г, 220 д, 220 ж, 220 з, 221 г, 221 и, 221 к, 221 л, 221 м, 221 о, 221 с, 222 б1, 222 д1, 222 з1, 222 и, 222 к, 222 р, 222 у, 222 я, 223 в, 223 ж, 223 т, 223 у, 223 ф, 224 а, 224 б, 224 в, 224 з, 224 л, 224 ф, 224 х, 224 ш, 225 е, 225 ж, 226 в, 226 е, 226 ж, 226 т, 226 х, 226 ц, 227 а, 227 б, 228 м, 229 б, 229 в, 229 и, 229 о, 230 г1, 230 д, 231 в, 231 д, 238 и, 239 т, 239 ф, 240 е, 240 ж, 240 к, 240 л, 240 р, 240 х, 241 а, 241 б, 241 в1, 241 г1, 241 ж, 241 к2, 241 т, 242 б, 242 г, 243 а, 243 г, 243 е, 243 з, 243 и, 243 к, 244 а, 244 в, 244 д, 244 е, 244 ж, 244 з, 244 л, 244 м, 244 н, 245 а1, 245 ж, 245 к, 245 л, 245 ю, 246 б, 246 г, 247 в, 247 л, 247 м, 247 н, 247 р, 248 а1, 248 г, 248 е, 248 е1, 248 з, 248 л, 248 м, 248 н, 248 о, 248 п, 248 т, 248 у, 248 ф, 248 ч, 248 ш, 248 щ, 249 г, 249 д, 249 е, 249 о, 250 д, 250 е, 250 ж, 250 з, 250 к, 250 м, 251 о, 251 т, 251 ф, 251 х, 251 ч, 254 з, 255 в, 255 в1, 255 д1, 255 з1, 255 м1, 255 н1, 255 ф, 255 х, 255 ш, 255 я, 256 в1, 256 щ, 259 з, 259 з1, 259 и1, 259 л, 259 л1, 260 а, 260 н1, 260 т, 260 т1, 260 у, 260 ф, 260 ф1, 260 х, 260 ц1, 260 ш1, 261 д, 261 е, 261 ж, 261 у, 261 ф, 261 х, 261 ц, 261 щ, 262 в1, 262 з1, 262 щ, 282 б, 282 в, 282 д, 282 р, 282 с, 282 х, 282 ш, 282 ю, 283 б, 283 в, 283 д, 283 ж, 284 е, 284 и, 285 м, 321 г, 331 з, 336 ю, 337 а, 337 д, 337 м, 357 с, 378 б, 382 з, 390 ф, 392 в, 392 е, 393 г, 393 д, 393 щ, 394 а1, 394 и, 394 ю, 394 я, 396 а, 396 з, 396 т, 396 ф, 397 а1, 397 ф, 397 ц, 397 ч, 397 ш, 397 ю, 417 г, 434 л1, 437 п, 441 и1, 441 н1, 441 п1, 485 ф, 485 щ, 486 у, 486 ф, 486 х, 488 а, 488 а1, 488 б1, 488 г1, 488 е1, 488 к1, 488 л1, 488 м1, 488 о, 488 ц, 488 щ, 488 ю, 489 а1, 489 а2, 489 б, 489 в2, 489 г, 489 д, 489 д2, 489 е, 489 е1, 489 ж, 489 и1, 489 к, 489 к2, 489 л, 489 л1, 489 л2, 489 о2, 489 п, 489 р1, 489 с, 489 с2, 489 т1, 489 т2, 489 у1, 489 ф, 489 х, 489 х1, 489 ц, 489 ц1, 489 ш1, 489 щ, 489 ю, 489 я, 489 я1, 490 ч, 491 а, 491 в, 491 е, 491 и, 491 л, 491 н, 491 с, 491 у, 491 ф, 495 ж, 495 р, 495 х, 500 б, 500 г, 502 в, 503 а, 503 б, 512 к, 516 ч, 516 я, 517 б, 517 з, 517 п, 518 б1, 518 м, 518 у, 520 а, 520 б, 520 в, 520 д, 520 к1, 520 н1, 520 х, 521 а, 521 б, 521 б1, 521 в, 521 г, 521 д, 521 ж, 521 з, 521 л1, 521 о, 521 р, 521 с, 521 т, 521 х, 521 ц, 521 ч, 521 ш, 521 щ, 521 ю, 522 а, 524 а, 524 б, 524 в, 524 з1, 524 н1, 524 х, 524 ч, 524 ш, 524 щ, 525 а1, 525 т, 525 ф, 526 т, 526 у, 526 ю, 527 а, 527 б, 527 з, 527 и, 527 к, 527 о, 528 а, 528 г, 528 д, 528 е, 528 л, 528 м, 528 н, 528 ш, 528 я, 529 к1, 529 л1, 529 я1, 533 ж, 536 л, 537 р, 551 г, 553 е, 553 и, 553 т, 553 х, 559 ф, 562 г, 562 з, 566 а, 566 ж, 573 о, 573 ш, 573 ю, 580 р, 580 ф, 581 а, 581 б, 581 в, 581 г, 581 д, 581 ж, 581 я, 582 ж2, 586 я, 591 в1, 600 о, 600 ш, 601 б1, 601 ж1, 602 в, 608 з1, 608 о1, 608 с1, 610 д, 610 е, 610 ж, 610 з, 658 д.

ЗАПЛАХИ

Фрагментацията, пашата на животни, поддържане на хомогенни структури, трансформация на семенни гори в издънкови, изваждане на биотопната дървесина и изсичане на горите във фаза на старост.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Условията в тези гори позволяват прилагане различни лесовъдски системи, които трябва да осигурят тяхното структурно разнообразие и разнообразието на фази на развитие. Приоритет трябва да имат сечите с дълъг възобновителен период, а именно групово-постепенната, неравномерно-постепенната и групово-изборната. Те ще спомогнат за формиране на неравномерна пространствена структура, която ще осигури по-голямо разнообразие от местообитания и ще спомогнат за запазването на дендрологичното разнообразие. Препоръчително е да се избягва прилагане на краткосрочни постепенни сечи, тъй като това води до формиране на едновъзрастни млади насаждения с хомогенна структура. Отгледните мероприятия в стопанисваните млади насаждения трябва да се извършват навреме за да се подобри тяхната устойчивост и качествени им параметри.

При възникване на едроплощни природни нарушения /ветровали, каламитети и пожари/ е препоръчително част от засегнатата площ да не се залесява, а да се остави на естествената сукцесия. Това ще допринесе за повишаване на структурното и видовото разнообразие на територията.

Приоритет при стопанисването на издънковите букови гори, трябва да бъде тяхното превръщане в семенни.

При планирането и извеждането на лесовъдските мероприятия да се осигури пространственото представяне на различните сукцесионни фази, както и отделните етапи в развитието на буковите съобщества. Особено внимание трябва да се обърне за запазването на насаждения, които са достигнали "фаза на старост" (old growth forests).

Да се осигури запазването на ключови елементи на биоразнообразието – мъртва дървесина, острови на старостта, дървета с хралупи и т.н.

Забрана за намаляването на площта на насажденията с цел инфраструктурни и други проекти.

G1.9135 Illyro-Moesian montane birch woods / Гори от бяла бреза (*Betula pendula*)

Естествени чисти и смесени гори с доминиране на бяла бреза (*Betula pendula*) и участие на обикновен смърч (*Picea abies*), бял бор (*Pinus sylvestris*), обикновена ела (*Abies alba*), обикновен бук (*Fagus sylvatica*), бяла мура (*Pinus peuce*) и трепетлика (*Populus tremula*). Срещат се фрагментарно, на малки площи в почти всички планини в България. Развиват се предимно върху каменливи свежи кисели кафяви горски почви. Бялата бреза е пионерен вид, срещащ се естествено на групи или единично в мезофилни иглолистни и букови гори. В резултат на естествени или антропогенни сукцесии, на мястото на унищожени или разстроени гори тя формира вторични чисти и смесени съобщества. Благодарение на добрата си репродуктивна способност брезата бързо заема площи, освободени от коренната растителност при ветровали, снеголоми, пожари и лавини. В някои случаи тя се настанява и на изоставени пасища и ливади. Често брезата е основен едификатор, а в подлеса преобладават смърч, бук или ела. В тревния етаж взимат участие най-често мезофитни видове характерни за иглолистни и букови гори (*Calamagrostis arundinacea*, *Chamaenerion angustifolium* (= *Epilobium angustifolium*), *Deschampsia flexuosa*, *Epilobium montanum*, *Euphorbia amygdaloides*, *Luzula luzuloides*, *Poa angustifolia*, *P. nemoralis*, *Rubus idaeus*, *Senecio nemorensis*, *Trifolium medium*, *Vaccinium myrtillus*, *Veronica urticifolia* и др.) (Димитров 2015).

Този тип гори са включени в Червена книга на Р. България том 3 Природни местообитания с категория "понециално застрашено местообитание" (Бисерков и др. /ред./ 2015).

На територията на ТП ДГС "Самоков" местообитанието е установено в отдели 219 г, 212 у, 212 ф, 213 и, 214 х, 334 б, 422 л, 534 л, 601 л1, 601 о1, 601 р1.

ЗАПЛАХИ

Замяна на брезата с други дървесни видове в дългосрочен аспект поради естествените сукцесионни процеси. Поддържане на хомогенни структури и изваждане на биотопната дървесина.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Тези гори имат ограниченото разпространение на територията на стопанството. Причините за появата на пионерни съобщества от бреза са от антропогенен характер (голи сечи, опожаряване, и др.) и/или едроплощни природни нарушения. В състава на тези растителни съобщества в зависимост от коренния тип гори за района взимат участие и видове като зимен дъб, бук и смърч. Дългосрочното съществуване на този тип гора е възможно на територия, в която има разнообразие от микро-местообитания с различни характеристики. Например, склонове в които има комбинация на сравнително обезпечени с влага места и по-дълбоки почви (дерета) и части с дефицит на влага и по-неплодородна, силно каменлива почва. Динамиката на видовият състав в дългосрочен аспект ще зависи от комбинацията на микро-условия на месторастене. Участието на брезата, която е пионерен вид, ще намалява и ще се запази само в местата в които тя има конкурентно предимство – силно каменливи почви и дефицит на влага.

Лесовъдските мероприятия в брезовите гори трябва да запазват смесения характер на насажденията без обаче да влизат в противоречие с естествената им динамика, т.е. не трябва да се стремят да запазят на всяка цена брезата на местата, където тя няма конкурентно предимство. Подходящи сечи за тези гори са групово-изборната и групово-постепенната. Поради и честотата на големи природни нарушения – ветровали и пожари е необходимо да се подържат групи от пионерни съобщества, които да подпомагат по-бързото възстановяване на горската растителност.

При водене на сечите да се осигури запазването на ключови елементи на биоразнообразието – мъртва дървесина, острови на старостта, дървета с хралупи и т.н.

G1.A4 Ravine and slope woodland / Смесени гори на сипеи, на стръмни склонове и планински клисури

Смесени широколистни гори разположени на стръмни и урвести места. Характерни растителни видове са планински ясен (*Fraxinus excelsior*), обикновен явор (*Acer pseudoplatanus*), дребнолистна липа (*Tilia cordata*) и едрolistна липа (*Tilia platyphyllos*).

Местообитанието е представено от сенчести и влажни смесени първични или вторични широколистни гори с разнообразен дървесен състав и задължително участие на *Acer* spp., *Tilia* spp. и *Fraxinus* spp. Тези гори заемат най-често стръмни и отвесни скални склонове, сипеи или неравни колувиални наноси. Тревният етаж е представен от видове, характерни за буковите гори. Те са се запазили на местата където доминирането на бука е било невъзможно. Флористичният състав е разнообразен, но с най-висока срещаемост са следните видове: *Allium ursinum*, *Dryopteris* spp., *Galium aparine*, *Geranium robertianum*, *Geum urbanum*, *Mercurialis perennis*, *Phyllitis scolopendrium*, *Polystichum setiferum*, *Urtica dioica*

и др. В типичния случай в Европа съобществата от този тип се срещат на силикатни скали, а в България по-често на варовик. Разполагат се по стръмни речни долини в нископланинския, предпланинския и планинския пояси в цяла Европа. Малки промени в условията на субстратите или във влажността водят до преход към букови гори при увеличаване на влажността и или към термофилни дъбови гори при ксерофитни условия. Това местообитание е екологично вариабилно с различно участие на дървесните видове. Флористичните различия се дължат на разликите в наклона, изложението и вида на субстрата. Флористичният му състав е разнообразен, но с най-висока срещаемост са следните видове: *Allium ursinum*, *Dryopteris* spp., *Galium aparine*, *Geranium robertianum*, *Geum urbanum*, *Mercurialis perennis*, *Phyllitis scolopendrium*, *Polystichum setiferum*, *Urtica dioica* и др. (Ташев 2015).

Този тип гори са включени в Червена книга на Р. България том. 3 Природни местообитания с категория "застрашено местообитание" (Бисерков и др./ред./ 2015).

На територията на ДГС Самоков местообитанието е установено в отдел 785 з.

ЗАПЛАХИ

Пашата на животни, влошаване на структурата, намаляване на водозадържащите способности на насажденията и оголване на почвения субстрат при извеждане на сечи.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Това са гори разположени на стръмни урвести терени и имат основно защитни функции. Представяват пионерни съобщества, формирани върху скални сипеи. Основните дървесни видове, които ги формират – липи, явори, ясени са с анемохорен тип на разпространение на семената. Тенденцията в развитието им е характерна за всички пионерни съобщества – постепенно заместване с късно сукцесионни видове. По-големите по площ насаждения са картирани, но местообитанието се среща като малки изолирани петна по стръмни скалисти части в рамките на всички гори. Това са участъци, подходящи за острови на староста в рамките на стопанисваните гори.

Препоръчително е тези насаждения да се оставят на естествената им динамика и да не се прилагат стопански мероприятия. Извеждането на сечи да се извършва само в случай на необходимост от извеждане на технически сечи.

Местообитанието осигурява запазването на ключови елементи на биоразнообразието – мъртва дървесина, острови на старостта, дървета с хралупи, разнообразие на видове и т.н.

G3.1E1 South-eastern Moesian [*Picea abies*] forests /Монодоминантни и с преобладание на смърч гори в Родопидите/

Горите от смърч са доминиращи в иглолистния горски пояс в планините на България. Най-големи площи заемат в Родопите, Рила, Пирин, по-ограничено се срещат в Западна и Средна Стара планина, Витоша и Осоговска планина. Основното развитие на смърчовите фитоценози е между 1500-1600 и 1900-2100 m надм. вис. В затворени котловини и дълбоки долини, главно в Родопите, където се наблюдават температурни инверсии, се създават условия за развитие на смърчови фитоценози и при 1200 m надм. вис. Формите на релефа, надморската височина, изложението, основната скала и почвите не са строго определящи за развитието на смърчовите гори, но имат съществено значение за флористичния им състав и продуктивността им. Предпочитани са северните изложения и заравнените терени или склоновете с умерен наклон. Основните скали и почвите са кисели. Към горната граница на гората почвите са тъмноцветни планинско-горски, а на по-малка надморска височина - кафяви горски. Рядко (главно в Средните Родопи) смърчови монодоминантни и полидоминантни гори се развиват и на варовити, хумусно-карбонатни почви. Поради високия склоп на голяма част от смърчовите гори, в тях почти не се развива храстов, а в някои случаи и тревен етаж.

Високопланинските гори от обикновен смърч се развиват в горния планински и отчасти в субалпийския пояс (1700-2100 m надм. вис.). Те са чисти или с участие на други иглолистни видове, най-често бяла мура и бял бор. Понякога е формиран храстов етаж от клек (*Pinus mugo*) и сибирска хвойна (*Juniperus sibirica*). В тревната покривка участват видове, характерни за подсъюз *Eu-Piceenion - Dryopteris dilatata*, *Homogyne alpina*, *Luzula sylvatica*, *Melampyrum sylvaticum*, *Moehringia pendula*. На горната граница на гората, където високопланинските смърчови гори са с разреден склоп и групово разположение на дърветата, навлизат и видове от субалпийската тревна растителност – *Festuca nigrescens*, *F. valida*, *Vaccinium myrtillus* и др.

В долната част на разпространението си (1200-1800 m надм. вис.) горите от обикновен смърч по-често са смесени с участие на обикновена ела (*Abies alba*), бял бор (*Pinus sylvestris*) и обикновен бук (*Fagus sylvatica*). В тревния етаж участват както видове, характерни за европейските широколистни мезофилни

гори, така и видове, характерни за иглолистните бореални гори – *Dentaria bulbifera*, *Epilobium montanum*, *Festuca drymeja*, *Luzula luzuloides*, *L. sylvatica*, *Oxalis acetosella*, *Rhytidiadelphus triquetrus*, *Vaccinium myrtillus*, *Veronica urticifolia*, *Viola reichenbachiana* (Русакова и Димитров 2015).

Този тип гори са включени в Червена книга на Р. България том. 3 Природни местообитания с категория “потенциално застрашено местообитание” (Бисерков и др. /ред./ 2015).

На територията на ТП ДГС „Самоков“ местообитанието е установено в следните подотдели: 42 е, 217 к, 232 ж, 242 д, 242 з, 256 к, 319 а, 320 а, 596 е, 596 ж, 596 и, 596 м, 597 ж, 599 г, 599 и, 599 к, 600 ц, 600 ч, 601 е1, 603 д, 606 о, 608 к1, 616 л, 617 з, 617 и, 617 ф, 623 о, 624 к, 628 ф, 630 в1, 630 г1, 643 о, 644 п, 655 з1, 657 б2, 657 д1, 657 д2, 657 и, 657 и1, 657 н1, 657 п1, 657 п2, 657 р1, 657 р2, 657 ф, 657 х1, 657 ц, 657 ш1, 657 щ, 657 ю1, 658 е, 659 б, 659 в1, 659 г, 659 д, 659 е1, 659 ж1, 659 з, 659 к, 659 м, 659 н1, 659 о1, 659 п, 659 п1, 659 х, 659 ч, 659 щ, 659 я, 660 г, 660 ж, 660 и, 660 к, 660 л, 660 п, 660 с, 662 б, 662 м, 662 о, 663 е, 663 ж, 689 а, 689 и, 693 р, 693 с, 693 т, 694 ч, 695 з, 695 ф, 695 ю, 697 б, 697 г, 698 м, 698 р, 698 щ, 701 е, 708 д, 709 д, 711 и, 712 в, 712 м, 713 б, 713 щ, 714 б, 714 в, 714 г, 716 е, 716 з, 717 г, 719 б, 719 в, 719 е, 720 б, 720 д, 720 ж, 724 б, 724 ж, 724 з, 727 а, 727 б, 727 в, 727 г, 727 ж, 727 к, 728 а, 728 б, 728 в, 728 г, 728 е, 728 ж, 728 л, 728 м, 728 н, 728 о, 728 п, 728 с, 728 т, 728 у, 728 ф, 728 х, 728 ч, 728 щ, 728 ю, 728 я, 732 г, 732 и, 732 л, 732 м, 732 н, 732 п, 732 р, 732 т, 732 у, 733 з, 733 п, 733 р, 733 т, 733 у, 733 х, 733 ц, 733 я, 736 в, 736 з, 736 л, 736 н, 736 п, 736 у, 736 х, 737 а, 737 в, 737 г, 737 д, 737 е, 737 з, 737 м, 737 н, 737 р, 737 с, 737 у, 738 в, 738 г, 738 е, 738 з, 739 б, 739 в, 739 г, 739 е, 739 ж, 741 д, 741 е, 741 к, 742 б, 742 г, 742 д, 742 ж, 742 з, 742 и, 742 к, 742 п, 742 с, 747 з, 750 а, 752 в, 752 г, 752 д, 757 ж, 759 ж1, 759 з1, 759 т, 761 ж, 761 з, 762 б, 762 в, 762 г, 762 д, 762 е, 762 ж, 762 з, 762 к, 762 н, 762 п, 762 р, 762 т, 762 у, 762 ф, 763 а, 764 б, 765 ж, 766 о, 766 п, 768 д, 768 е, 773 в, 774 е, 774 и, 774 к, 775 б1, 775 щ, 775 ю, 775 я, 776 д, 777 б, 778 ж, 807 б, 814 д, 814 е, 814 ж, 814 з, 814 и, 814 к, 814 м, 815 а, 815 н, 818 а, 818 б, 818 в, 818 д, 818 е, 819 б, 819 в, 819 г, 819 д, 819 е, 819 ж, 819 з, 819 и, 819 к, 819 л, 819 м, 819 н, 819 о, 819 т, 820 а, 820 б, 820 в, 820 е, 820 ж, 820 з, 820 и, 820 к, 820 м, 820 п, 820 с, 820 ш, 820 щ, 821 у1, 821 ф, 821 ф1, 822 з1, 822 л, 822 м, 822 о, 823 п, 823 щ, 824 а, 824 ж, 824 ц, 825 у, 825 ч, 826 в1, 826 е1, 826 к, 826 о, 826 с, 826 у, 826 ч, 826 ш, 826 ю, 826 я, 827 а, 827 д, 827 ж, 827 з, 827 л, 828 е, 828 ж, 828 з, 828 м, 828 р, 829 к, 830 с, 830 у, 831 з, 832 а, 832 б, 832 в, 832 ж, 833 б, 833 в, 833 д, 833 л, 834 б, 834 г, 834 и, 834 м, 834 о, 834 п, 834 с, 834 х, 835 е, 835 ж, 835 к, 835 л, 835 м, 835 о, 835 п1, 835 р1, 835 с1, 835 ф, 835 ч1, 836 в, 836 д1, 836 е1, 836 р, 837 п1, 838 ж, 839 а, 839 в, 839 т, 839 ч.

ЗАПЛАХИ

Фрагментацията, поддържане на хомогенни структури, изваждане на биотопната дървесина и изсичане на горите във фаза на старост. Влошаване на санитарното състояние при липса на отгледни сечи. Затруднено възобновяване при недопускане или изваждане на мъртвата дървесина в горите.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Смърчовите гори разположени около горната граница на гората са чисти, едноетажни в редки случаи единично участва и бялата мура. Дървостойките са с групов строеж и оформят горната граница на гората. В резултат на суровите климатични условия възобновителните процеси са затруднени и обикновено изискват дълъг период от време. Проучванията показват, че в голяма част от случаите възобновяването се появява върху или в близост до мъртва дървесина. Специфичните микроклиматични особености създават условия за периодична поява на ветровали, които засягат различни по размер територии и нанасят поражения на горите, независимо от структурата им. В тази връзка, поддържането на неравномерна хоризонтална и вертикална структура в насажденията, с наличие на групово или единично разположени възобновителни петна е предпоставка за бързо възстановяване на гората след подобни природни нарушения.

Поради фактът, че този тип гори имат изцяло защитно значение се препоръчва да не се извеждат лесовъдски мероприятия. В случаите, когато се налага провеждане на лесовъдски дейности, те трябва да имитират естествената динамика и възобновителните процеси на този тип гори. Задължително се запазва груповата структура на насажденията. Прилагат се групово-постепенна и групово-изборна сечи с дълъг възобновителен период. Задължително е осигуряването на лежаща мъртва дървесина, която е минимум 5% от запаса на насаждението. Не се препоръчват изкуствено залесяване в отворените пространства.

Смърчовите насаждения са изключително подходящи за прилагане на изборните форми на стопанство и сечи с дълъг възобновителен период, които да осигурят неравномерната им пространствена структура. Да се ограничи прилагането на постепенната сеч освен когато целта е постигане на

разнообразие на местообитания на ниво ландшафт. Отгледните мероприятия трябва да се извършват навреме за да се подобри устойчивостта на младите насаждения. При планирането и извеждането на лесовъдските мероприятия да се осигури представянето на различните фази в развитието на смърчовите гори.

Основна цел при стопанисването е да се поддържа неравномерна възрастова структура на насажденията. Смърчовите гори са най-често засяганите от ветровали насаждения на територията на стопанството. Поддържането на изборна структура на горите е предпоставка за по-бързо възстановяване на горската растителност след преминаване на ветровал.

Важен елемент за възобновяване на насажденията е мъртвата дървесина и топлинния режим. Смърчовият подраст се появява по разлагаща се дървесина или около стари дънери, които формират микроповишения, създаващи благоприятен топлинен и влажностен режим за развитие на фиданките. От тази гледна точка при почистване на сечищата, събирането на купчини е най-добре да става върху невъзобновени и зачимени участъци, а не върху дънери.

Особено внимание трябва да се обърне за запазването на насаждения, които са достигнали “фаза на старост” (old growth forests). Да се осигури запазването на ключови елементи на биоразнообразието – острови на старостта, дървета с хралупи, зони на спокойствие и т.н.

G3.62 (*Pinus peuce*) woods / Гори от бяла мура (*Pinus peuce*)

Бялата мура е балкански ендемит и терциерен реликт. Тя формира монодоминантни и смесени горски фитоценози главно на горната горска граница във високите планини на България (1800-1900 до 2100-2200 m надм. вис.), макар видът да има голям вертикален ареал - от около 1150 до към 2500 m надм. вис. Бялата мура е пластичен вид в изискванията си към абиотичните условия, в които може да расте. Най-често неговите екологични характеристики са между тези на белия бор и смърча. Ограниченият фитоценозен ареал показва, че местообитанията, в които бялата мура намира оптимални условия за развитие и при които достига доминантни и едификаторни функции са на горната граница на горите. Предпочитаната скална основа е силикат, макар че може да расте и на варовикови и мраморни скали. Преобладават тъмноцветните горски почви и по-ограничено хумусно-карбонатните или кафявите почви. Изложението е без значение. В Пирин и малко по-слабо изразено в Рила, бялата мура формира горната горска граница на всички изложения. Фитоценози на бяла мура има върху различни по мощност и овлажнение почви, но в доминираща част от съобществата в съвременната растителна покривка те са добре развити, дълбоки, умерено богати на минерални и органични вещества, постоянно умерено влажни и добре аерирани. Като правило почвите са силно каменисти, свидетелство за напреднал сукцесионен стадий в развитието на бяломуровите съобщества върху вече овладени от растителността каменни полета. На варовик или мрамор почвите са по-сухи и бедни. Монодоминантните фитоценози са по-малко от тези с участие на други дървесни видове, основно смърч и бял бор в различни съотношения. Главно при по-малка надморска височина, смесените дървостои включват ела, бук, черна мура. На места под короните на дървостоя има етаж от клек. Приземните етажи се изменят главно по отношение на обилието на един или друг вид от една и съща група навсякъде, в зависимост от пълнотата на дървостойте. Основни видове са *Calamagrostis arundinacea*, *Luzula sylvatica*, *Moehringia pendula*, *Vaccinium myrtillus*. По-ограничено обилие имат *Euphorbia amygdaloides*, *Deschampsia flexuosa*, *Melampyrum sylvaticum*. Често срещани са и *Luzula luzuloides*, *Oxalis acetosella* (рядко доминира), *Vaccinium uliginosum*, *Geranium macrorrhizum* (доминира в някои от по-ранните стадии на формиране на ценозите върху каменни полета), *Festuca valida*, *Festuca penzesii*, *Sesleria coerulans* (в дървостои с по-ниска пълнота, последните два вида само в Пирин, върху варовик или мрамор) (Русакова 2015).

Този тип гори са включени в Червена книга на Р. България том. 3 Природни местообитания с категория “застрашено местообитание” (Бисерков и др. /ред./ 2015).

Местообитанието е установено в следните подотдели: 659 к1, 659 л1, 659 м1, 660 о, 662 п, 662 р, 696 д, 708 а, 708 и, 709 ж, 733 ю, 739 з, 739 н, 776 л, 776 н.

Бялата мура е с изкуствен произход, но наличието на отделни дървета на Витоша с естествен произход предполага, че мурови гори е имало в миналото. Създадените култури могат да се приемат за възстановено местообитанието.

ЗАПЛАХИ

Фрагментацията, поддържане на хомогенни структури, извеждане на биотопната дървесина и изсичане на горите във фаза на старост. Влошаване на санитарното състояние при липса на отгледни сечи.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

В зависимост от условията на месторастене бялата мура формира чисти или смесени насаждения. Предвид изразената светлолюбивост на вида, за запазване на участието му в насажденията, е необходимо прилаганите лесовъдски системи да осигуряват достатъчно открито пространство. В същото време практиката показва, че наличието на защита от околния дървостой влияе благоприятно на възобновителните процеси. В тази връзка особено подходящо е групово-постепенната сеч с размери на възобновителните пространства между 25-30 метра. Отгледните мероприятия трябва да се извършват навреме за да се подобри устойчивостта на младите насаждения. При планирането и извеждането на лесовъдските мероприятия да се осигури представянето на различните фази в развитието на муровите гори.

Да се осигури запазването на ключови елементи на биоразнообразието – острови на старостта, дървета с хралупи, зони на спокойствие и т.н.

Предприемане на мерки свързани с подобряване на охраната на горите и пожарната безопасност, както и забрана за намаляването на териториите с цел инфраструктурни и други проекти.

G4.6 Mixed [Abies] - [Picea] - [Fagus] woodland /Смесени широколистно-иглолистни гори със задължително участие на обикновен бук (*Fagus sylvatica*) и/или обикновена ела (*Abies alba*) и/или обикновен смърч (*Picea abies*)/

Смесени широколистно-иглолистни гори със задължително участие на обикновен бук (*Fagus sylvatica*) и/или обикновена ела (*Abies alba*) и/или обикновен смърч (*Picea abies*). Смесените буково-иглолистни гори имат фрагментарно разпространение в пояса на иглолистните гори във височинния диапазон 1000-1500 m (1800). Почвите са кафяви горски. Най-голямо разпространение имат в Рило-Родопския масив, районът с най-широко разпространение на иглолистни гори на Балканския полуостров. В тревия етаж най-често участват *Aremonia agrimonoides*, *Dentaria bulbifera*, *Dryopteris filix-mas*, *Epilobium montanum*, *Euphorbia amygdaloides*, *Geranium robertianum*, *Hieracium murorum* gr., *Lamiaeum galeobdolon*, *Luzula luzuloides*, *L. sylvatica*, *Mycelis muralis*, *Poa nemoralis*, *Veronica chamaedrys*, *Viola reichenbachiana*. Интразоналният характер на тези гори се потвърждава чрез участието на видове от иглолистните гори като *Melampyrum sylvaticum*, *Moehringia pendula*, *Sorbus aucuparia*, и др. Имали са по-широко разпространение в България през атлантическия период, когато климатът е бил по-благоприятен в сравнение с наши дни.

На територията на ДГС „Самоков“ местообитанието е установено в подотдели 266 х, 304 о, 317 а, 335 б, 573 и, 573 щ, 600 т, 603 е, 604 г, 606 н, 609 в, 609 г, 610 б, 611 д, 611 з.

ЗАПЛАХИ

Фрагментацията, поддържане на хомогенни структури, извеждане на биотопната дървесина и изсичане на горите във фаза на старост. Влошаване на санитарното състояние при липса на отгледни сечи.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

В тези изключително продуктивни гори трябва да се прилагат лесовъдски системи, които да запазят смесеният им характер. Подходящи са изборната, групово-изборната, групово-постепенна и неравномерно-постепенната. Трябва да се ограничи максимално прилагането на постепенната сеч, защото тази лесовъдска система не води до запазване на смесения характер. Отгледните мероприятия трябва да се извършват навреме за да се подобри устойчивостта на младите насаждения. В насажденията с по-високо участие на бук, при извеждане на сечите да се отстраняват предимно букови дървета. При наличие на подраст от иглолистни (смърч, ела) под склопа да се отворят прозорци още при отгледните сечи с цел поддържане на смесен състав.

При планирането и извеждането на лесовъдските мероприятия да се осигури представянето на различните фази в развитието на насажденията.

Да се осигури запазването на ключови елементи на биоразнообразието – мъртва дървесина, острови на старостта, дървета с хралупи, зони на спокойствие и т.н.

G3.16. Moesian [*Abies alba*] forests. Монодоминантни гори на обикновена ела (*Abies alba*).

Горите от обикновена ела (*Abies alba* subsp. *alba*) имат ограничено разпространение в планините на България. Вертикалната им амплитуда е повече от 1500 m (450 2000 m надм. вис.), като оптимумът им на развитие е между 1000 и 1700 m надм. вис. Заемат най-често долните части на склонове със северно изложение в падини и дълбоки долове, където овлажняването на почвите и въздуха е относително високо. Скалната основа е по-често силикатна, рядко алкална. Еловите гори се развиват най-често върху дълбоки,

влажни, богати и много богати, кисели и слабо кисели, добре дренирани и аерирани кафяви горски почви и тъмноцветни планинско горски почви. Извън тези оптимални характеристики на местообитанията, елата расте при различни топографски, климатични, хидроложки, петрографски и почвени условия, които намират израз в голямото разнообразие във флорния състав на отделните фитоценози.

Монодоминантните гори на обикновената ела все повече се превръщат в изчезващи реликтни фитоценози. По широко разпространение имат смесените гори, като най често в тях освен обикновена ела участват още обикновен смърч (*Picea abies*) и обикновен бук (*Fagus sylvatica*). Съотношението между трите вида се мени в различни етапи от тяхната синдинамика. Освен смърч и бук, съедификатори на елата значително по рядко са белият (*Pinus sylvestris*) и черният бор (*Pinus nigra* subsp. *pallasiana*), бялата (*Pinus peuce*) и черната мура (*Pinus heldreichii*), обикновеният явор (*Acer pseudoplatanus*) и др. Храстов етаж липсва, спорадично се срещат *Corylus avellana*, *Daphne mezereum*, *Lonicera nigra*, *L. xylosteum*, *Rosa pendulina*, *Rubus idaeus*.

В тревния етаж доминират видове, характерни за европейските широколистни мезофилни гори: *Aegopodium podagraria*, *Athyrium filix femina*, *Cardamine pectinata*, *Dentaria bulbifera*, *Dryopteris filix mas*, *Euphorbia amygdaloides*, *Galium odoratum*, *Glechoma hederacea*, *Lamiastrum galeobdolon*, *Mycelis muralis*, *Sanicula europaea*, *Soldanella chrysostricta*, *Luzula luzuloides*, *L. sylvatica*, *Oxalis acetosella*, *Vaccinium myrtillus*, *Rhytidiadelphus triquetrus* и др. (Димитров и Русакова 2015).

, *Vaccinium myrtillus*, *Rhytidiadelphus triquetrus* и др. (Димитров и Русакова 2015).

Този тип гори са включени в Червена книга на Р. България том. 3 Природни местообитания с категория "застрашено местообитание" (Бисерков и др. /ред./ 2015).

На територията на ТП ДГС „Самоков“ местообитанието е установено в следните подотдели: 401 р, 605 д, 605 е, 605 ж, 605 л, 605 м, 605 н, 711 к, 712 л, 713 ж, 713 и, 713 н, 713 п, 713 с, 720 в, 728 ц, 732 к, 737 б, 737 х, 737 ц, 737 ч, 738 б.

ЗАПЛАХИ

Фрагментацията, поддържане на хомогенни структури, изваждане на биотопната дървесина и изсичане на горите във фаза на старост. Влошаване на санитарното състояние при липса на отгледни сечи.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Подходящи са изборните форми на стопанство и сечи с дълъг възобновителен период, които да осигурят неравномерната им пространствена структура. Монодоминантната структура да не се възприема като климаксно състояние, а да се търсят възможности за разнообразяване на дървесния състав. Да се ограничи прилагането на постепенната сеч освен когато целта е постигане на разнообразие на местообитания на ниво ландшафт. Отгледните мероприятия трябва да се извършват навреме за да се подобри устойчивостта на младите насаждения. Подходяща е лесовъдската система на изборната сеч. Сенкоиздръжливостта на вида, е причина тези гори да са едни от най-подходящите за водене на изборни сечи. Създаването на разновъзрастни гори, осигурява устойчивост на насажденията и възможност за бързо възстановяване при настъпване на големи природни нарушения (ветровали). При планирането и извеждането на лесовъдските мероприятия да се осигури представянето на различните фази в развитието на еловите гори.

Да се осигури запазването на ключови елементи на биоразнообразието – острови на старостта, дървета с хралупи, зони на спокойствие и т.н.

Гори във фаза на старост (Old growth forests)

Според определението за Гори във фаза на старост (ГФС) в Националния FSC стандарт, **ГФС са гори в последната фаза от развитието си, в които дървостоят е достигнал значителна възраст, не е съществено повлиян от едроплощни природни нарушения антропогенни въздействия и се характеризира с неравномерна пространствена и възрастова структура; наличие на стари живи дървета с диаметри близки до максималните за съответния дървесен вид и месторастене; стоящи и паднали големи мъртви дървета в различни фази на разлагане.**

Горите във фаза на старост (ГФС), със своята специфична структура и функционалност, са местообитание на комплекс от видове от различни екологични и таксономични групи. Поради ограничените знания за тях все още не може да се определи колко от проучените видове са свързани единствено с тези гори, но определено може да се каже, че много видове намират в тях оптимални условия за съществуване. Нещо повече, при сравняване на ГФС и по-млади гори са отчетени съществени разлики във видовия състав и обилието, което е показател за уникалността на тези екосистеми.

Необходимо е най-малко 5% от територията на горскостопанската единица да бъдат отделени като насаждения за осигуряване на гори във фаза на старост. Особено подходящи за тази цел са естествени насаждения с възраст над 100 години, които не са били обект на стопанска дейност. При отсъствие на достатъчно представителност на определени типове насаждения, както при пространствено разположение, когато се фрагментират естествени насаждения, в тази група гори могат да бъдат включени и горски култури. Препоръчително е горите във фаза на старост да бъдат относително равномерно разпределени на територията, като площта на един комплекс от стари гори да бъде не по-малко от 40 ха. По възможност трябва да се осигури и свързаността на тези комплекси с коридори, които също са съставени от ГФС.

За да може да достигнат характеристиките на горите във фаза на старост определените насаждения трябва да се оставят на естествената им динамика. В тях не се допуска лесовъдска намеса и извличане на дървесина, освен в случаите на големи природни нарушения /ветровали и каламитети на площи заемащи над 50 % от ГФС/. Друго изключение от това правило са горските култури. В тях са необходими лесовъдски намеси, които да подпомогнат устойчивостта на тези насаждения и процеса на диференциация на структурата им.

Приблизително 160 до 230 години са нужни за да се формира гора със характеристики на гора във фаза на старост. Трансформацията от зрели гори към гори във фаза на старост е постепенна и продължителността ѝ зависи много от дървесния състав (видовете достигат за различно време пределна физиологична възраст), условията на месторастене (периодът е по-кратък на добри месторастения, отколкото на бедни) и първоначалната структура на насажденията (при хомогенна структура е по-бавно в сравнение с хетерогенната).

На територията на ТП ДГС „Самоков“ гори във фаза на старост са определени за отдели/подотдели: 38-н, 46-г, 46-е, 46-и, 100-п, 100-у, 102-з, 108-п, 108-ч, 121-ф, 148-г, 148-и, 148-п, 153-в, 177-н, 177-с, 177-у, 177-х, 184-р, 185-ц, 186-т, 198-в, 198-з, 285-г, 319-о, 319-р, 320-ж, 320-з, 320-м, 320-о, 320-с, 323-е, 323-з, 355-в, 355-г, 355-м, 355-н, 355-п, 355-р, 358-г, 359-а, 359-в, 359-г, 359-ж, 359-к, 359-п, 359-р, 528-н1, 528-ю, 540-л, 540-р, 548-з1, 548-и2, 548-ф2, 548-ш1, 631-м, 631-н, 642-з, 642-и, 642-м, 642-н, 642-о, 644-я, 658-а, 658-б, 658-г, 658-ж, 658-л, 658-н, 732-а, 732-о, 736-р, 736-с, 736-ч, 738-д, 738-ж, 739-а, 739-д, 739-к, 739-л, 739-м, 748-а, 748-б, 748-д, 748-е, 748-ж, 765-д, 775-ж, 775-м, 776-а, 780-г, 780-е, 780-ж, 780-п, 811-п, 811-т, 812-о, 813-т, 319-а, 320-а, 572-о, 709-д, 733-я, 737-а, 738-в, 738-е, 738-з, 739-б, 739-в, 739-г, 739-е, 762-д, 762-е, 762-ж, 763-г, 738-а, 738-б, 603-е, 604-г, 659-з1, 659-и1, 659-л1, 659-м1, 660-о, 662-р, 708-и, 708-к, 757-в, 757-г, 757-з, 757-л, 757-н, 757-п, 757-с, 757-ф, 38-а, 75-а, 108-о, 108-ц, 186-ч, 320-г, 339-в, 441-н1, 441-п1, 487-д, 488-о, 488-ф, 488-ц, 488-ш, 488-ю, 489-о2, 490-а, 490-л, 493-с, 495-в1, 495-х, 501-г, 501-н, 501-с, 502-у, 503-и, 504-л, 505-о, 505-ш, 508-п, 511-з, 512-г, 513-р, 513-у, 515-ш, 516-ш, 516-я, 518-з, 518-к, 518-у, 520-б1, 520-е, 520-з, 520-н1, 522-а, 522-ж, 522-и, 522-н, 524-з1, 524-р, 524-ф, 526-в, 526-ж, 528-е1, 528-л, 528-л1, 528-н, 528-ш, 529-у1, 529-ф1, 529-ц1, 529-ч1, 529-щ1, 530-а, 531-р, 536-б, 536-в, 536-ж, 536-л, 536-м, 538-ч, 542-л, 543-е, 556-б, 561-х, 566-л1, 566-п1, 568-л, 570-ц, 488-у, 488-х, 488-ш, 500-д, 500-н, 501-е, 506-с, 514-в, 515-ж, 515-с, 524-г1, 542-к, 561-а, 37-б, 37-в, 37-г, 37-е, 37-ж, 37-л, 37-у, 37-а2, 37-б2, 510-н, 510-о, 514-д, 514-е, 514-и, 515-п, 515-т, 518-н, 518-о, 518-с, 518-х, 518-ц, 518-ш, 519-л, 520-я, 520-в1, 520-ж1, 520-з1, 520-и1, 520-о1, 520-с1, 522-к, 522-м, 522-п, 522-т, 522-у, 523-а, 523-б, 523-в, 523-г, 523-д, 524-я, 524-ж1, 524-и1, 524-к1, 526-щ, 529-н, 536-а, 538-а, 538-к, 538-о, 539-б, 539-р, 540-д, 541-а, 542-д, 169-м, 173-п, 321-а, 785-з, 219-г, 334-б, 333-з, 333-и, 333-к, 334-ж, 510-ч, 810-е, 811-р, 811-с.

Общата площ на отделените гори във фаза на старост е 1423.2 ха, което представлява 5.1% от залесената площ на стопанството.

Представителни образци

На територията на ТП ДГС „Самоков“ представителни образци (извън списъка с ГФС) са определени за отдели/подотдели:

15-в, 15-и1, 15-я, 16-а1, 16-ш, 16-щ, 17-о1, 17-р, 17-р1, 18-г1, 18-е1, 18-ф, 20-у, 20-х, 26-т1, 26-ц1, 26-ю1, 42-р, 44-ш, 44-щ, 46-ж, 75-ж, 75-з1, 82-е, 87-с, 87-я, 89-в, 93-з, 95-н, 95-о1, 95-с, 96-ж1, 96-о1, 99-н, 100-с, 101-з, 101-р, 105-м, 105-о, 105-т, 105-у, 106-б1, 108-м, 113-п, 114-р, 117-в, 120-н, 121-х, 123-р, 126-ж, 126-з, 131-к, 133-с, 136-м1, 136-н1, 136-о1, 136-п, 136-п1, 136-р1, 136-с1, 136-т, 136-т1, 137-и, 140-к, 143-в, 170-ц, 171-а, 172-з, 194-в, 194-и, 194-р, 195-ж1, 195-з1, 195-и, 195-н, 195-о, 195-п, 195-с, 195-ф, 195-ц, 195-ш, 195-ю, 196-и1, 196-л, 197-н, 204-с, 208-ф, 211-а, 213-н2, 213-о2, 213-с, 213-с1, 213-т2, 213-у, 213-ф2, 214-а1, 214-с,

215-м, 222-а1, 222-г1, 222-и1, 239-и, 240-а1, 240-с, 240-т, 241-д2, 241-л1, 241-ц1, 241-я, 247-ж, 247-о, 248-а, 248-ж, 248-и, 248-х, 250-и, 254-е, 254-ж, 254-м, 255-п1, 255-ч, 260-н, 260-п, 260-ю, 261-к, 261-с, 262-а1, 262-б1, 265-ж, 270-в, 270-ж, 270-з, 270-з1, 270-и, 270-к, 270-к1, 270-л1, 270-м1, 270-о, 270-п1, 270-р, 270-р1, 270-с, 270-у1, 270-х1, 270-ч, 270-ч1, 270-я, 289-г1, 289-е1, 290-л, 290-н, 290-р, 308-з, 308-с, 308-у, 315-б, 315-г, 315-з, 315-с, 315-у, 322-г, 323-ж, 342-д, 343-з, 343-к, 355-ж, 355-з, 355-к, 379-г, 379-и, 382-г, 383-в, 384-а, 384-р, 394-б1, 394-д1, 401-з, 421-х, 422-г, 434-з1, 434-ю, 437-г, 437-е, 441-з, 442-л1, 526-д, 581-с, 581-у, 585-и, 586-п, 591-л1, 591-о1, 591-у1, 592-а4, 592-л1, 592-м, 592-о5, 592-т, 592-у2, 592-х, 592-ю4, 596-к, 596-л, 609-а, 617-г, 617-м, 617-н, 617-о, 617-р, 618-а, 618-в, 618-к, 618-ф, 618-ц, 619-б, 619-з, 619-к, 620-ж, 620-з, 620-о, 621-б, 621-в, 623-с, 626-е, 627-а, 627-б, 628-х, 647-б, 647-г, 647-ж, 647-с, 647-ф, 649-д, 652-д, 653-ж, 653-т1, 653-ф1, 653-ц1, 653-ч1, 653-щ1, 653-я1, 691-а1, 695-ж, 698-б, 807-е, 808-б, 808-в, 810-г, 811-б, 811-ж, 811-ф, 812-д, 812-е, 812-и, 815-ж, 816-с, 617-з, 617-и, 617-ф, 630-в1, 630-г1, 658-е, 689-а, 695-з, 695-ю, 698-р, 708-д, 733-у, 738-г, 739-ж, 742-з, 742-и, 742-п, 818-е, 819-в, 819-и, 819-о, 820-з, 820-и, 820-п, 820-с, 824-ц, 828-е, 828-ж, 828-з, 828-м, 835-ф, 836-в, 266-х, 573-и, 573-щ, 610-б, 739-з, 739-н, 45-а, 108-и, 153-а, 153-г, 204-ф, 230-в, 230-г1, 238-о, 238-щ, 239-в1, 239-т, 240-л, 246-щ, 246-ю, 249-ф, 251-ф, 261-ф, 262-щ, 339-а, 339-ж, 358-е, 358-з, 358-и, 359-и, 487-а, 487-о, 500-г, 513-а, 513-л, 516-п, 516-с, 518-м, 526-а, 526-з, 527-а, 527-б, 529-л1, 530-п, 531-л, 532-и, 537-н, 538-р, 538-ф, 538-ш, 553-е, 553-и, 553-т, 556-а, 556-ж, 556-с, 561-т1, 563-з, 564-п, 566-р, 566-х1, 569-б, 581-в, 602-б, 602-в, 602-о, 658-д, 126-у, 224-н, 226-з, 230-х, 541-б, 559-с, 578-р, 122-б1, 122-о, 126-т, 127-б, 130-е, 131-в, 131-г, 132-в, 132-г, 132-ж, 18-и1, 18-ц1, 228-д, 497-в, 497-г, 509-л, 510-а, 510-с, 514-к, 525-з, 526-ч, 526-я, 532-а, 534-д, 539-о, 544-а, 23-б, 23-с, 24-о1, 24-п1, 24-р1, 191-в, 191-г, 192-а, 192-б, 192-в, 192-г, 192-д, 193-а, 193-б, 193-г, 193-е, 193-ж, 193-и, 193-л, 193-н, 193-о, 534-л, 336-ф, 339-б, 339-д, 512-е, 516-т, вкл. за възстановяване: 23-з, 76-д, 121-а2, 170-в, 170-х, 179-з, 191-б, 214-щ, 217-б, 226-п, 226-р, 226-у, 238-ж, 252-д, 267-е, 271-т, 367-к, 416-т, 434-я1, 495-т, 506-к, 506-т, 529-т, 535-а, 553-д, 556-п, 560-б, 561-ц, 562-м, 588-д1, 588-е1, 588-ж1, 588-з1, 588-щ, 604-в, 609-д, 609-е, 609-о, 609-п.

Общата площ на отделените представителни образци (вкл. гори във фаза на старост) е 2830.9 ха, което представлява 10.1% от залесената площ на стопанството.

Съгласно Индикатор 6.5.5. от Националния FSC стандарт се изисква определяне на представителни образци на естествените екосистеми, покриващи минимум 10% от площта на ГСЕ. В тях не се допускат горскостопански дейности, освен дейности за възстановяване до състояние близко до естественото на деградирани екосистеми (напр. трансформация на иглолистни култури в естествени широколистни гори). В допълнение или като част от определените представителни образци се включват и определените по-горе ГФС.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

В насажденията, отделени като гори във фаза на старост, не се **не се допуска лесовъдска намеса и извличане на дървесина**, освен в случаите на големи природни нарушения /ветровали и каламитети на площи заемащи над 50% от площта ГФС.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 3

Мониторингът на ГВКС 3 включва извършване на периодични наблюдения и анализ на състоянието им, чрез теренни наблюдения и разработване и прилагане на отделна програма за всеки вид гора.

1. Програмата за мониторинг трябва да бъде разработена със стандартни оперативни процедури, които да включват ясни индикатори, подходящи за целите на стопанисване. Тя може да се провежда веднъж или повече годишно, ако е необходимо сезонно отчитане, т.е. ако в горскостопанската единица настъпват значими събития само през определени месеци.

2. При теренната работа да се извършва наблюдение на показатели като жизненост на отделните дървета, структура на насаждението, здравословно състояние, наличие на дегенеративни процеси, честотата, размери и разположение на празните пространства, нивата на фрагментация, базовата територия, наличието на сукцесия и нейната посока и т.н. и/или интерпретация на дистанционно получени данни.

3. Трябва да се установят заплахите за видовете гори с ВКС 3 и доколко сериозни са те, и да се определят мерките, които трябва да се вземат за намаляването им.

4. За успешно прилагане на процедурите по мониторинг е необходимо обучение на персонала, участващ в горскостопанските мероприятия, което трябва да запознае всички с ограниченията предизвикани от наличието на ВКС и мерките за неговото опазване.

5. При извършване на мониторинга може да се окаже, че плановете за управление не отразяват реалното състояние на горите, заплахите и тенденциите. В такъв случай трябва да се потърси съвет от специалисти, които да определят дали има пропуски в плановете и дали досегашния модел на стопанисване е критичен за опазването на вида екосистема. При установяване на необходимост от промяна към по-строг режим на стопанисване, териториите с наличие на ВКС 3 могат да бъдат включени в План за действие за опазване на биоразнообразието в рамките на по-голям ландшафтен обект или могат да бъдат включени в защитени територии.

ВКС 4. ЕКОСИСТЕМНИ УСЛУГИ ОТ КРИТИЧНО ЗНАЧЕНИЕ. ОСНОВНИ ЕКОСИСТЕМНИ УСЛУГИ ОТ КРИТИЧНО (НЕЗАМЕНИМО) ЗНАЧЕНИЕ В ОПРЕДЕЛЕНИ СИТУАЦИИ ВКЛ., ОПАЗВАНЕ НА ВОДОСБОРИ И КОНТРОЛ НА ЕРОЗИЯТА НА УЯЗВИМИ ПОЧВИ И СКЛОНОВЕ.

Тази ВКС се отнася до важните екологични функции на стопанисваната гора. Определени са следните компоненти:

- Гори представляващи единствени източници на питейна вода
- Гори от решаващо значение за водосбора
- Гори с решаващо противоерозионно значение
- Гори с пожарозащитни функции
- Гори с решаващо значение за земеделието и рибарството

На територията на ТП ДГС "Самоков" са представени почти всички типове гори от определението за ВКС 4. Определянето на тези консервационни стойности е извършено по данни от лесоустройствения проект и проведени интервюта с горските служители и местните заинтересовани страни. За всяка една от идентифицираните ВКС-та за територията на ТП ДГС "Самоков" са разписани конкретни мерки за стопанисване и мониторинг.

ВКС 4.1 ГОРИ – ЕДИНСТВЕНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ПИТЕЙНА ВОДА

В България за ГВКС се считат всички ГТ попадащи в рамките на санитарно-охранителните зони 1 и 2 на източници за питейно-битово водоснабдяване, определени по реда на Наредба 3 от 2000 г. За ВКС се считат също и ГТ попадащи в близост до източници за питейно - битово водоснабдяване, но без определени официални СОЗ, когато те са територии, включващи реката и крайбрежните заливаеми ивици на разстояние от 3500 м над водовземането и 50 м под него с широчина не по-малка от 1500 м от двете страни на реката.

За територията на ТП ДГС "Самоков" в тази консервационна стойност попадат следните отдели и подотдели, обособени с цел снабдяване на населените места с вода за питейно-битови нужди. Включените горскостопански единици са определени въз основа на интервюта с персонала на стопанството.

Санитарно-охранителна зона около водоизточник на подземни води – каптаж „Ело“:

Тази вододайна зона е определена със заповед № СОЗ-33 от 27.12.2004 година на Министерство на околната среда и водите, Басейнова дирекция – Дунавски район за питейно-битово водоснабдяване на с.Алино – землище с.Алино с ЕКАТТЕ 00391, Община гр.Самоков, Софийска област:

- Пояс I – подотдел: 380 з1;
- Пояс II – подотдел: 380 ж1;
- Пояс III – подотдели: 380 е1, и1, м1;

Защитна ивица река:

37 б2, 84 р, 84 с, 85 а, 89 п, 89 т, 89 у, 89 ц, 89 я, 89 а1, 89 в1, 89 д1, 89 з1, 167 а, 167 г, 167 ш, 167 ю, 167 з, 168 б, 168 в, 168 г, 168 д, 168 е, 168 1, 168 2, 168 3, 168 4, 168 5, 168 6, 169 а, 169 в, 169 г, 169 е, 169 л, 169 м, 169 н, 169 1, 178 а, 178 в, 178 г, 178 д, 178 з, 178 и, 178 м, 178 н, 178 о, 178 п, 178 р, 178 с, 178 1, 178 2, 179 а, 179 б, 179 в, 179 д, 179 з, 179 м, 179 н, 179 п, 179 ц, 179 ч, 179 ю, 179 а1, 179 в1, 179 з1, 179 л1, 179 н1, 179 п1, 179 с1, 179 1, 179 2, 179 3, 179 4, 179 б, 180 а, 180 б, 180 г, 180 д, 180 е, 180 и, 180 л, 180 н, 180 т, 180 ф, 180 ц, 180 ш, 180 б1, 180 г1, 180 ж1, 180 к1, 180 л1, 180 м1, 180 н1, 180 1, 180 2, 180 4, 180 5, 181 х, 181 ц, 181 ч, 181 2, 181 3, 195 ш, 195 щ, 195 ю, 195 я, 195 а1, 195 в1, 195 1, 196 б, 196 в, 196 г, 196 д, 196 е, 196 ж, 196 з, 196 и, 196 к, 196 л, 196 м, 196 н, 196 о, 196 п, 196 р, 196 с, 196 т, 196 у, 196 ф, 196 х, 196 ц, 196 ч, 196 ш, 196 ю, 196 я, 196 а1, 196 б1, 196 г1, 196 д1, 196 е1, 196 ж1, 196 и1, 196 к1, 196 л1, 196 м1, 196 н1, 196 о1, 196 п1, 196 р1, 196 с1, 196 1, 196 2, 196 3, 196 4, 196 5, 205 а, 205 б, 205 в, 205 г, 205 д, 205 е, 205 ж, 205 з, 205 и, 205 к, 205 л, 205 м, 205 н, 205 о, 205 п, 205 р, 205 с, 205 т, 205 у, 205 х, 205 ц, 205 ч, 205 ш, 205 щ, 205 ю, 205 я, 205 а1, 205 б1, 205 в1, 205 г1, 205 д1, 205 е1, 205 1, 206 ю, 206 я, 206 а1, 206 б1,

206 в1, 206 г1, 206 д1, 206 ж1, 206 з1, 206 и1, 206 к1, 206 м1, 206 н1, 206 о1, 206 п1, 206 4, 206 5, 206 6, 206 7, 206 8, 206 9, 206 10, 206 11, 206 12, 206 б, 206 в, 206 н, 206 о, 206 п, 207 а, 207 б, 207 в, 207 г, 207 ж, 207 з, 207 и, 207 л, 207 м, 207 н, 207 с, 207 т, 207 у, 207 х, 207 ц, 207 ч, 207 щ, 207 я, 207 а1, 207 г1, 207 е1, 207 ж1, 207 р1, 207 а2, 207 о2, 207 п2, 207 с2, 207 х2, 207 1, 207 и1, 207 л1, 210 п, 210 т, 210 ч, 210 ш, 210 щ, 210 ю, 210 б1, 210 д1, 210 е1, 210 ж1, 210 к1, 210 л1, 210 н1, 210 о1, 210 р1, 210 с1, 210 т1, 210 у1, 210 ф1, 210 ц1, 210 ш1, 210 ю1, 210 1, 210 2, 210 в2, 211 г, 211 д, 211 е, 211 ж, 211 з, 211 и, 211 к, 211 л, 211 м, 211 н, 211 о, 211 п, 211 с, 211 т, 211 у, 211 ф, 211 х, 211 ц, 211 ч, 211 ш, 211 ю, 211 д1, 211 е1, 211 з1, 211 и1, 211 к1, 211 л1, 211 м1, 211 о1, 211 р1, 211 с1, 211 у1, 211 ф1, 211 х1, 211 2, 211 4, 211 а, 211 б, 211 1, 213 р1, 213 у1, 213 н3, 213 п3, 213 р3, 213 с3, 213 т3, 213 у3, 218 а, 218 б, 218 1, 219 а, 219 б, 219 в, 219 г, 219 д, 219 е, 219 ж, 219 з, 219 и, 219 к, 219 л, 219 м, 219 н, 219 о, 219 п, 219 р, 219 с, 219 т, 219 у, 219 ф, 219 х, 219 1, 219 2, 286 б, 286 в, 286 л1, 286 м1, 286 25, 286 26, 286 м1, 287 у1, 287 ф1, 340 а, 340 з, 340 и, 340 к, 340 м, 340 1, 340 2, 340 3, 344 а, 344 б, 344 в, 344 г, 344 д, 344 е, 344 ж, 344 з, 344 и, 344 к, 344 л, 344 м, 344 н, 344 о, 344 1, 344 2, 344 3, 345 д, 345 е, 345 ж, 345 к, 345 п, 345 т, 345 у, 345 2, 345 4, 346 в, 346 г, 346 д, 346 и, 346 к, 346 п, 346 с, 346 т, 346 ф, 346 1, 346 2, 346 3, 346 4, 346 5, 346 б, 347 а, 347 д, 347 1, 347 2, 347 3, 348 б, 348 1, 349 у, 351 а, 351 б, 351 в, 351 г, 351 з, 351 к, 351 2, 352 а, 352 в, 352 д, 352 1, 352 2, 353 ж, 353 и, 353 н, 353 о, 353 р, 353 у, 353 ф, 353 ц, 353 ш, 353 1, 353 2, 354 к, 354 ц, 354 ч, 354 ш, 354 щ, 354 в1, 355 л, 355 м, 355 н, 355 о, 355 р, 355 с, 355 х, 364 а, 364 ж, 364 з, 364 т, 364 ф, 364 х, 364 ц, 364 ш, 364 2, 364 к, 364 ч, 364 щ, 364 я, 364 б1, 364 е1, 364 к, 367 б, 367 в, 367 1, 368 а, 368 б, 368 з, 368 и, 369 б, 370 е, 370 ж, 370 з, 370 и, 370 р, 370 с, 370 т, 370 у, 370 ф, 370 х, 370 ц, 370 ш, 370 1, 370 2, 370 3, 371 с, 371 т, 371 у, 378 а, 378 б, 378 к, 378 л, 378 м, 378 н, 378 п, 378 р, 378 с, 378 1, 378 2, 379 а, 379 в, 379 г, 379 е, 379 ж, 379 з, 379 и, 379 л, 379 м, 379 н, 379 о, 379 р, 379 т, 379 у, 379 ф, 379 х, 379 ц, 379 1, 379 2, 379 3, 379 4, 379 б, 380 п, 380 р, 380 с, 380 1, 380 2, 381 г, 381 д, 381 е, 381 м, 381 н, 402 в, 402 г, 402 д, 402 ж, 402 и, 402 к, 402 л, 402 с, 402 т, 402 ц, 402 ч, 402 ш, 402 щ, 402 1, 402 2, 402 3, 403 а, 403 б, 403 в, 403 г, 403 д, 403 1, 404 в, 404 е, 404 и, 404 к, 404 л, 404 м, 404 о, 404 1, 404 2, 404 3, 404 4, 404 б, 405 б, 405 д, 405 е, 405 ж, 405 л, 405 м, 405 н, 405 п, 405 р, 405 т, 405 ф, 405 х, 405 л1, 405 м1, 405 с1, 405 1, 405 2, 405 3, 405 4, 405 5, 405 6, 406 е, 406 и, 406 1, 420 б, 420 г, 420 д, 421 а, 421 б, 421 в, 421 к, 421 л, 421 м, 421 н, 421 п, 421 р, 421 с, 421 т, 421 у, 421 ф, 421 х, 421 ц, 421 1, 421 2, 421 3, 422 а, 422 г, 422 д, 422 е, 422 и, 422 к, 422 л, 422 т, 422 ф, 422 х, 422 ц, 422 ч, 422 ш, 422 щ, 422 ю, 422 я, 422 а1, 422 б1, 422 в1, 422 г1, 422 е1, 422 1, 422 2, 422 3, 422 4, 422 5, 422 6, 422 7, 423 а, 423 б, 423 в, 423 г, 423 ж, 423 з, 423 м, 423 р, 423 т, 423 у, 423 ц, 423 1, 423 2, 423 3, 423 4, 423 5, 423 6, 424 а, 424 в, 424 к, 424 л, 424 м, 424 о, 424 р, 424 у, 424 х, 424 ц, 424 ч, 424 ш, 424 щ, 424 е1, 424 ж1, 424 з1, 424 к1, 424 м1, 424 н1, 424 о1, 424 п1, 424 р1, 424 1, 424 2, 424 3, 425 а, 425 1, 425 2, 425 г, 426 и, 426 к, 428 б, 428 г, 428 д, 428 3, 428 4, 429 а, 429 б, 429 в, 429 г, 429 д, 429 е, 429 ж, 429 з, 429 м, 429 н, 429 п, 429 р, 429 с, 429 1, 429 2, 429 3, 429 4, 429 5, 429 6, 429 7, 430 б, 430 г, 430 д, 430 и, 430 м, 430 1, 431 в, 431 е, 431 и, 431 к, 431 л, 431 м, 431 с, 431 1, 431 2, 431 3, 431 4, 432 т, 432 у, 432 ф, 432 х, 432 ц, 432 ш, 432 щ, 432 ю, 432 я, 432 в1, 432 г1, 432 д1, 432 7, 432 8, 432 9, 432 10, 433 а, 433 в, 433 г, 433 д, 433 е, 433 ж, 433 з, 433 и, 433 л, 433 м, 433 р, 433 т, 433 у, 433 ш, 433 в1, 433 д1, 433 ж1, 433 и1, 433 л1, 433 о1, 433 п1, 433 р1, 433 1, 433 2, 433 3, 433 4, 433 5, 433 6, 433 16, 434 о, 434 р, 434 я, 434 б1, 434 з1, 434 и1, 434 к1, 434 л1, 434 м1, 434 н1, 434 с1, 434 т1, 434 ф1, 434 х1, 434 ц1, 434 ш1, 434 щ1, 434 ю1, 434 я1, 434 б2, 434 г2, 435 а, 435 в, 435 г, 435 з, 435 м, 435 н, 435 р, 435 т, 435 щ, 435 ю, 435 я, 435 б1, 435 в1, 435 е1, 436 а, 436 е, 436 ж, 436 з, 436 м, 436 н, 436 р, 436 1, 436 2, 436 3, 436 4, 439 а, 439 б, 439 д, 439 ж, 439 з, 439 л, 440 т, 440 ф, 440 с, 586 а, 586 в, 586 г, 586 ж, 586 л, 586 м, 586 о, 586 р, 586 с, 586 х, 586 ц, 586 ч, 586 я, 586 а1, 586 в1, 586 д1, 586 е1, 586 м1, 586 о1, 586 п1, 586 ц1, 586 ч1, 586 ш1, 586 щ1, 586 ю1, 586 а2, 586 в2, 586 3, 586 4, 589 ц, 589 ч, 589 б1, 589 д1, 590 н, 590 у, 590 ф, 590 ш, 590 г1, 590 1, 591 г, 591 б1, 591 в1, 592 а, 609 ф, 642 и, 642 к, 642 о, 642 5, 642 6, 642 7, 642 9, 642 4, 643 с, 643 4, 644 т, 644 у, 644 ф, 644 ю, 644 8, 644 9, 644 х, 644 ц, 644 ч, 644 ш, 644 щ, 644 г1, 644 10, 648 3, 651 ф, 651 я, 651 11, 653 а, 653 б, 653 в, 653 м, 653 н, 664 а, 692 ж, 692 и, 692 1, 750 а, 750 б, 750 е, 750 ж, 750 и, 750 к, 750 л, 750 м, 750 1, 750 5, 750 6, 750 7, 750 10, 750 16, 751 з, 751 1, 751 3, 751 6, 751 11, 751 12, 751 13, 765 а, 765 1, 765 2, 766 а, 766 б, 766 4, 766 5, 774 а, 774 1, 775 а, 777 а, 777 1, 778 а, 778 б, 785 а, 785 б, 785 в, 786 а, 786 б, 786 в, 808 е, 809 г, 809 д, 809 6, 809 7, 809 9, 810 ж, 810 с, 811 с, 812 ф, 812 х, 812 ц, 812 ч, 812 8, 812 9, 812 7, 813 и, 813 к, 813 н, 813 о, 813 п, 813 с, 813 5, 813 6, 815 и, 815 к, 815 л, 815 3, 816 в, 816 г, 816 ж, 816 з, 816 и, 816 с, 816 т, 816 2, 816 6, 817 ж, 817 3, 817 5.

По данни от ГСП - За територията на ТП ДГС "Самоков" в тази консервационна стойност попадат и следните отдели и подотдели, определени като вододайна зона, обособени с цел снабдяване на населените места с вода за питейно - битови нужди (държавна собственост, по ГСП): 13 1, 13 2, 13 10, 13 11, 13 12, 13 б, 13 б1, 13 в, 13 в1, 13 г1, 13 е1, 13 ж1, 13 з1, 13 и, 13 о, 13 р, 13 ч, 13 щ, 13 ю, 13 я, 14 а, 14 в,

14 г, 14 д, 14 е, 14 ж, 14 з, 14 и, 14 к, 14 л, 14 м, 14 н, 14 о, 14 п, 14 р, 14 с, 14 т, 14 у, 14 х, 14 ш, 15 а, 15 б, 15 в, 15 в1, 15 г1, 15 д, 15 д1, 15 е, 15 ж, 15 и1, 15 м, 15 у, 15 ф, 15 х, 15 ч, 15 ш, 15 ю, 15 я, 16 1, 16 а1, 16 б, 16 б1, 16 в1, 16 г1, 16 д, 16 е, 16 ж, 16 и, 16 к, 16 м, 16 о, 16 п, 16 р, 16 с, 16 т, 16 ф, 16 х, 16 ш, 16 щ, 17 2, 17 3, 17 4, 17 а2, 17 б, 17 б1, 17 в1, 17 в2, 17 г, 17 г2, 17 д2, 17 е1, 17 ж2, 17 з, 17 и2, 17 к, 17 к1, 17 к2, 17 л, 17 л1, 17 л2, 17 м1, 17 н1, 17 н2, 17 о1, 17 п, 17 п2, 17 р, 17 р1, 17 с1, 17 с2, 17 т, 17 т1, 17 у, 17 у1, 17 у2, 17 ф1, 17 х, 17 х2, 17 ц1, 17 ч, 17 ш1, 17 ю, 17 ю1, 17 я, 17 я1, 18 б, 18 б1, 18 в1, 18 г1, 18 е1, 18 ж1, 18 з, 18 з1, 18 и1, 18 к1, 18 л, 18 л1, 18 м, 18 м1, 18 о, 18 р, 18 р1, 18 с1, 18 у1, 18 ф, 18 х, 18 х1, 18 ц, 18 ц1, 18 ч, 18 ш, 18 ю, 18 я, 19 1, 19 б1, 19 в1, 19 г1, 19 е, 19 з, 19 о, 19 р, 19 т, 19 у, 19 ц, 19 щ, 19 я, 20 а1, 20 б1, 20 г, 20 д1, 20 е, 20 е1, 20 з, 20 и, 20 и1, 20 к1, 20 л, 20 л1, 20 м, 20 м1, 20 н, 20 н1, 20 о, 20 р1, 20 с, 20 т, 20 у, 20 ф1, 20 х, 20 х1, 20 щ, 20 ю1, 20 я, 20 я1, 21 а1, 21 б1, 21 г, 21 д, 21 е, 21 ж, 21 и, 21 л, 21 м, 21 н, 21 о, 21 п, 21 р, 21 х, 21 ц, 21 ч, 21 ш, 21 щ, 21 ю, 21 я, 22 1, 22 2, 22 г, 22 д, 22 е, 22 ж, 22 з, 23 1, 23 2, 23 3, 23 4, 23 5, 23 6, 23 7, 23 8, 23 9, 23 б, 23 в, 23 г, 23 ж, 23 з, 23 к, 23 л, 23 м, 23 н, 23 о, 23 п, 23 р, 23 с, 24 б, 24 б1, 24 в, 24 в1, 24 г1, 24 д, 24 д1, 24 е1, 24 ж, 24 з, 24 з1, 24 к1, 24 м, 24 м1, 24 н, 24 н1, 24 о, 24 о1, 24 п1, 24 р, 24 р1, 24 с, 24 с1, 24 т, 24 у, 24 у1, 24 ф, 24 х, 24 х1, 24 ц, 24 ч, 24 я, 25 1, 25 2, 25 б, 25 ж, 25 з, 25 и, 25 к, 25 л, 25 н, 25 с, 25 т, 25 у, 25 ф, 25 х, 25 ш, 25 щ, 26 1, 26 2, 26 4, 26 5, 26 7, 26 а1, 26 а2, 26 б1, 26 в2, 26 г1, 26 е1, 26 ж, 26 з1, 26 и, 26 н1, 26 о1, 26 п, 26 п1, 26 с1, 26 т, 26 т1, 26 у1, 26 х, 26 х1, 26 ц1, 26 ш1, 26 щ, 26 ю, 26 ю1, 26 я, 27 1, 27 2, 27 а, 27 а1, 27 б, 27 б1, 27 в, 27 в1, 27 г1, 27 д, 27 д1, 27 л, 27 п, 27 р, 27 т, 27 у, 27 ц, 27 ч, 27 ш, 27 щ, 27 я, 28 1, 28 2, 28 3, 28 а, 28 б, 28 в, 28 в1, 28 г, 28 д1, 28 е, 28 е1, 28 ж, 28 ж1, 28 з, 28 з1, 28 и1, 28 к1, 28 м, 28 м1, 28 о, 28 п, 28 с, 28 х, 28 ц, 28 щ, 29 1, 29 а, 29 а1, 29 б, 29 б1, 29 в1, 29 г1, 29 д1, 29 е, 29 е1, 29 ж, 29 ж1, 29 з, 29 и, 29 м, 29 н, 29 о, 29 ф, 29 х, 29 ш, 29 щ, 29 ю, 29 я, 30 2, 30 3, 30 4, 30 5, 30 а1, 30 г, 30 д, 30 ж, 30 з, 30 и, 30 к, 30 л1, 30 н, 30 о, 30 с, 30 т1, 30 у, 30 у1, 30 ч, 30 ш, 30 щ, 30 ю, 30 я, 31 г, 31 ж1, 31 з, 31 л, 31 м, 31 о, 31 п1, 31 р, 31 р1, 31 с, 31 т, 31 у1, 31 ф, 31 ф1, 31 х1, 31 ц, 31 ч, 31 щ, 31 ю, 32 1, 32 а, 32 б, 32 б1, 32 в, 32 г, 32 г1, 32 д, 32 е, 32 е1, 32 ж1, 32 з1, 32 и, 32 и1, 32 к, 32 к1, 32 л, 32 л1, 32 н, 32 п, 32 р, 32 т, 32 ф, 32 х, 32 ч, 32 ш, 32 щ, 32 ю, 32 я, 33 1, 33 а, 33 а1, 33 б, 33 в, 33 в1, 33 г, 33 г1, 33 д1, 33 е, 33 ж, 33 ж1, 33 з, 33 з1, 33 и1, 33 к, 33 к1, 33 л, 33 л1, 33 м1, 33 н, 33 н1, 33 о, 33 п, 33 р, 33 р1, 33 с, 33 ф, 33 ф1, 33 х1, 33 ч, 33 ч1, 33 щ, 33 я, 34 а, 34 а1, 34 б, 34 б1, 34 в1, 34 г, 34 г1, 34 д, 34 д1, 34 е1, 34 ж, 34 ж1, 34 з, 34 з1, 34 и1, 34 к, 34 к1, 34 л, 34 л1, 34 м, 34 м1, 34 н1, 34 о, 34 о1, 34 п, 34 п1, 34 р, 34 р1, 34 с, 34 т, 34 т1, 34 у, 34 у1, 34 ф, 34 х, 34 х1, 34 ц, 34 ц1, 34 ч, 34 ш, 34 щ, 34 ю, 34 я, 35 1, 35 2, 35 а, 35 б, 35 в, 35 г, 35 д, 35 е, 35 ж, 35 з, 35 и, 35 к, 35 л, 35 о, 35 п, 35 с, 35 т, 35 у, 35 ц, 36 а, 36 б, 36 г, 36 е, 36 з, 36 и, 36 к, 36 л, 36 н, 36 р, 36 с, 36 у, 36 ф, 36 х, 36 в, 37 7, 37 в1, 37 г1, 37 д1, 37 е, 37 ж1, 37 з1, 37 и1, 37 к1, 37 л, 37 л1, 37 м, 37 м1, 37 н, 37 н1, 37 о1, 37 р, 37 с, 37 т1, 37 у, 37 у1, 37 х, 37 х1, 37 ц, 37 ш1, 37 щ, 37 щ1, 37 ю, 37 ю1, 37 я, 37 я1, 44 з1, 44 и1, 44 н, 44 у, 82 л1, 82 р, 82 у, 82 х, 83 о, 84 а, 84 в, 84 г, 84 ж, 84 з, 84 и, 84 к, 84 л, 84 н, 84 о, 84 п, 85 а1, 85 б, 85 б1, 85 г, 85 д, 85 е, 85 ж, 85 з, 85 и, 85 к, 85 л, 85 м, 85 н, 85 о, 85 р, 85 с, 85 т, 85 у, 85 ю, 85 я, 86 1, 86 2, 86 а, 86 б, 86 в, 86 г, 86 д, 86 е, 86 и, 86 к, 86 л, 86 р, 86 х, 86 ц, 87 1, 87 2, 87 3, 87 4, 87 5, 87 6, 87 а1, 87 г, 87 д1, 87 з, 87 з1, 87 и, 87 и1, 87 м1, 87 н, 87 о, 87 р, 87 р1, 87 с, 87 с1, 87 т, 87 т1, 87 у, 87 у1, 87 х, 87 х1, 87 ч, 87 ш, 87 ю, 87 я, 88 1, 88 2, 88 3, 88 4, 88 г, 88 д, 88 м, 88 н, 88 р, 88 с, 88 ф, 88 х, 88 ц, 88 ч, 88 ю, 89 1, 89 в, 89 г1, 89 е, 89 з, 89 к, 89 л, 89 н, 89 о, 89 р, 90 2, 90 3, 90 и, 90 к, 90 л, 90 м, 90 н, 90 о, 90 п, 90 р, 90 с, 91 1, 91 2, 91 3, 91 б, 91 г, 91 е, 91 ж, 91 з, 91 и, 91 к, 91 л, 91 м, 91 н, 91 о, 91 п, 91 р, 92 1, 92 2, 92 в, 92 д, 92 е, 92 ж, 92 з, 92 к, 92 л, 92 м, 93 1, 93 2, 93 3, 93 4, 93 5, 93 8, 93 9, 93 а, 93 б, 93 в, 93 г, 93 д, 93 е, 93 з, 93 и, 93 к, 93 л, 93 м, 93 н, 93 о, 93 п, 93 р, 93 с, 93 т, 93 у, 93 ф, 93 ц, 93 ч, 93 щ, 93 ю, 94 а, 94 б, 94 в, 94 г, 94 е, 94 ж, 94 з, 94 и, 94 к, 94 м, 94 с, 94 т, 94 у, 94 ф, 94 ц, 94 ч, 95 1, 95 2, 95 3, 95 а, 95 а1, 95 б, 95 в, 95 г, 95 д1, 95 е, 95 е1, 95 ж, 95 ж1, 95 з, 95 з1, 95 и, 95 л, 95 л1, 95 м, 95 н, 95 о1, 95 п, 95 р1, 95 с, 95 с1, 95 у, 95 ф, 95 х, 95 ц, 95 ц1, 95 ч1, 95 ш1, 96 2, 96 3, 96 4, 96 5, 96 8, 96 б2, 96 в3, 96 г1, 96 г2, 96 д, 96 д1, 96 ж1, 96 з, 96 з1, 96 з3, 96 и, 96 и2, 96 л, 96 м2, 96 н, 96 н2, 96 о1, 96 о2, 96 п, 96 п2, 96 р1, 96 с, 96 с1, 96 с2, 96 т, 96 у, 96 ф, 96 ф1, 96 ф2, 96 х, 96 х1, 96 ц, 96 ц1, 96 ц2, 96 ч, 96 ю, 96 ю1, 96 ю2, 96 я, 96 я1, 97 б, 97 м, 97 н, 97 о, 98 1, 98 а, 98 е1, 98 з, 98 и, 98 к, 98 л, 98 н, 98 о, 98 п, 98 р, 98 с, 98 т, 98 ч, 98 ю, 99 в, 99 г, 99 д, 99 е, 99 ж, 99 з, 99 к, 99 л, 99 н, 99 п, 99 р, 99 с, 99 т, 100 б1, 100 в1, 100 г1, 100 д1, 100 е, 100 е1, 100 ж, 100 з, 100 к, 100 м, 100 н, 100 п, 100 р, 100 с, 100 т, 100 у, 100 ф, 100 х, 100 ц, 100 ч, 100 щ, 100 я, 102 1, 104 2, 104 13, 104 т, 105 1, 105 2, 105 а, 105 б, 105 в, 105 г, 105 д, 105 е, 105 ж, 105 з, 105 и, 105 к, 105 л, 105 м, 105 н, 105 о, 105 п, 105 р, 105 т, 105 у, 105 ф, 105 х, 106 а1, 106 б, 106 б1, 106 в, 106 г, 106 д, 106 е, 106 и, 106 к, 106 л, 106 м, 106 н, 106 п, 106 ф, 106 ц, 106 ш, 106 ю, 106 я, 107 а, 107 в, 107 ж, 107 з, 107 к, 107 у, 107 ч, 108 в, 108 е, 108 и, 108 к, 108 л, 108 м, 108 о, 108 п, 108 т, 108 у, 108 ф, 108 ц, 108 ч, 109 а, 109 б, 109 в, 109 п, 109 с, 110 1, 110 д, 110 ж, 110 з, 110 и, 110 л, 110 м, 111 а, 111 е, 111 ж, 111 к, 111 л, 111 н, 111 п, 111 с, 111 т, 112 б, 112 в, 112 д, 112 е, 112 и, 112 м, 112 н, 112 т, 113 1, 113 2, 113 а, 113 а1, 113 б, 113 б1, 113 в1, 113 г, 113 д1, 113 е, 113 е1, 113 ж, 113 з, 113 з1, 113 и, 113 н, 113 о, 113 п, 113 р1, 113 у, 113 х, 113 ш, 113 ю, 113 я, 114 1, 114 2, 114 а, 114 а1, 114 б, 114 в, 114 д, 114 з, 114 м, 114 н, 114 п, 114 р, 114 ф, 114 х, 114 ш, 114 я, 115 1, 115 3, 115 4, 115 5, 115 а, 115 а1, 115 б, 115 б1, 115 в, 115 в1, 115 д1, 115 е, 115 ж, 115 ж1, 115 з, 115 к, 115 к1, 115 л, 115 м, 115 м1,

115 п, 115 р, 115 т, 115 ч, 115 ш, 115 щ, 115 я, 116 1, 116 а, 116 б1, 116 в, 116 г1, 116 д1, 116 е, 116 е1, 116 ж1, 116 з, 116 и, 116 и1, 116 к1, 116 м, 116 н, 116 о, 116 т, 116 ц, 116 ч, 116 ш, 116 щ, 116 ю, 118 1, 118 а, 118 б, 118 в, 118 г, 118 д, 118 ж, 118 з, 118 и, 118 к, 118 л, 118 м, 118 н, 118 о, 118 п, 118 р, 118 с, 118 у, 118 ф, 118 х, 118 ц, 118 ч, 118 ш, 118 щ, 118 ю, 118 я, 119 1, 119 2, 119 б, 119 в, 119 д, 119 е, 119 ж, 119 з, 119 и, 119 к, 119 л, 119 м, 119 н, 119 о, 119 п, 119 р, 119 с, 119 т, 119 у, 120 1, 120 2, 120 а, 120 б, 120 в, 120 г, 120 д, 120 е, 120 к, 120 л, 120 н, 120 о, 120 п, 121 1, 121 2, 121 3, 121 4, 121 5, 121 а, 121 а1, 121 а2, 121 б1, 121 в, 121 в1, 121 г, 121 г1, 121 д, 121 е1, 121 ж, 121 з, 121 з1, 121 и, 121 и1, 121 к1, 121 л1, 121 м, 121 м1, 121 н, 121 о, 121 о1, 121 п, 121 р, 121 с, 121 с1, 121 т, 121 у, 121 ф, 121 х, 121 х1, 121 ц, 121 ч, 121 ч1, 121 ш, 121 ш1, 121 щ, 121 щ1, 121 ю1, 121 я1, 122 1, 122 а, 122 а1, 122 б, 122 б1, 122 в, 122 в1, 122 г, 122 г1, 122 д, 122 д1, 122 ж, 122 ж1, 122 з, 122 з1, 122 к, 122 м, 122 о, 122 п, 122 р, 122 у, 122 х, 122 ц, 122 ч, 122 ш, 122 щ, 122 ю, 122 я, 123 1, 123 а, 123 б, 123 в, 123 г, 123 д, 123 е, 123 ж, 123 з, 123 и, 123 л, 123 м, 123 н, 123 о, 123 п, 123 р, 123 с, 123 т, 123 у, 123 ц, 123 щ, 123 щ, 124 1, 124 а, 124 б, 124 в, 124 д, 124 е, 124 ж, 124 з, 124 и, 124 к, 124 л, 124 м, 124 н, 124 о, 124 п, 124 р, 124 с, 124 т, 125 б, 125 в, 125 г, 125 д, 125 е, 125 з, 125 и, 125 к, 125 л, 125 м, 125 н, 125 о, 125 п, 125 р, 125 с, 125 т, 125 у, 125 ф, 125 х, 125 ц, 125 ч, 125 ш, 125 щ, 126 а, 126 г, 126 д, 126 е, 126 ж, 126 з, 126 и, 126 к, 126 л, 126 м, 126 н, 126 о, 126 п, 126 р, 126 с, 126 т, 126 у, 127 а, 127 б, 127 в, 127 г, 127 д, 127 е, 127 ж, 127 з, 127 и, 128 1, 128 2, 128 3, 128 а, 128 б, 128 в, 128 г, 128 д, 128 е, 128 ж, 128 з, 128 и, 128 к, 128 л, 128 н, 128 о, 128 п, 128 т, 129 1, 129 2, 129 3, 129 а, 129 б, 129 в, 129 г, 129 д, 129 е, 129 ж, 129 з, 129 и, 129 к, 129 л, 129 м, 130 1, 130 2, 130 3, 130 4, 130 а, 130 б, 130 в, 130 г, 130 д, 130 е, 130 ж, 131 а, 131 б, 131 в, 131 г, 131 д, 131 е, 131 ж, 131 з, 131 и, 131 к, 131 л, 132 1, 132 2, 132 а, 132 б, 132 в, 132 г, 132 д, 132 е, 132 ж, 132 з, 132 и, 132 к, 132 л, 133 1, 133 а1, 133 б, 133 б1, 133 в, 133 в1, 133 г, 133 г1, 133 д, 133 д1, 133 е, 133 е1, 133 ж, 133 ж1, 133 з1, 133 и, 133 и1, 133 к, 133 л, 133 л1, 133 м1, 133 н, 133 о, 133 п, 133 р, 133 с, 133 т, 133 у, 133 ф, 133 х, 133 ц, 133 ч, 133 ш, 133 щ, 133 ю, 133 я, 134 1, 134 б, 134 г, 134 д, 134 е, 134 ж, 134 з, 134 и, 134 к, 134 л, 135 1, 135 а, 135 в, 135 г, 135 д, 135 е, 135 ж, 135 з, 135 и, 135 к, 135 л, 135 м, 135 н, 135 о, 136 1, 136 2, 136 3, 136 4, 136 а, 136 а1, 136 б, 136 б1, 136 в, 136 в1, 136 г, 136 г1, 136 д, 136 д1, 136 е, 136 е1, 136 ж, 136 ж1, 136 з, 136 з1, 136 и, 136 и1, 136 к, 136 к1, 136 л, 136 л1, 136 м, 136 м1, 136 н, 136 н1, 136 о, 136 о1, 136 п, 136 п1, 136 р, 136 р1, 136 с, 136 с1, 136 т, 136 т1, 136 у, 136 у1, 136 ф, 136 х, 136 ц, 136 ш, 136 щ, 136 ю, 136 я, 137 1, 137 2, 137 3, 137 4, 137 5, 137 6, 137 7, 137 а, 137 б, 137 в, 137 г, 137 д, 137 е, 137 ж, 137 з, 137 и, 137 к, 137 л, 137 м, 137 н, 137 о, 137 п, 137 р, 137 у, 181 1, 181 а, 181 г, 181 д, 181 ж, 181 и, 181 к, 181 л, 181 н, 181 о, 181 п, 181 с, 181 т, 182 1, 182 2, 182 3, 182 4, 182 а1, 182 г, 182 г1, 182 ж1, 182 з1, 182 р, 182 т, 182 у, 182 х, 182 ч, 182 я, 183 1, 183 2, 183 3, 183 4, 183 5, 183 а, 183 б, 183 в, 183 г, 184 1, 184 2, 184 3, 184 г1, 184 е, 184 е1, 184 ж1, 184 з, 184 и, 184 к, 184 л, 184 м, 184 н, 184 о, 184 п, 184 р, 184 с, 184 ф, 184 ц, 184 ч, 185 1, 185 2, 185 3, 185 б, 185 б1, 185 в1, 185 г1, 185 д1, 185 е, 185 ж1, 185 з1, 185 и1, 185 к1, 185 р, 185 ф, 185 х, 185 ц, 185 щ, 185 ю, 185 я, 186 1, 186 2, 186 а, 186 в1, 186 г, 186 г1, 186 д, 186 е, 186 м, 186 н, 186 о, 186 п, 186 р, 186 с, 186 т, 186 ф, 186 ч, 186 ш, 186 щ, 187 1, 187 2, 187 3, 187 д, 187 е, 187 ж, 187 з, 187 и, 187 к, 187 м, 187 н, 187 о, 187 п, 187 р, 188 2, 188 б, 188 7, 188 е, 188 и, 188 к, 188 м, 189 1, 189 а, 189 в, 189 г, 189 д, 189 ж, 189 к, 189 м, 189 н, 189 п, 189 р, 189 с, 189 т, 189 у, 189 ф, 190 1, 190 2, 190 3, 190 4, 190 5, 190 6, 190 а, 190 б, 190 в, 190 г, 190 д, 190 е, 190 ж, 190 з, 190 и, 190 к, 190 л, 190 м, 190 н, 190 о, 190 п, 191 1, 191 2, 191 3, 191 4, 191 5, 191 6, 191 7, 191 10, 191 11, 191 14, 191 а, 191 б, 191 в, 191 г, 191 д, 191 е, 192 1, 192 2, 192 3, 192 4, 192 5, 192 6, 192 а, 192 б, 192 в, 192 г, 192 д, 193 1, 193 2, 193 4, 193 5, 193 6, 193 7, 193 8, 193 9, 193 10, 193 11, 193 12, 193 13, 193 14, 193 15, 193 16, 193 17, 193 18, 193 19, 193 20, 193 21, 193 22, 193 23, 193 24, 193 25, 193 а, 193 б, 193 в, 193 г, 193 д, 193 е, 193 ж, 193 з, 193 и, 193 к, 193 л, 193 н, 193 о, 194 а, 194 б, 194 в, 194 г, 194 д, 194 е, 194 ж, 194 з, 194 и, 194 к, 194 л, 194 м, 194 н, 194 о, 194 п, 194 р, 194 с, 195 а, 195 б, 195 в, 195 г1, 195 д, 195 д1, 195 е, 195 е1, 195 ж, 195 ж1, 195 з, 195 з1, 195 и, 195 к, 195 к1, 195 л, 195 л1, 195 м, 195 н, 195 о, 195 п, 195 р, 195 с, 195 т, 195 у, 195 ф, 195 х, 195 ц, 195 ч, 197 1, 197 а, 197 б, 197 в, 197 г, 197 д, 197 е, 197 ж, 197 з, 197 и, 197 к, 197 л, 197 м, 197 н, 197 о, 197 п, 197 р, 197 с, 197 т, 197 у, 197 ф, 197 х, 197 ц, 198 1, 198 2, 198 а, 198 б, 198 в, 198 г, 198 д, 198 ж, 198 з, 198 и, 199 1, 199 2, 199 а, 199 б, 199 д, 199 е, 199 ж, 199 з, 199 и, 199 к, 199 л, 199 м, 200 1, 200 2, 200 а, 200 б, 200 в, 200 г, 200 д, 200 е, 200 ж, 200 з, 200 и, 201 1, 201 2, 201 3, 201 а, 201 б, 201 в, 201 г, 201 д, 201 е, 201 ж, 201 з, 201 и, 201 к, 202 б, 202 в, 202 г, 202 ж, 202 з, 203 1, 203 и, 203 к, 203 л, 203 м, 203 н, 203 о, 203 п, 204 1, 204 2, 204 3, 204 4, 204 5, 204 и, 204 л, 204 м, 204 н, 204 о, 204 п, 204 с, 204 т, 204 ф, 207 3, 207 м1, 207 о1, 207 т1, 207 у1, 207 ф1, 208 в, 208 г, 209 1, 209 2, 209 3, 209 5, 209 6, 212 1, 212 2, 212 3, 212 4, 212 5, 212 6, 212 7, 212 а1, 212 б, 212 б1, 212 в1, 212 г, 212 г1, 212 д, 212 д1, 212 е1, 212 ж, 212 ж1, 212 з, 212 з1, 212 и, 212 к, 212 л, 212 м, 212 н, 212 о, 212 п, 212 р, 212 с, 212 т, 212 у, 212 ф, 212 х, 212 ц, 212 ч, 212 ш, 212 щ, 212 ю, 212 я, 213 а1, 213 а2, 213 б, 213 б1, 213 б2, 213 в, 213 в2, 213 г, 213 г2, 213 д, 213 д1, 213 д2, 213 е, 213 е1, 213 е2, 213 ж, 213 ж1, 213 ж2, 213 з, 213 з1, 213 з2, 213 и, 213 и1, 213 и2, 213 к, 213 л2, 213 м, 213 м2, 213 н2, 213 о2, 213 п, 213 р, 213 р2, 213 с, 213 т, 213 у, 213 ф, 213 ф3, 213 х, 213 ц, 213 ч, 213 ч1, 213 ш, 213 ш1, 213 щ, 213 щ1, 213 ю, 213 ю1, 213 я, 213 я1, 222 а, 222 б, 222

в, 222 г, 222 г1, 222 д, 222 д1, 222 е, 222 ж, 222 ж1, 222 з, 222 з1, 222 и, 222 и1, 222 к, 222 л, 222 о, 222 п, 222 р, 223 1, 223 2, 223 3, 223 4, 223 5, 223 6, 223 7, 223 8, 223 9, 223 10, 223 а1, 223 б1, 223 в, 223 в1, 223 г, 223 д, 223 д1, 223 е, 223 е1, 223 ж, 223 ж1, 223 з, 223 з1, 223 и, 223 к, 223 к1, 223 л, 223 л1, 223 м, 223 н, 223 о, 223 п, 223 р, 223 с, 223 т, 223 у, 223 ф, 223 х, 223 ц, 223 ч, 223 ш, 223 щ, 223 ю, 223 я, 224 а, 224 б, 224 в, 224 г, 224 д, 224 е, 224 ж, 224 з, 224 и, 224 к, 224 л, 224 м, 224 н, 224 о, 224 р, 224 у, 224 ф, 224 х, 224 ч, 224 ш, 225 1, 225 а, 225 б, 225 в, 225 г, 225 д, 225 е, 225 ж, 225 з, 225 и, 225 к, 225 л, 226 а, 226 г, 226 д, 226 х, 226 ц, 380 е1, 380 ж1, 380 з1, 380 и1

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 4.1

1. До обособяване на санитарно-охранителни зони за източниците на питейна вода, съгласно Наредба 3 от 2000 г., се използват следните общи препоръки за лесовъдска намеса:

✓ Да се подпомага създаването и поддържането на смесени насаждения с неравномерна пространствена структура;

✓ Да се използват лесовъдски системи, осигуряващи постоянно покритие на горските територии във водосбора с гора;

✓ Пълнотата на насажденията във водосбора да не намалява под 0.5, но и да не е по-висока от 0.8, тъй като се увеличава процента на евапотранспирация;

✓ Забрана за използване на голи сечи;

✓ Зоните в непосредствена близост до водоизточниците изискват повече внимание, минимално нарушаване на земната повърхност при извоз на дървесина, дърводобив с много ниска интензивност или липса на такъв.

2. Трябва да се извършва обучение на персонала, който участва в горскостопанските мероприятия. Обучението трябва да запознае персонала с ограниченията предизвикани от наличието на ВКС и мерките за опазване на тези стойности.

3. След обособяване на санитарно-охранителни зони за източниците на питейна вода, съгласно Наредба 3 от 2000 г., горскостопанските мероприятия трябва да се съобразяват с посочените в нея режими на стопанисване и опазване.

4. В процеса на учредяване на СОЗ, стопаните трябва да търсят компенсиране на пропуснатите ползи или увеличени разходи при стопанисването на горите .

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.1

Горските стопани трябва да използват мониторинга на водите, извършван от компетентните органи – РИОСВ, басейновите дирекции или водностопанските фирми.

ВКС 4.2. ГОРИ С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА ВОДНИЯ ОТТОК ВЪВ ВОДОСБОРИТЕ

В България за ГВКС се приемат всички ГТ, които представляват:

1. ГТ попадащи във водосборите на поройни водни течения, чиято лесистост надхвърля 40%;

2. Съобщества на клек (*Pinus tugo*);

3. ГТ представляващи горна граница на гората (ГГГ), определени по реда на ЗГ или попадащи в 200 метрова ивица под ГГГ;

4. Крайречни естествени гори от *Q. pedunculiflora*, *Q. robur*, *Fr. oxycarpa*, *Ulmus minor*, *U. laevis*, *Salix alba*, *Alnus glutinosa*, *Populus alba*, *P. nigra*, *Platanus orientalis*, попадащи в заливаемата тераса на речното течение;

5. Горите между дигата и десния бряг на р. Дунав, горите на островите и 200 метровата ивица от високия бряг на реката;

6. Гори в 100 метровата ивица на реките Марица, Тунджа, Места, Струма, Арда, Лом, Цибрица, Огоста, Скът, Искър, Янтра, Вит, Съзлийка, Стряма, Осъм, Русенски Лом, Камчия, Велека, Резовска (Българския бряг) и други реки;

7. ГТ попадащи в санитарно-охранителна зона 3 на язовирите чието основно предназначение е за питейни нужди, определени по реда на Наредба 3 от 2000 г.

За територията на ТП ДГС "Самоков" са определени гори, отговарящи на определението за тази консервационна стойност, отговарящи по т. 2, 3, 4, 6 и 7.

2. Съобщества на клек (*Pinus tugo*);

Подотдели както следва: 708-к, 757-в, 757-г, 757-з, 757-л, 757-н, 757-п, 757-с, 757-ф,

3. ГТ представляващи горна граница на гората (ГГГ), определени по реда на ЗГ или попадащи в 200 метрова ивица под ГГГ;

По данни от ГСП (държавна собственост): 708 к, 757 1, 757 а, 757 в, 757 г, 757 е, 757 ж, 757 з, 757 и, 757 к, 757 л, 757 м, 757 н, 757 о, 757 п, 757 р, 757 с, 757 т, 757 у, 757 ф, 757 х, 757 ц, 757 ч, 757 ш, 768 1, 768 в, 768 г, 768 д, 768 е, 768 ж, 773 1, 773 2, 773 г, 773 д, 776 4, 776 б, 776 л, 776 н, 780 14, 780 к, 780 м, 780 т.

4. Крайречни естествени гори от *Q. pedunculiflora*, *Q. robur*, *Fr. oxycarpa*, *Ulmus minor*, *U. laevis*, *Salix alba*, *Alnus glutinosa*, *Populus alba*, *P. nigra*, *Platanus orientalis*, попадащи в заливаемата тераса на речното течение

По данни от ГСП (държавна собственост): 23 м, 23 п, 23 р, 23 с, 24 о1, 24 п1, 24 р1, 24 с1, 24 у1, 183 а, 183 б, 183 в, 183 г, 185 д1, 191 а, 191 б, 191 в, 192 а, 192 б, 192 в, 192 г, 192 д, 193 а, 193 в, 193 г, 193 д, 193 е, 193 ж, 193 л, 193 н, 193 о, 286 б, 286 в, 286 л1, 286 м1, 287 з, 497 б, 514 с, 651 я, 653 а, 653 б, 653 в, 692 ж, 692 и.

6. Гори в 100 метровата ивица на реките Марица, Тунджа, Места, Струма, Арда, Лом, Цибрица, Огоста, Скът, Искър, Янтра, Вит, Съзлийка, Стряма, Осъм, Русенски Лом, Камчия, Велека, Резовска (Българския бряг) и други реки;

По данни от ГСП (държавна собственост): 23 7, 23 9, 23 б, 23 к, 23 л, 23 м, 23 н, 23 о, 23 п, 23 р, 23 с, 24 г1, 24 о1, 24 п1, 24 р1, 24 с1, 24 у1, 37 1, 37 2, 37 а, 37 а2, 37 б, 37 б2, 37 в, 37 г, 37 д, 37 е, 37 я1, 136 1, 136 а, 137 1, 137 5, 137 б, 137 7, 137 н, 137 о, 137 п, 137 р, 190 м, 190 н, 191 1, 191 2, 191 3, 191 б, 191 14, 191 а, 191 б, 191 в, 191 д, 191 е, 193 2, 193 4, 193 5, 193 6, 193 7, 193 8, 193 9, 193 11, 193 19, 193 20, 193 21, 193 23, 193 24, 193 25, 193 а, 193 в, 193 г, 193 ж, 193 л, 193 н, 193 о, 194 а, 194 с, 206 1, 206 13, 206 н, 206 о, 206 п, 286 25, 286 26, 286 27, 286 б, 286 в, 286 л1, 286 м1, 286 н1, 651 11, 651 ф, 651 я, 652 д, 653 а, 653 б, 653 в, 664 а, 664 в, 692 1, 692 ж, 692 и.

7. ГТ попадащи в санитарно-охранителна зона 3 на язовирите чието основно предназначение е за питейни нужди, определени по реда на Наредба 3 от 2000 г.

Санитарно-охранителна зона около повърхностен водоизточник язовир „Искър“.

Пояс III – подотдели:

13 б, 13 и, 13 о, 13 р, 13 ч, 13 щ, 13 ю, 13 я, 13 б1, 13 в1, 13 г1, 13 е1, 13 ж1, 13 з1, 13 1, 13 2, 13 10, 13 11, 13 12, 14 а, 14 в, 14 г, 14 д, 14 е, 14 ж, 14 з, 14 и, 14 к, 14 л, 14 м, 14 н, 14 о, 14 п, 14 р, 14 с, 14 т, 14 у, 14 х, 14 ш, 15 а, 15 б, 15 в, 15 д, 15 е, 15 ж, 15 м, 15 у, 15 ф, 15 х, 15 ч, 15 ш, 15 ю, 15 я, 15 в1, 15 г1, 15 д1, 15 и1, 16 б, 16 д, 16 е, 16 ж, 16 и, 16 к, 16 м, 16 о, 16 п, 16 р, 16 с, 16 т, 16 ф, 16 х, 16 ш, 16 щ, 16 а1, 16 б1, 16 в1, 16 г1, 16 1, 17 б, 17 г, 17 з, 17 к, 17 л, 17 п, 17 р, 17 т, 17 у, 17 х, 17 ч, 17 ю, 17 я, 17 б1, 17 в1, 17 е1, 17 к1, 17 л1, 17 м1, 17 н1, 17 о1, 17 р1, 17 с1, 17 т1, 17 у1, 17 ф1, 17 ц1, 17 ш1, 17 ю1, 17 я1, 17 а2, 17 в2, 17 г2, 17 д2, 17 ж2, 17 и2, 17 к2, 17 л2, 17 н2, 17 п2, 17 с2, 17 у2, 17 х2, 17 2, 17 3, 17 4, 18 б, 18 з, 18 л, 18 м, 18 о, 18 р, 18 ф, 18 х, 18 ц, 18 ч, 18 ш, 18 ю, 18 я, 18 б1, 18 в1, 18 г1, 18 е1, 18 ж1, 18 з1, 18 и1, 18 к1, 18 л1, 18 м1, 18 р1, 18 с1, 18 у1, 18 х1, 18 ц1, 19 е, 19 з, 19 о, 19 р, 19 т, 19 у, 19 ц, 19 щ, 19 я, 19 б1, 19 в1, 19 г1, 19 1, 20 г, 20 е, 20 з, 20 и, 20 л, 20 м, 20 н, 20 о, 20 с, 20 т, 20 у, 20 х, 20 щ, 20 я, 20 а1, 20 б1, 20 д1, 20 е1, 20 и1, 20 к1, 20 л1, 20 м1, 20 н1, 20 р1, 20 ф1, 20 х1, 20 ю1, 20 я1, 21 г, 21 д, 21 е, 21 ж, 21 и, 21 л, 21 м, 21 н, 21 о, 21 п, 21 р, 21 х, 21 ц, 21 ч, 21 ш, 21 щ, 21 ю, 21 я, 21 а1, 21 б1, 22 г, 22 д, 22 е, 22 ж, 22 з, 22 1, 22 2, 23 б, 23 в, 23 г, 23 ж, 23 з, 23 к, 23 л, 23 м, 23 н, 23 о, 23 п, 23 р, 23 с, 23 1, 23 2, 23 3, 23 4, 23 5, 23 6, 23 7, 23 8, 23 9, 24 б, 24 в, 24 д, 24 ж, 24 з, 24 м, 24 н, 24 о, 24 р, 24 с, 24 т, 24 у, 24 ф, 24 х, 24 ц, 24 ч, 24 я, 24 б1, 24 в1, 24 г1, 24 д1, 24 е1, 24 з1, 24 к1, 24 м1, 24 н1, 24 о1, 24 п1, 24 р1, 24 с1, 24 у1, 24 х1, 25 б, 25 ж, 25 з, 25 и, 25 к, 25 л, 25 н, 25 с, 25 т, 25 у, 25 ф, 25 х, 25 ш, 25 щ, 25 я, 25 1, 25 2, 26 е1, 26 з1, 26 ж, 26 и, 26 п, 26 т, 26 х, 26 щ, 26 ю, 26 я, 26 а1, 26 б1, 26 г1, 26 н1, 26 о1, 26 п1, 26 с1, 26 т1, 26 у1, 26 х1, 26 ц1, 26 ю1, 26 а2, 26 в2, 26 1, 26 2, 26 4, 26 5, 26 7, 27 а, 27 б1, 27 в1, 27 г1, 27 д1, 27 б, 27 в, 27 д, 27 л, 27 п, 27 р, 27 т, 27 у, 27 ц, 27 ч, 27 ш, 27 щ, 27 я, 27 а1, 27 1, 27 2, 28 а, 28 б, 28 е, 28 и1, 28 к1, 28 м1, 28 в, 28 г, 28 ж, 28 з, 28 м, 28 о, 28 п, 28 с, 28 х, 28 ц, 28 щ,

28 в1, 28 д1, 28 е1, 28 ж1, 28 з1, 28 1, 28 2, 29 а, 29 б, 29 е, 29 я, 29 а1, 29 ж, 29 з, 29 и, 29 м, 29 н, 29 о, 29 ф, 29 х, 29 ш, 29 щ, 29 ю, 29 б1, 29 в1, 29 г1, 29 д1, 29 е1, 29 ж1, 29 1, 30 л1, 30 т1, 30 у1, 30 г, 30 д, 30 ж, 30 з, 30 и, 30 к, 30 н, 30 о, 30 у, 30 ч, 30 ш, 30 щ, 30 ю, 30 я, 30 а1, 30 2, 30 3, 30 4, 30 5, 31 г, 31 ф1, 31 з, 31 л, 31 м, 31 о, 31 р, 31 с, 31 т, 31 ф, 31 ц, 31 ч, 31 щ, 31 ю, 31 ж1, 32 б1, 32 г1, 32 н, 32 п, 32 р, 32 т, 32 ф, 32 х, 32 ч, 32 ш, 32 щ, 32 ю, 32 я, 32 е1, 32 ж1, 32 з1, 32 и1, 32 к1, 32 л1, 32 1, 33 ф1, 33 ч1, 33 б, 33 в, 33 г, 33 к, 33 л, 33 ф, 33 ч, 33 щ, 33 я, 33 а1, 33 в1, 33 г1, 33 д1, 33 ж1, 33 з1, 33 и1, 33 к1, 33 л1, 33 м1, 33 н1, 33 р1, 33 х1, 34 л1, 34 а, 34 б, 34 г, 34 д, 34 ж, 34 з, 34 м, 34 о, 34 п, 34 р, 34 с, 34 т, 34 у, 34 ф, 34 х, 34 ц, 34 ч, 34 ш, 34 щ, 34 ю, 34 я, 34 а1, 34 б1, 34 в1, 34 г1, 34 д1, 34 е1, 34 ж1, 34 з1, 34 и1, 34 к1, 34 м1, 34 н1, 34 о1, 34 п1, 34 р1, 34 т1, 34 у1, 34 х1, 34 ц1, 35 а, 35 б, 35 в, 35 г, 35 д, 35 е, 35 ж, 35 з, 35 л, 35 о, 35 п, 35 с, 35 т, 35 у, 35 ц, 35 1, 35 2, 36 х, 36 а, 36 б, 36 г, 36 е, 36 з, 36 и, 36 к, 36 л, 36 р, 36 у, 36 ф, 37 м, 37 н, 37 р, 37 с, 37 у, 37 х, 37 щ, 37 в1, 37 г1, 37 д1, 37 ж1, 37 з1, 37 и1, 37 к1, 37 л1, 37 м1, 37 н1, 37 о1, 37 т1, 37 у1, 37 х1, 37 ш1, 37 щ1, 37 ю1, 37 я1, 44 н, 44 у, 44 и1, 44 з1, 82 р, 82 у, 82 х, 82 л1, 83 о, 84 а, 84 в, 84 г, 84 н, 84 п, 84 о, 84 ж, 84 з, 84 и, 84 к, 84 л, 85 б, 85 г, 85 д, 85 е, 85 ж, 85 з, 85 и, 85 к, 85 л, 85 м, 85 н, 85 о, 85 р, 85 с, 85 т, 85 у, 85 я, 85 а1, 85 б1, 86 а, 86 б, 86 в, 86 г, 86 д, 86 е, 86 и, 86 к, 86 л, 86 р, 86 х, 86 ц, 86 1, 86 2, 87 г, 87 з, 87 и, 87 н, 87 о, 87 р, 87 с, 87 т, 87 у, 87 х, 87 ч, 87 ш, 87 ю, 87 а1, 87 д1, 87 з1, 87 и1, 87 м1, 87 р1, 87 с1, 87 т1, 87 у1, 87 х1, 87 1, 87 2, 87 3, 87 4, 87 5, 87 б, 88 г, 88 д, 88 м, 88 н, 88 р, 88 с, 88 ф, 88 х, 88 ц, 88 ч, 88 ю, 88 1, 88 2, 88 3, 88 4, 89 в, 89 е, 89 з, 89 к, 89 л, 89 н, 89 о, 89 р, 89 г1, 89 1,90 и, 90 к, 90 л, 90 м, 90 н, 90 о, 90 п, 90 р, 90 с, 90 2, 90 3, 91 б, 91 г, 91 е, 91 ж, 91 з, 91 и, 91 к, 91 л, 91 м, 91 н, 91 о, 91 п, 91 р, 91 1, 91 2, 91 3, 92 в, 92 д, 92 е, 92 ж, 92 з, 92 к, 92 л, 92 м, 92 1, 92 2, 93 ч, 93 щ, 93 ю, 93 2, 93 3, 93 4, 93 5, 93 а, 93 б, 93 в, 93 г, 93 д, 93 е, 93 з, 93 и, 93 к, 93 л, 93 м, 93 н, 93 о, 93 п, 93 р, 93 с, 93 т, 93 у, 93 ф, 93 ц, 93 1, 93 8, 93 9, 94 а, 94 б, 94 в, 94 г, 94 е, 94 ж, 94 з, 94 и, 94 к, 94 м, 94 с, 94 т, 94 у, 94 ф, 94 ц, 94 ч, 95 х, 95 ц, 95 а, 95 б, 95 в, 95 г, 95 е, 95 ж, 95 и, 95 л, 95 м, 95 н, 95 п, 95 с, 95 у, 95 ф, 95 а1, 95 д1, 95 е1, 95 ж1, 95 з1, 95 л1, 95 о1, 95 р1, 95 с1, 95 ц1, 95 ч1, 95 ш1, 95 1, 95 2, 95 3, 95 з, 96 х, 96 ц, 96 ч, 96 г1, 96 д1, 96 ж1, 96 з1, 96 о1, 96 р1, 96 с1, 96 ф1, 96 х1, 96 ц1, 96 ю1, 96 я1, 96 б2, 96 г2, 96 и2, 96 м2, 96 н2, 96 о2, 96 п2, 96 с2, 96 ф2, 96 ц2, 96 ю2, 96 в3, 96 з3, 96 2, 96 3, 96 4, 96 5, 96 8, 96 д, 96 з, 96 и, 96 л, 96 н, 96 п, 96 с, 96 т, 96 у, 96 ф, 96 ю, 96 я, 97 б, 97 н, 97 м, 97 о, 98 а, 98 з, 98 и, 98 к, 98 л, 98 н, 98 о, 98 п, 98 р, 98 с, 98 т, 98 ч, 98 ю, 98 е1, 98 1, 99 в, 99 г, 99 д, 99 е, 99 ж, 99 з, 99 к, 99 л, 99 н, 99 п, 99 р, 99 с, 99 т, 100 е, 100 ж, 100 з, 100 к, 100 м, 100 н, 100 п, 100 р, 100 с, 100 т, 100 у, 100 ф, 100 х, 100 ц, 100 ч, 100 щ, 100 я, 100 б1, 100 в1, 100 г1, 100 д1, 100 е1, 102 1, 104 т, 104 2, 104 13, 105 а, 105 б, 105 в, 105 г, 105 д, 105 е, 105 ж, 105 з, 105 и, 105 к, 105 л, 105 м, 105 н, 105 о, 105 п, 105 р, 105 т, 105 у, 105 ф, 105 х, 105 1, 105 2, 106 б, 106 в, 106 г, 106 д, 106 е, 106 и, 106 к, 106 л, 106 м, 106 н, 106 п, 106 ф, 106 ц, 106 ш, 106 ю, 106 я, 106 а1, 106 б1, 107 а, 107 в, 107 ж, 107 з, 107 к, 107 у, 107 ч, 108 в, 108 е, 108 и, 108 к, 108 л, 108 м, 108 о, 108 п, 108 т, 108 у, 108 ф, 108 ц, 108 ч, 109 а, 109 б, 109 в, 109 п, 109 с, 110 ж, 110 з, 110 и, 110 л, 110 м, 110 1, 110 д, 111 а, 111 е, 111 ж, 111 к, 111 л, 111 н, 111 п, 111 с, 111 т, 112 б, 112 в, 112 д, 112 е, 112 и, 112 м, 112 н, 112 т, 113 а, 113 б, 113 г, 113 е, 113 ж, 113 з, 113 и, 113 н, 113 о, 113 п, 113 у, 113 х, 113 ш, 113 ю, 113 я, 113 а1, 113 б1, 113 в1, 113 д1, 113 е1, 113 з1, 113 р1, 113 1, 113 2, 114 а, 114 б, 114 в, 114 д, 114 з, 114 м, 114 н, 114 п, 114 р, 114 ф, 114 х, 114 ш, 114 я, 114 а1, 114 1, 114 2, 115 а, 115 б, 115 в, 115 е, 115 ж, 115 з, 115 к, 115 л, 115 м, 115 п, 115 р, 115 т, 115 ч, 115 ш, 115 щ, 115 я, 115 а1, 115 б1, 115 в1, 115 д1, 115 ж1, 115 к1, 115 м1, 115 1, 115 3, 115 4, 115 5, 116 а, 116 в, 116 е, 116 з, 116 и, 116 м, 116 н, 116 о, 116 т, 116 ц, 116 щ, 116 д1, 116 е1, 116 ж1, 116 и1, 116 к1, 116 ч, 116 ш, 116 ю, 116 б1, 116 г1, 116 1, 118 а, 118 б, 118 в, 118 г, 118 д, 118 ж, 118 з, 118 и, 118 к, 118 л, 118 м, 118 н, 118 о, 118 п, 118 р, 118 с, 118 у, 118 ф, 118 х, 118 ц, 118 ч, 118 ш, 118 щ, 118 ю, 118 я, 118 1, 119 б, 119 в, 119 д, 119 е, 119 ж, 119 з, 119 и, 119 к, 119 л, 119 м, 119 н, 119 о, 119 п, 119 р, 119 с, 119 т, 119 у, 119 1, 119 2, 120 а, 120 б, 120 в, 120 г, 120 д, 120 е, 120 к, 120 л, 120 1, 120 2, 120 н, 120 о, 120 п, 121 а, 121 в, 121 г, 121 д, 121 ж, 121 з, 121 и, 121 м, 121 н, 121 о, 121 п, 121 р, 121 с, 121 з1, 121 и1, 121 к1, 121 л1, 121 м1, 121 о1, 121 с1, 121 х1, 121 ч1, 121 ш1, 121 щ1, 121 ю1, 121 я1, 121 т, 121 у, 121 ц, 121 ч, 121 ш, 121 щ, 121 а1, 121 б1, 121 в1, 121 г1, 121 е1, 121 2, 121 3, 121 4, 121 5, 122 а, 122 б, 122 в, 122 г, 122 д, 122 ж, 122 з, 122 к, 122 м, 122 о, 122 п, 122 р, 122 у, 122 х, 122 ц, 122 ч, 122 ш, 122 щ, 122 ю, 122 я, 122 а1, 122 б1, 122 в1, 122 г1, 122 д1, 122 ж1, 122 з1, 122 1, 123 а, 123 б, 123 в, 123 г, 123 д, 123 е, 123 ж, 123 з, 123 и, 123 л, 123 м, 123 н, 123 о, 123 п, 123 р, 123 с, 123 т, 123 у, 123 ц, 123 ш, 123 щ, 123 1, 124 а, 124 б, 124 в, 124 д, 124 е, 124 ж, 124 з, 124 и, 124 к, 124 л, 124 т, 124 м, 124 н, 124 о, 124 п, 124 р, 124 с, 124 1, 125 б, 125 в, 125 г, 125 д, 125 е, 125 з, 125 и, 125 к, 125 л, 125 о, 125 п, 125 м, 125 н, 125 р, 125 с, 125 т, 125 у, 125 ф, 125 х, 125 ц, 125 ч, 125 ш, 125 щ, 126 а, 126 г, 126 д, 126 е, 126 ж, 126 з, 126 и, 126 к, 126 л, 126 м, 126 н, 126 о, 126 т, 126 у, 126 п, 126 р, 126 с, 127 а, 127 б, 127 в, 127 г, 127 д, 127 е, 127 ж, 127 з, 127 и, 128 а, 128 б, 128 в, 128 г, 128 д, 128 е, 128 ж, 128 з, 128 и, 128 к, 128 л, 128 н, 128 о, 128 п, 128 т, 128 1, 128 2, 128 3, 129 а, 129 б, 129 в, 129 г, 129 д, 129 е, 129 ж, 129 з, 129 и, 129 к, 129 л, 129 м, 129 1, 129 2, 129 3, 130 а, 130 б, 130 в, 130 г, 130 д, 130 е, 130 ж, 130 1, 130 2, 130 3, 130 4, 131 а, 131 б, 131 в, 131 г, 131 д, 131 е, 131 ж, 131 з, 131 и, 131 к, 131 л, 132 а, 132 б, 132 в, 132 г, 132 д, 132 е, 132 ж, 132 з, 132 и, 132 к, 132 л, 132 1, 132 2, 133 б, 133 в, 133 г, 133 д, 133

- ✓ Подпомага се създаването и поддържането на смесени насаждения с неравномерна пространствена структура;
 - ✓ Пълнотата на насажденията във водосбора да не намалява под 0.5;
 - ✓ Забрана за прилагане на голи сечи в горите с изключение на културите за интензивно производство на дървесина;
3. Да се осигури запазването на ключови елементи на биоразнообразието – мъртва дървесина, острови на старостта, дървета с хралупи, зони на спокойствие и т.н.
4. Поради опасността от ерозия, трябва да се използват технологични схеми и техника, осигуряващи минимално нарушаване на земната повърхност при извоз на дървесина.
5. След прекратяване на стопанските дейности се извършва рехабилитация на нарушените терени (напр. извозни горски пътища);
6. Препоръчва се провеждане на обучение на персонала, участващ в горскостопанските мероприятия, което трябва да го запознае с ограниченията, предизвикани от наличието на ВКС и мерките за неговото опазване.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.2

В мониторинга на ВКС 4.2. се включват параметри като здравословно състояние на гората, наличие и интензивност на ерозионните процеси, промени в структурата и състава на насажденията, количество и структура на мъртвата дървесина. Като допълнение се организира мониторинг на параметри, характеризиращи водорегулационните функции на гората, като динамика на лесистостта, ерозионните процеси, степен на повреди по крайречната растителност и др.

За определяне на отклонения в функционалността на тези гори може да се използва мониторинга на водите, извършван от компетентните органи – РИОСВ, басейновите дирекции или водностопанските фирми.

ВКС 4.3 ГОРИ С РЕШАВАЩО ПРОТИВОЕРОЗИОННО ЗНАЧЕНИЕ

В България за ГВКС се приемат всички ГТ, представляващи:

- 1. ГТ с наклон над 30° (или по-малък, при разположение под обработваеми земи, поляни, голини, редини, които са с наклон над 10° и дължина по-голяма от 200 м) с площ над 1 ха и пълнота над 0,6;**
- 2. Гори, създадени по технически проекти за борба с ерозията, корекционни, брегозащитни и колматажни горски пояси,**
- 3. Гори, предпазващи населени места или комуникации, разположени на пътя на паднали до момента лавини по данни от Планинската спасителна служба, гори в снегосборна област с наклон между 20°–50°, както и такива разположени под обезлесена снегосборна област с дължина над 200 м. и наклон над 20°;**

От ГТ, включени на територията на ТП ДГС "Самоков" за тази консервационна стойност се покриват определенията по т.1.

- 1. ГТ с наклон над 30° (или по-малък, при разположение под обработваеми земи, поляни, голини, редини, които са с наклон над 10° и дължина по-голяма от 200 м) с площ над 1 ха и пълнота над 0,6;**

23 н, 27 1, 27 а1, 27 г1, 35 е, 36 у, 36 х, 37 2, 39 б, 75 а, 75 н1, 85 ж, 85 и, 87 5, 87 и1, 99 в, 167 2, 167 х, 168 3, 168 5, 168 г, 170 а, 170 в, 170 л, 170 м, 170 т, 170 ф, 178 1, 178 2, 178 н, 178 р, 181 5, 185 к1, 226 м, 247 1, 247 б, 247 ц, 254 а, 279 л, 289 х, 321 г, 344 л, 358 а, 370 е, 370 р, 373 б, 378 2, 379 м, 379 о, 395 а, 395 и, 404 1, 405 1, 405 3, 405 4, 405 л, 405 л1, 410 а, 424 а, 424 о1, 433 б, 434 б1, 439 а, 440 с, 487 д, 488 х, 488 ц, 493 с, 498 в, 500 п, 500 р, 501 г, 514 а, 518 в, 518 г, 518 д, 518 з, 518 к, 518 с, 518 у, 518 х, 518 ц, 518 ш, 519 к, 520 а, 520 б, 520 м1, 520 о1, 524 а1, 524 я, 529 л1, 529 у, 531 з, 538 в, 538 ж, 549 д, 549 е, 549 к, 551 з, 552 е, 553 2, 553 5, 553 а, 553 б, 553 в, 553 г, 553 д, 553 е, 553 и, 553 п, 553 у, 553 х, 553 ц, 553 ч, 553 ш, 554 а, 556 а, 557 а, 557 в, 558 а, 558 б, 558 ж, 559 а, 559 б, 559 ф, 560 а, 560 в, 560 г, 560 м, 560 п, 561 а, 561 б, 561 н, 561 т1, 561 ц, 562 а, 562 ш, 566 п, 566 с1, 568 ф, 569 ш, 570 а, 571 а, 571 м, 572 п, 576 1, 576 г, 599 г, 599 и, 605 а, 606 б, 606 в, 610 а, 610 д, 610 е, 610 ж, 611 м, 624 к, 627 м, 627 н, 631 м, 642 1, 642 4, 642 б, 642 г, 642 з, 642 и, 642 к, 642 л, 642 м, 642 н, 642 о, 642 п, 642 р, 643 п, 643 с, 644 3, 644 9, 644 б1, 644 в1, 644 з, 644 п, 644 р, 644 ю, 644 я, 654 2, 658 и1, 659 б, 659 з1, 659 и1, 659 к1, 660 2, 660 и, 660 л, 662 м, 662 н, 691 д, 691 ж, 691 з, 691 и, 692 1, 692 и, 693 у, 693 ф, 708 а, 708 и, 709 5, 709 д, 709 ж, 713 ж, 713 т, 714 1, 714 2, 714 3, 714 4, 714 б, 715 д, 717 б, 717 в, 717 е, 717 ж, 719 3, 719 ж, 720 ж, 723 14, 723 б1, 723 г1, 727 д, 727 е, 727 ж, 727 з,

727 и, 728 з, 728 и, 728 ц, 728 ч, 728 ш, 728 щ, 728 ю, 728 я, 732 5, 732 7, 732 ж, 732 з, 732 и, 732 о, 732 п, 732 у, 733 г, 733 о, 733 п, 733 р, 733 ф, 733 х, 733 щ, 733 ю, 736 е, 736 з, 736 и, 736 к, 736 л, 736 н, 736 о, 736 п, 736 р, 736 с, 736 х, 736 ч, 736 ш, 737 а, 737 н, 737 р, 737 у, 737 ф, 737 х, 737 ц, 737 ч, 738 ж, 738 з, 739 а, 739 б, 739 в, 739 г, 739 д, 739 е, 739 к, 739 м, 757 ж, 762 г, 763 г, 766 и, 767 а, 775 в, 776 в, 776 к, 778 в, 780 м, 780 т, 807 в, 807 д, 808 г, 808 д, 808 е, 809 б, 809 а, 809 б, 809 в, 809 г, 809 д, 809 е, 810 1, 810 2, 810 а, 810 б, 810 в, 810 д, 810 е, 810 ж, 810 з, 810 и, 810 к, 810 л, 810 м, 810 н, 810 о, 810 п, 810 р, 810 с, 811 з, 811 и, 811 к, 811 л, 811 м, 811 н, 811 о, 811 п, 811 р, 811 с, 811 т, 811 х, 812 н, 812 о, 812 п, 812 р, 812 с, 812 т, 812 у, 812 ч, 813 8, 813 9, 813 б, 813 е, 813 ж, 813 и, 813 л, 813 н, 813 п, 813 р, 813 т, 814 1, 814 е, 814 ж, 814 з, 816 1, 816 а, 816 б, 816 г, 816 д, 816 м, 816 п, 816 ф, 817 ж, 817 и, 817 к, 817 л, 817 м, 817 о, 818 б, 819 б, 819 в, 819 г, 819 д, 819 ж, 819 з, 819 к, 819 н, 819 о, 819 п, 819 т, 820 б, 820 м, 824 ж, 825 ч, 825 ш, 828 7, 828 12, 828 13, 828 з, 828 и, 828 л, 828 м, 828 н, 828 п, 828 т, 834 о, 837 б1, 837 в1, 837 д1, 837 л1, 837 ц, 837 ч, 838 п, 839 ч

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 4.3

1. Стопанисването на гори, представляващи ВКС 4.3. трябва да е насочено към ограничаване опасността от развитие на ерозионни процеси.

2. Планирането и стопанските дейности в ГВКС се съобразяват с ВКС 4.3. Като общи препоръки за лесовъдска намеса могат да се посочат:

В горите с решаващо противоерозионно значение:

- ✓ Да се използват лесовъдски системи, осигуряващи постоянно покритие на горските територии с гора, като пълнотата на насажденията не се намалява под 0.5;
- ✓ Да се извеждат навреме отгледните мероприятия, особено в горските култури, за да се осигурят жизнеността и устойчивостта на насажденията;
- ✓ Когато пред насаждение от списъка на ГВКС 4.3 са поставени допълнително една или повече цели (напр. курортни гори), лесовъдските мероприятия трябва да постигнат баланс между тях, но като приоритет остава осигуряване на противоерозионната функция;
- ✓ Подпомага се създаването и поддържането на смесени насаждения с неравномерна пространствена структура;
- ✓ При много стръмни терени (31-45°) не се водят голи сечи и краткосрочно постепенни сечи;
- ✓ При каменливи и урвести терени (над 45°) да не се провеждат стопански мероприятия;
- ✓ При извеждането на сеч да се използват техника и технологии, с които в минимална степен се нарушава растителната и почвената покривка;
- ✓ При нужда се провеждат залесителни мероприятия, като с предимство се използва коренната горскодървесна растителност;

В горите с решаващо значение против формиране на срутища и сипеи:

- ✓ Не се допуска извеждането на сечи;
- ✓ Провеждат се мероприятия за подпомагане на допълнително настаняване на растителност;
- ✓ Предвиждат се мероприятия за заздравяване устойчивостта в основата на склона при водни течения (включва изграждането на технически съоръжения за формиране на профил на равновесие).

3. Да се определят и картират пътищата и временни складове, които имат нужда от рехабилитация. След провеждането на дърводобива задължително се извършват необходимите възстановителни мероприятия, съобразно нарушенията на терена.

4. Да се разработят планове или правила за рехабилитация на нарушени или други територии, заплашени от ерозия и/или, в които мониторингът показва повишени нива на ерозия.

5. Препоръчва се провеждане на обучение на персонала, участващ в горскостопанските мероприятия, което трябва да го запознае с ограниченията предизвикани от наличието на ВКС и мерките за неговото опазване.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.3

1. Препоръчително е да се осъществят контакти и консултации със специалисти от РИОСВ.

2. За горите с решаващо противоерозионно значение да се извършва два вида мониторинг – краткосрочен и дългосрочен:

- ✓ краткосрочен – наличие на прояви на съвременна ерозия (засегната площ). Наблюдение – всяка година;
- ✓ дългосрочен – правят се измервания на мощността на почвения профил и мъртвата горска постилка (МГП). Наблюдение – през 10 г.

3. За горите с решаващо значение против формиране на срутища и сипеи се отчита динамиката на следните параметри:

- ✓ При формиран сипей се отчита обема на отложените материали;
- ✓ Площна динамика на свлачището;
- ✓ Площна (обемна) динамика на зоната на разрушаване;

Наблюденията се извършват всяка година.

ВКС 4.4. ГОРИ, КОИТО ПРЕДСТАВЛЯВАТ БАРИЕРА ЗА РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО НА ПОЖАРИ

За ГВКС се приемат всички широколистни гори разположени между иглолистни насаждения, между иглолистни насаждения и населени места, между иглолистни насаждения и земи с различно селскостопанско ползване, имащи ширина на насаждението минимум 100 м. И максимум 250 м. И състав включващ всички широколистни видове без бреза, акация и топови култивари.

На територията на ТП ДГС "Самоков" като гори, представляващи бариера за разпространение на пожари са определени: 15 е, 16 с, 17 г2, 17 д2, 18 б1, 18 и1, 18 ц1, 18 ю, 19 б1, 19 в1, 20 ф1, 21 г, 21 д, 21 ц, 24 р1, 24 у1, 24 ф, 26 г1, 26 н1, 26 о1, 26 я, 27 а1, 27 г1, 27 д, 27 р, 28 а, 28 в, 28 г, 28 к1, 29 б, 29 ж, 30 г, 39 ж, 44 а1, 45 а, 77 х, 87 и1, 88 н, 88 ч, 90 л, 92 з, 93 л, 93 м, 94 у, 95 а, 95 а1, 95 е1, 95 з1, 95 с1, 95 ф, 95 ц, 95 ч1, 96 з1, 96 и, 96 с, 96 с1, 96 у, 96 ц1, 96 ю1, 100 в1, 100 х, 100 ц, 102 д, 102 ф, 103 в, 103 м, 105 е, 106 е, 107 ч, 108 и, 108 л, 108 о, 108 у, 108 ц, 113 о, 114 в, 114 п, 114 ф, 114 ш, 115 а, 115 з, 117 н, 117 с, 117 ф, 121 б1, 121 е1, 121 с1, 126 т, 126 у, 127 б, 130 е, 130 ж, 131 в, 131 г, 132 в, 132 г, 132 ж, 135 в, 138 б, 138 в, 138 ж, 139 б, 139 г1, 139 х, 139 ш, 140 л, 141 а, 141 ш, 144 ц, 145 з, 148 л, 154 и, 162 ш, 163 н, 168 в, 169 м, 172 а, 172 ж, 172 к, 173 п, 175 р, 176 д, 176 е, 176 к, 177 ч, 179 а, 179 в, 181 а, 182 у, 188 а, 188 е, 188 м, 189 г, 189 д, 189 р, 189 у, 190 а, 196 в, 200 б, 203 к, 204 ф, 205 а1, 205 в1, 205 г1, 205 е1, 205 т, 205 ш, 206 в, 206 с, 206 т, 209 е, 210 о1, 210 т1, 211 з1, 212 б1, 212 р, 212 щ, 212 ю, 213 з1, 213 м1, 213 ф1, 213 ф3, 214 в1, 214 г, 214 и, 214 м, 214 н, 214 у, 214 х, 214 ю, 215 в, 216 м, 261 д, 261 е, 262 д, 266 ц, 268 с, 268 я, 269 с, 269 у, 269 ц, 270 б, 270 и1, 270 п, 270 х, 273 е1, 279 к, 286 о1, 288 б, 288 з, 289 р, 319 с, 319 у, 343 а, 343 ш, 344 в, 345 п, 354 о, 356 ж1, 358 а, 358 в, 358 е, 358 ж, 359 и, 362 в, 362 т, 364 ж1, 368 а, 370 з, 370 у, 373 б, 373 ж, 373 л, 378 б, 378 ж, 378 л, 378 м, 379 е, 380 б, 380 г, 381 д, 382 з, 383 з, 392 в, 392 е, 402 т, 405 л1, 407 г, 409 в, 409 д, 409 и, 409 м, 409 н, 410 а, 410 л, 410 о, 411 р, 417 к, 417 н, 421 б, 421 л, 421 р, 421 т, 421 у, 422 в1, 422 л, 424 в, 424 ж1, 424 м1, 424 п1, 424 р1, 429 п, 432 в1, 432 р, 432 т, 432 я, 433 у, 434 в, 434 л1, 434 с1, 435 з, 436 з, 437 м, 439 з, 442 ш, 544 а, 561 т1, 564 к, 564 п, 565 д, 568 г1, 568 д1, 580 ж, 582 б1, 582 я, 584 в1, 584 г1, 584 н1, 584 с, 584 с1, 584 ф1, 585 щ, 586 в, 586 м1, 588 ш, 589 б, 589 ч, 590 в1, 590 н, 591 в1, 591 г, 591 г1, 591 ж2, 591 з2, 591 ц1, 592 а, 592 а1, 592 к5, 592 л5, 592 м5, 592 р, 592 т3, 592 у4, 592 ц2, 592 ч, 592 щ2, 597 в, 601 з, 601 о, 606 в, 608 а1, 609 ж, 611 м, 644 г1, 644 х, 644 ц, 644 ч, 644 ш, 651 т, 651 у, 651 ф, 651 я, 653 б, 653 в1, 654 у, 656 г, 657 р, 658 в, 658 д, 658 к1, 664 а, 692 ж, 780 в, 785 з, 810 е, 810 ж, 810 з, 810 л, 810 п, 811 р, 811 с, 812 т, 813 м, 816 ф, 817 и, 817 к, 823 г1, 835 а2, 835 б2, 835 в2, 835 ц1.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 4.4

1. Да не се допуска фрагментация на тези гори. Насажденията с отворен склоп или гори в които е воден дърводобив с висока интензивност са по-предразположени към пожари, тъй като създават предпоставки за увеличаване на тревното и храстовото покритие.
2. В наличните ивици широколистни гори да се запази и поддържа широколистния състав на гората. При стопанисването им да не се допуска понижаване на пълнотата под 0.7 върху цялата площ на ГВКС 4.4. При възобновителните сечи да се използват лесовъдски системи, които подпомагат създаването на групова структура.
3. При липса на подобни ивици да се планира създаването на буферни зони от пожароустойчиви дървесни видове с подходящи схеми на залесяване.
4. Да се разработят планове за борба с пожарите, които включват стандартни оперативни процедури за борба с пожарите и обучение на персонала, съгласно горското законодателство в страната.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.4

При тази ВКС се извършва мониторинг за честотата и площното разпространение на запалванията и пожарите в горскостопанската единица.

ВКС 4.5. ГОРИ С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА СЕЛСКОСТОПАНСКИТЕ ДЕЙНОСТИ (ЗЕМЕДЕЛИЕ, РИБНИ ЗАПАСИ) И ЗА ЗАЩИТАТА НА ИНФРАСТРУКТУРНИТЕ ОБЕКТИ

Всички гори с критично въздействие върху горските функции, от които зависят земеделието, състоянието на рибните запаси, защитата на инженерни съоръжения са ГВКС, когато представляват:

1. Ивично разположени гори, в съседство с обработваеми земи, създадени или функциониращи като полезащитни горски пояси, когато широчината на горската ивица не е по-голяма от 100 м;
2. Крайречни гори доминирани от различни представители на род *Salix* по брега на река Дунав и нейните острови, заливани при високи водни стоежи на реката, както и по бреговете на реките Марица, Тунджа, Места, Струма, Арда, Лом, Цибрица, Огоста, Скът, Искър, Янтра, Вит, Съзлийка, Стряма, Осъм, Русенски Лом, Камчия, Велека, Резовска (Българския бряг).
3. Гори създадени за защита на инженерни съоръжения.

За територията на ТП ДГС "Самоков" не са идентифицирани гори, които отговарят на определението за ВКС 4.5.

ВКС 5. ОСНОВНИ ПОТРЕБНОСТИ НА НАСЕЛЕНИЕТО. МЕСТА И РЕСУРСИ ОТ ФУНДАМЕНТАЛНО ЗНАЧЕНИЕ ЗА ЗАДОВОЛЯВАНЕ НА ОСНОВНИТЕ ПОТРЕБНОСТИ НА МЕСТНИТЕ ОБЩНОСТИ И КОРЕННОТО НАСЕЛЕНИЕ (ВКЛ. ПОМИНЪК, ЗДРАВЕ, ХРАНА, ВОДА), ИДЕНТИФИЦИРАНИ С ТЯХНО УЧАСТИЕ).

Тази ВКС се различава от биологичните и екологични стойности по участието на местните общности в ползването и управлението на гората. При определянето е оценена потенциалната зависимост на местното население от ресурсите, които им дава гората.

Една гора може да има статут на гора с ВКС, ако местните хора получават от нея жизненоважни горива, храни, фураж, лекарства, или материали за строителството, без да имат леснодостъпни алтернативи за тяхното набавяне. В такива случаи високата консервационна стойност изрично се определя като една или повече от тези основни потребности. Ако хората от някоя общност получават приходите си единствено от дадена гора и нямат алтернативен източник на доходи, то тази гора има ВКС.

Съгласно националното ръководство за определяне на ГВКС, в България следните ресурси могат да характеризират ВКС 5, според нивото на зависимост на местното население от тях, наличието на лесно достъпни заместители и взаимодействието с други ВКС:

- Дърва за огрев и битови нужди
- Паша и фураж – сено и листна маса
- Недървесни продукти – гъби, лечебни растения, горски плодове, охлюви, продукти от лов и други (недървесни горски продукти, с които може да се търгува, включително уловени животни, смоли, плодове, и т.н.)
- Водоснабдяване (вода за пиене и за всекидневни нужди – виж ВКС 4.1)

1. Ползване на дървесина

- годишното ползване по ГСП на дърва е 14361м³;
- продажба на дърва от промишлен дърводобив е както следва по години:
 - за 2013г. – 14689м³;
 - за 2014г. – 12201м³;
 - за 2015г. – 17568м³;
- продажба на дърва по тарифа на корен на физически лица е както следва по години:
 - за 2013г. – 1625м³;
 - за 2014г. – 1421м³;
 - за 2015г. – 1701м³;

2. Пашуване

- По ГСП 2014г. на ТП ДГС-Самоков разрешените за паша площи са 21079,7 ха.
- За последните 3 години от 2013г. до 2015г. е разрешена паша на площ от:
 - 192,4 ха. – коне 166 бр. – землище „Говедарци“;
 - 167,1 ха. – коне 135 бр. землище „Райово“;
 - 57,1 ха. – коне 50 бр. землище „яз.Искър“ и „Долни Пасарел“;
 - 49,8 ха. – говеда 45 бр. землище с.„Доспей“.

3. Ползване на билки, гъби и други странични ползвания

- По ГСП 2014г. на ТП ДГС "Самоков", като потенциал на територията е допустим добива на 8 тона горски плодове, 7 тона гъби, 5 тона билки и 3 тона необработени шушулки, плодове, съплодия, шишарчици и други широколистни видове.
- За последните 3 години от 2013г. до 2015г. са издадени разрешителни за – билки – 11070 кг., дрянови клонки – 1120 бр., листников фураж – 360 пр.м³ и зеленина – 58пр.м³. Няма данни за регистрираните изкупвателни пунктове, тъй като те се регистрират в РИОСВ.

4. Ловностопанска дейност

- По данни на ЛСП 2014г. на ТП ДГС-Самоков основен вид дивеч за различните местообитания е различен, като основен и съпътстващ, но дивеч обитаващ района на стопанството е благороден елен, сърна, дива свиня, заек, яребица, кеклик, глухар и др.

- На територията на стопанството ловуват 19 ловни дружини, представлявани от 3 броя ловнорибарски сдружения, с които има подписани 15 годишни договори за стопанисване и ползване на дивеча по реда на чл.29, ал.8 от ППЗЛОД.

Социалните функции на горите на територията на ДГС Самоков са от значение за местното население съгласно определението за ВКС 5, но съгласно изискванията за тази категория, и от получените мнения и данни на местните власти и заинтересовани страни, може да се направи извода, че няма критична зависимост и безалтернативност на местното население по отношение на който и да е от елементите на ВКС 5 на територията ДГС Самоков.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ, СВЪРЗАНИ С ВКС 5

- Общи препоръки за управлението на горите в ДГС с цел съхраняване на социалната им значимост:
- Изготвя се оценка на социалното въздействие на управлението на горите при което са идентифицирани засегнатите групи, проведени са консултации с техни представители, идентифицирани са основните въздействия на горскостопанските дейности върху тези групи и са разработени и консултирани мерки за намаляване на идентифицираните негативни въздействия. Предписаните мерки се вземат предвид при горскостопанското планиране и вземането на управленски решения.
 - Ръководството на ДГС осъществява ежегодни срещи с представителите на засегнатите групи. Жителите на местните общности трябва да имат възможност да обсъждат всички притеснения, свързани с горскостопанските дейности в социален и екологичен аспект, с директора на ДГС през приемните му дни.
 - Поради високата степен на зависимост на местното население от дърва за огрев и битови нужди, този елемент и в бъдеще ще бъде ключов по отношение определяне на отношението на местните хора и общински администрации към управлението на горите в стопанството. Ръководството на горското стопанство трябва да предвижда необходимите количества дърва за добив, без обаче да бъде превишано предвиденото в горскостопанския план годишно ползване;
 - Да се ползват възможностите за допълнителни приходи от събиране на такси по съответните тарифи за ползване на недървесни горски продукти и извършване на туристически дейности в земите от горския фонд;
 - Да не се извършват голи сечи и подмяна на естествената горска растителност;
 - Да не се извършват залесявания с не-типични и не-местни видове;
 - Да не се превишават по обем и интензивност ползванията определени в горскостопанския план.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА РЕСУРСИТЕ, СВЪРЗАНИ С ВКС 5

Общи препоръки за мониторинг на управлението на горите с цел съхраняване на социалната им значимост:

- Периодично да се извършва консултация с местната власт и населението за проверка социалната значимост на ресурсите на територията на стопанството съгласно определението за ВКС 5;
- Ежегодно да се извършва контрол по дейностите предвидени в горскостопанския план, като те се съобразяват с препоръките и указанията за стопанисване на ресурсите, свързани с ВКС 5.

ВКС 6. КУЛТУРНИ ЦЕННОСТИ. МЕСТА, РЕСУРСИ, МЕСТООБИТАНИЯ И ЛАНДШАФТИ ОТ ГЛОБАЛНО ИЛИ НАЦИОНАЛНО КУЛТУРНО, АРХЕОЛОГИЧНО ИЛИ ИСТОРИЧЕСКО ЗНАЧЕНИЕ, И/ИЛИ ОТ КРИТИЧНО (НЕЗАМЕНИМО) ЗНАЧЕНИЕ ЗА ТРАДИЦИОННАТА КУЛТУРА НА МЕСТНИТЕ ОБЩНОСТИ И КОРЕННОТО НАСЕЛЕНИЕ, ИДЕНТИФИЦИРАНИ С ТЯХНО УЧАСТИЕ, ВКЛ. КУЛТУРНО, ЕКОЛОГИЧНО, ИКОНОМИЧЕСКО ИЛИ РЕЛИГИОЗНО/ДУХОВНО ЗНАЧЕНИЕ.

Една гора може да се обяви за ГВКС, ако притежава или осигурява стойности, без които местната общност би претърпяла драстична промяна в културата, или за които общността няма алтернатива. Съгласно нормативната уредба в страната около 40 000 обекта на културно-историческото наследство в България имат статут на паметник на културата. Част от тях попадат в гори или са тясно свързани с горски територии.

Такива ГВКС в България, съдържащи ВКС 6, са всички:

1. Горски територии в 500 м ивица около религиозните обекти от *Приложение 7*;
2. Горски територии в 100 м ивица около манастири и други религиозни обекти извън *Приложение 7* (църкви, параклиси, оброчища, аязма, текета и др.), древни светилища, окултни средища, археологически паметници и разкопки и др. места важни за съхраняване на духовността, традициите, историческата и културната памет, определени при консултациите с местните хора;
3. Горски територии в 100 м ивица около територии, традиционно свързани с провеждането в тях на събори, надпявания и други мероприятия, важни за съхраняване на културното наследство и националните традиции, определени при консултациите с местните хора;
4. Горски територии в границите на обекти на недвижимото културно наследство (паметниците на културата) или в техните охранителни зони;
5. Горски територии непосредствено разположени (в 30 м. ивица/ по 15 м от всяка страна на пътеката) по протежение на официално маркирани туристически маршрути и немаркирани, но често използвани туристически пътеки.
6. Горски територии в 50 м. ивица около туристически обекти, както и горски територии с изключителна естетическа и рекреационна стойност (вкл. единични дървета или малки групи дървета – напр. вековни или забележителни дървета), чешми, беседки, образователни маршрути, и др. важни за туризма и образованието места, определени при консултациите с местните хора и активни в района туристически групи, сдружения и компании.

На територията на ТП ДГС "Самоков" са определени подотдели отговарящи на т.3 и т.4 от определението за ВКС 6.

3. Горски територии в 100 м ивица около територии, традиционно свързани с провеждането в тях на събори, надпявания и други мероприятия, важни за съхраняване на културното наследство и националните традиции, определени при консултациите с местните хора;

На 24 и 25 юли в защитената местност „Чакърви поляни“ се провеждат исторически възстановки за делото на Чакър войвода и неговата чета с турските поробители. Пресъздават се различни народни обичай, прави се хайдушки огън и палатков лагер – подотдели: 652 "б", "в", "г", "д", "е", "ж", "з", "м", "1" (недържавни територии), граничещи с ДГТ в подотдели 653 "б", "в", "г" .

4. Горски територии в границите на обекти на недвижимото културно наследство (паметниците на културата) или в техните охранителни зони;

Групова архитектурно-строителна недвижима културна ценност с категория “местно значение” – Историческа зона “Стария Боровец” - подотдели 1116 “1”, 1117 “3” (недържавна територия), с обща площ - 2,4 ха и намираща се в к.к.Боровец, землище Самоков, община Самоков. Обявена е със Заповед №РД9Р-18/11.09.2012г. на МК, с цел Запазване в максимална степен на естествената природна среда. Съхранение на старият център “Песъко” като традиционно публично пространство с широк обществен достъп, емблематично за курорта.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 6

Да не се планират и провеждат мероприятия, които водят до промяна на ландшафта, облика на местностите и понижаване стойностите на гората като ВКС 6 (напр. голи сечи, краткосрочно-постепенни сечи, възобновителни сечи с голяма интензивност). Особено внимание трябва да се обърне на запазване и по възможност подобряване на естетическите и защитни функции на гората (запазване на мъртви стоящи и лежащи дървета, живи единични и групи дървета с интересни интериорни качества, дървета с хралупи, стари дървета). През туристическите сезони и периодите на провеждане на традиционните събори, панаири или културни, исторически, религиозни мероприятия на местното население, в отделите на провеждането им да не се извършват дърводобивни, извозни и други горскостопански дейности, нарушаващи духа и спокойното протичане на мероприятията.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 6

Веднъж на 2 години да се извършва консултация с местната власт, населението, културните и туристически организации за проверка дали определените ГВКС запазват значимостта си съгласно определението за ВКС 6, както и за поява и описване на нови ГВКС на територията на стопанството.

Ежегодно да се извършва контрол по дейностите предвидени в ГСП, като те се съобразяват с препоръките и указанията за стопанисване на определените ВКС 6.